

Katolički list

Zvonik

GOD: XVII BR. 4 (186) Subotica, travanj (april) 2010. 130,00 din

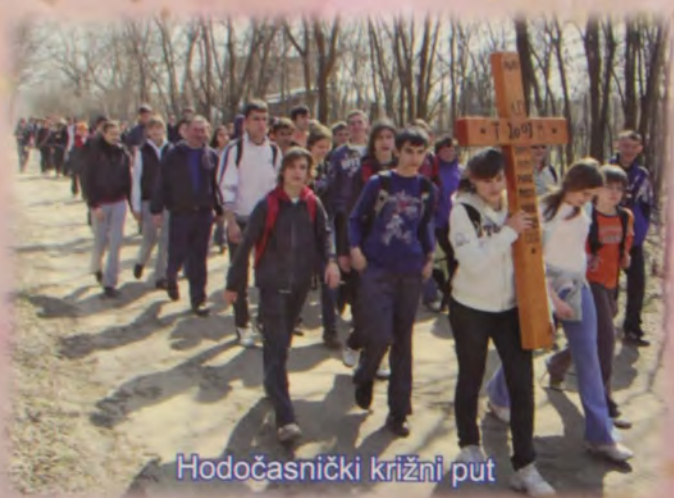
Tena broja: Svjedočenje potiče duhovna zvanja
Reportaža: Sestre Naše Gospe u Subotici
Intervju: S. M. Mirjam Pandžić

Poklon križu u katedrali

Susret mladih u Paulinumu

Hodočasnički križni put

Dan bolesnika u Sv. Roku

Papin dan u Beogradu

Čuvari Božjeg groba u Tavankutu

Koncert zbora „Albe Vidaković

Čuvari Božjeg groba kod biskupa

Božji poziv je ipak svet

Ovih dana nimalo nije popularno govoriti o duhovnim zvanjima, ali kako ovaj broj izlazi na Nedjelju Dobroga Pastira, odlučili smo ga najvećim dijelom posvetiti upravo toj temi. Kad govorimo o duhovnim zvanjima, mislimo prvotno na svećenike, koje susrećemo na našim župama, ali istodobno trebamo misliti na redovnice i redovnike, koji također svoje živote posvećuju Bogu.

Božji poziv nešto je tajanstveno i nikad do kraja dokučivo, baš kao što je to kada se dva mlada srca sretnu i u njima se rodi uzajamna ljubav koja obilježi cijeli njihov život. Zvanje, srce, ljubav, sve te riječi u novije vrijeme doživjele su toliku inflaciju, da im je u svagdašnjem govoru teško dati težinu značenja koju sadrže. Ipak, vjerujem da mi vjernici možemo i trebamo paziti da, barem u našim krugovima, one ne izgube crtu svetosti koju izražavaju.

Naime, kad govorimo o Božjem pozivu, vrlo često to poistovjećujemo s ljudskim odgovorom na taj poziv. To je tek drugi korak, kojega Božji poziv ustvari omogućuje. Taj čovjekov odgovor uvijek ostaje ograničen, nedovršen, jednostavno ljudski, a Božji poziv pritom uvijek ostaje i jest svet! Otajstvo kojim Božji poziv zahvaća pozvanoga nije tek puki osjećaj koji prolazi, nego susret kojim sam Bog pohađa osobu. Sloboda pozvanoga nije time narušena, nego čak i pretpostavljena, jer bez nje nema prava odaziva.

Iako Bog ne traži ništa što nije darovao, njegov poziv jako je zahtjevan. Ustvari, Bog u svojem pozivu traži ono što pojedinac sam od sebe sigurno ne može ostvariti. Ne mislim ovdje na kakva velebna djela, ostvarenja, trapljenja, nego

na jednostavan zahtjev poziva: „Ti dođi i slijedi me“. Tko još može slijediti Boga a pri tom ne zakazati? Zacijelo nitko!

U svom pozivu Isus ne poziva da ga netko kopira, oponaša, nego da ga slijedi i tako da slavu Bogu svjedočanstvom za Njega. Koje veće svjedočanstvo čovjek može dati, nego da Bogu u potpunosti, bez zadržke i skrivenih namjera, daruje čitav svoj život, sve ono što jest? Nema toga blaga kojim bi taj pojedinac mogao nadomjestiti dar vlastite egzistencije. Na Bogu je potom da od toga darovanoga života, u suradnji s njime, po čovjeku čini svoja velika djela.

U tom svjetlu, vjerujem, možemo i trebamo i dalje moliti za duhovna zvanja, tj. za što cjelovitije i potpunije odazive pozvanih. Samim time što Bog nekoga pozove, ne oslobađa ga njegove ljudske krhkosti, nego ga poziva da i nju živi u potpunom predanju Bogu. Nikada to nije bilo lako, a osobito u današnjem svijetu prepunom stranputica do lažnih skloništa od muke i patnje. Molimo stoga svi, da naši svećenici, da oni koji su se odazivali svetom Božjem pozivu, ne odustaju, da se ne obeshrabruju pred izazovima samoće, neuspjeha. Molimo Gospodina da nam svećenici budu ljudi molitve, koji će ustrajati i onda kad Božji odgovor nije odmah jasan. Od toga kakvi smo mi, ovisit će velikim dijelom kakvi su nam svećenici i obrnuto. Pomognimo stoga jedni drugima, da svatko uspije što cjelovitije odgovoriti na onaj poziv, koji mu je sam Gospodin usadio u srce kad ga je pozvao u ovaj svijet da ga proslavi.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Živite dostojno poziva kojim ste pozvani	5
Tema broja: Svjedočenje potiče duhovna zvanja.....	6
Statistike bolne stvarnosti..	8
Papin dan u Beogradu	9
Uskršnji koncert zbora "Albe Vidaković"	12
Biskupsko ređenje u Bjelovaru.....	18
Pučka pobožnost.....	22
Reportaža: Sestre Naše Gospe u Subotici.....	23
Intervju: S. M. Mirjam Pandžić	26
Divni pastoralni pothvat.....	29
Radostan na njivi Gospodnjoj.....	31
Priča: Odluka.....	34
Kršćanski stav: Koliko smo autentični kršćani	35
Apokaliptični filmovi.....	41
Uskrs Fest 2010.	43
Obitelj i duhovna zvanja ..	44
Vjernici pitaju: Budućnost Crkve	47

Vazmena četrdesetnica

Piše: br. Vjenceslav Mihetec, OCD

Korizmena četrdesetnica je prošla. Dovala nas je do svetkovine uskrsnuća Gospodnjeg. Korak po korak pratili smo Isusa na putu u Jeruzalem. To je putovanje završilo u „gornjoj prostoriji“ oproštajne večere.

Sveto trodnevlje muke, smrti i uskrsnuća uvelo nas je u novu četrdesetnicu. Ona započinje tamo gdje je završila prva: u dvorani posljednje večere. Sveti pisci kažu da su se učenici sabrali na istom mjestu i zatvorili vrata u strahu pred Židovima. U njihovoj sredini pojavio se Isus. Njegovim pojavkom u dušama se pojavljuje mir. Toma se uvjerava da je istina što je čuo govoriti o uskrsnome Isusu. Zapčinje nova četrdesetnica, do uzašašća Gospodnjega.

Prva četrdesetnica, korizma, prema ocima Crkve, slika je našeg ovozemaljskog hoda. S psalmistom bismo mogli reći: „Išli su, išli plačujući, noseći sjeme sjetveno“. Po morskom dnu i po pustinji. Uz napade svih vrsta otrovnica, koje su željele otrovati volju i vratiti sve natrag u Egipat. Ali, voditelj našega hoda, naše plovidbe k drugoj obali, jest sam Isus Krist. Po danu nam je stup na koji se smijemo i možemo osloniti, a u tminama nam je svjetlo koje rasvjetljuje dušu i osvjetljava cilj. Na tom putovanju ne brani nas manom, već svojim Tijelom i Krvlju. U našim posrtajima i sustajanjima svojom nas Riječju potiče, bodri i govori: „Ne bojte se! Ja sam s vama!“

Druga četrdesetnica je ona pouskrsna. Ona je predlika vječne domovine. Radosni „Aleluja!“ odjek je nebeske liturgije koja nas čeka. Sva svetkovanja i slavlja vazmenog doba odsjaj su onoga što se zbiva pred licem Boga u vječnoj slavi. Zato u bijelom ruhu vjere, nade i ljubavi koračam pjevajući „Aleluja“. Dok se u prvoj četrdesetnici posti od hrane, u ovoj se posti samo od grijeha.

U ovih četrdeset vazmenih dana Isus nas privikava na novi način svoje prisutnosti među nama. Kao onda apostole, privikava nas na svoju proslavljenu i uskrsnu prisutnost. Privikava nas na ono što ćemo jednom biti, s onu stranu naše sadašnje Kalvarije, gdje neće biti ni boli ni jauka, ni suze ni plača.

Silno nam je potrebno ovo doba, ovo vazmeno doba. Kako bi ovo putovanje bilo plodonošno, sv. Augustin nam poručuje: „Pjevajmo, dakle, braćo. Pjevaj kako to običavaju putnici: pjevaj i putuj. Pjevajući se tješi u trudu, a ne odaj se lijenosti – pjevaj i putuj. Što znači: putuj? Napreduj, napreduj u dobru. Ima ih, po Apostolu, koji napreduju u zlu. Ti, ako napreduješ, putuj, ali napreduj u dobru, napreduj u pravoj vjeri, u dobrom vladanju – pjevaj i putuj!“ Pjevajmo braćo, pjevajmo Aleluja dobrome Bogu koji nas izbavlja od zla. Nek nam život bude radosna pjesma na putovima ove vazmene četrdesetnice.

Iz propovijedi biskupa Ivana Pénzesa na Misi posvete ulja

Živite dostojno poziva kojim ste pozvani

*Zaklinjem vas: živite dostojno poziva kojim ste pozvani (Ef 4,1), pisao je sveti Pavao kršćanima u Efezu. /.../ Kad mi, braćo svećenici, razmatramo o svetosti na koju smo pozvani, obično pomislimo na dane našega svećeničkog ređenja i na prve dane našeg svećeničkog života, kad smo u mladenačkom zanosu prihvatili Božji poziv i prionuli u svećeničko poslanje. Katkada se poželimo vratiti u te dane, katkada u dubini svoje duše čujemo prijekor anđela Crkve u Efezu: *Prvu si ljubav svoju ostavio* (Otkr 2,4), ili anđela Crkve u Laodiceji: *Znam tvoja djela: Nisi ni studen ni vruć* (Otkr 3,15).*

Missa Chrismatis što je slavimo traži od nas da se darom milosti vratimo na izvore našega svećeništva. /.../ A što znači vratiti se na izvore našeg svećeništva? Znači prepustiti se da nas ponovno zahvati Duh Gospodnji, to jest onaj isti Duh kojega je proročki navijestio Izaija (usp. Iz 61,1-3. 6. 8-9) i kojega je posvjedočio Isus u nazaretskoj sinagogi (Lk 4,16-21). Svaki od nas snagom svećeničkog posvećenja smije uistinu ponoviti: *Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima...* (Lk 4,18).

U tom jednom evanđeoskom retku čudesno je sažeta sva naša svećenička duhovnost. U svjetlu tih nekoliko riječi Isus proglašava da se na njemu sve potpuno ispunilo a po milosti svetoga Reda ispunjava se i na svakome od nas.

Prije svega, mi smo potpuno svjesni da pravi veliki pokretač našega duhovnog života nije ni naša dobra volja ni naše zalaganje, nego Duh Gospodnji. /.../ Samo onaj koji je ponizan, samo onaj koji se ne opire ohološću vlastitoga ja može biti zahvaćen, može biti obraćen Duhom Gospodnjim: može postati remek djelo svetosti. /.../ Zahvaljujući pomazanju Duha, posvećeni ne pripada više ni samome sebi, ni svijetu, nego sav pripada Bogu i njegovu kraljevstvu. Na taj način postaje sudionik same Božje svetosti. /.../ Dakle, ako je svaki kršćanin pozvan u svome životu slijediti Krista putem svetosti, svećenik je na to pozvan s jednog novog, snažnijeg zahtjevnijeg naslova. /.../ U tom smislu moramo se ozbiljno zabrinuti ako se bojimo našim vjernicima preporučiti svetost, tu „visoku mjeru redovitog kršćanskog života“ (NMI,31). Još se više moramo zabrinuti ako mi sami kao svećenici stojimo po strani i ako se sami isključimo iz avanture svetosti. Zapravo moramo biti čvrsto uvjereni da ništa nije važnije, ništa hitnije, ništa odlučnije u našem životu i u našem pastoralnom radu od zalaganja u svetosti. To od nas traži Gospodin, kao što kaže sv. Pavao: *Doista ovo je volja Božja: vaše posvećenje* (1 Sol 4,3).

A da bismo postigli i živjeli tu volju Božju, nije potrebno izaći iz naše svakidašnjice, iz naših izbora i aktivnosti, naših obveza i odgovornosti koje su nam povjerene. /.../ Duh posvećuje i šalje *blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti su-*

žnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje (Lk 4,18-19). Zato se svetost nas svećenika očituje i ostvaruje u izvršavanju naše službe. Mi se svećenici ne posvećujemo povlačenjem od npora naših svagdašnjih pastoralnih odgovornosti koliko živeći taj napor oplemenjen duhom iskrene ljubavi.

Mi ljubimo Gospodina i služimo braći i tako kročimo putem svetosti po našem svagdašnjem razmatranju Božje riječi, po njezinom naviještanju uz prethodnu pripremu koju prati radosno osvjedočenje vjere; po ozbiljnom i pobožnom slavlju svete Mise kao središnjem i temeljnom „činu“ našeg života i naše službe; po vjernom i cjelovitom slavlju Službe časova i po osobnom razgovoru s Bogom u molitvi. Mi rastemo u duhovnosti nastojeći živjeti bratsko zajedništvo i pastoralnu suradnju sa subraćom svećenicima, u prijateljskoj ljubavi punoj razumijevanja i praštanja. Mi svjedočimo kako ljubav prema beskrajno svetome Bogu postaje sućut i milosrđe prema osobama i zajednicama koje pate kad s iskrenom ljubavlju posjećujemo bolesnike i starce, kao i one koji se nalaze na rubu društva; kad se trudimo razumjeti poteškoće i siromaštvo naših vjernika i drugih osoba što ih srećemo u svome životu. Mi slijedimo Krista na putu križa i tako sudjelujemo u njegovu otkupiteljskom djelu ako vedro prihvaćamo napore, pa i neuspjehe našeg pastoralnog djelovanja, još više, ako hrabro prihvaćamo situacije osobnog umora, osamljenosti, nerazumijevanja, straha i trpljenja.

Da, u toj svakidašnjici često tvrdoj, razočaravajućoj, teškoj, Isus nas poziva da nastavimo svoj put punim pouzdanjem u njegovu neizostavnu pomoć. /.../

Braćo u svećeništvu! Prije svega trebamo biti svjesni da je svaki od nas prvi i nezamjenjivo odgovoran za vlastitu dušu i za vlastiti put. Sveti Karlo Boromejski je o tome rekao sljedeće: „Nemoj se tako izdašno drugima porazdijeliti da tebi ne bi od tebe ništa preostalo. Treba da se sjetiš duša kojima si na čelu ali tako da sebe ne zaboraviš“ (Časoslov na blagdan sv. Karla).

Osim toga, apsolutno je potrebno da svatko od nas bude gospodar svoga vremena, da ga može živjeti odmjereno prema osobnim i društvenim, duhovnim i pastoralnim obvezama. /.../ „Svaki svećenik treba voditi brigu o svom životu, ne samo duhovnom životu i molitvi, razmatranju i apostolatu, nego i o konkretnim pitanjima osobnog materijalnog života, zdravlja, odmora i slobodnog vremena (*Pismo talijanskih biskupa svećenicima*, 22. II. 1993.). U duhu riječi Propovjednika iz Starog zavjeta: *Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme*, (3,1) možemo reći i u odnosu prema pastoralnome i duhovnome životu nas svećenika da postoji vrijeme slušanja Božje riječi i vrijeme njezinog naviještanja, vrijeme molitve i vrijeme izvršavanja djela ljubavi, vrijeme susreta s Bogom i vrijeme susreta s ljudima, i vrijeme kada mislimo na sebe i vrijeme kada mislimo na druge, vrijeme kada radimo i vrijeme kada se odmaramo.

Današnje razmatranje započeli smo podsjetivši se izvora svoga svećeništva te svježine i revnosti prema pozivu na svetost. Pozivam Vas sada, braćo svećenici, da danas obnovimo i naše svećeničko bratstvo odlukom da ćemo svaki dan moliti za svoju subraću svećenike. Ta molitva će onda biti ona nutarnja snaga koja će omogućavati rast zajedništva dijecezanskog prezbiterija. Tako neka i bude. Amen.

U povodu Tjedna molitve za duhovna zvanja i nedjelje Dobroga Pastira

Svjedočenje potiče duhovna zvanja

Piše: *Katarina Čeliković*

Pod geslom „Kristova vjernost – svećenikova vjernost“ obilježava se na IV. vazmenu nedjelju, Nedjelju Dobrog pastira, 25. travnja, 47. svjetski dan molitve za duhovna zvanja. Diljem svijeta u crkvama se priređuju trodnevne, prigodni molitveni programi, bdjenja ili molitvene meditacije. I naše subotičko sjemenište „Paulinum“ tradicionalno u katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske priređuje glazbeno meditativnu večer kojom svjedoči i poziva mlade na otvorenost prema Božjem pozivu.

Svećenik životom svjedoči

– U ovoj crkvi je jako lijepo biti svećenik! I znam da je to kod vas bolje, u brojčanom smislu, ali baš sam zadovoljan s vjernicima koji redovito dolaze na misu, jer oni moraju doći nekim prijevoznim sredstvom do crkve i uložiti ne mali napor kako bi bili na misi – rekao je zemunski župnik Subotičanima prigodom nedavnog kraćeg predstavljanja crkve Uznesenja BDM u Zemunu. Upravo su ove riječi bit poruke koju je papa Benedikt XVI. uputio u povodu Svjetskog dana molitve za duhovna zvanja.

Pomislih tada, nije ni čudo što se oko ovoga svećenika, u doista nekatoličkoj sredini, okuplja velik broj mladih, što se uređuje crkva, župna dvorana i dvorište. Primjeri privlače. Svjedočanstvo životom je autentično i najvrednije.

Kriza duhovnih zvanja

Nerijetko se čuje kako je sve prisutnija kriza duhovnih zvanja, a napose u ekonomski razvijenijim sredinama te se mnogi boje za budućnost Crkve. Sve je manje svećenika i redovničkih zvanja tamo gdje je potrošački mentalitet uspio ući u strukture društva a napose u obitelji, kao temeljne stanice društva. Tome pogoduju i sve žešći napadi na Crkvu, koje mediji pokrivaju pravom na govor i na takozvano razotkrivanje istine, pri čemu ne treba smetnuti s uma i ekonomsku održivost novina (koje ne bi opstale na tržištu bez senzacionalističkog pisanja). Naravno, Crkva mora biti i jest svjesna i svojih, ljudskih slabosti, koje mogu biti uzrokom neodazivanja na Božji poziv. O tome također treba govoriti, priznati ali i znati oprostiti grijeh.

Tko je i kakav svećenik (redovnik/ca)

Suvremeni čovjek stvara svoju sliku svega što ga okružuje te po svojim željama i potrebama želi i svećenika ili redovnika/cu. Teško se prihvaćaju riječi svećenika kada upozorava na gaženje

osnovnih ljudskih prava, mnogima smetaju biskupi koji upozoravaju na povodljivost za suvremenim trendovima po cijenu zatajenja svoje vjere, ne vjeruje se skromnim redovnicima i redovnicama, a omiljena meta novinara svakako je papa – prvi Svećenik – „Slatki Krist na zemlji“, kako ga je nazivala Katarina Sienska.

Svećenik u svom nazivu sadrži osobinu imanentnu Božjem čovjeku – svetost! „Sveti čovjek“ ili svećenik (redovnik, redovnica) svojim svetim životom svjedoči Božju ljubav ljudima. Bez njega bi Bog bio dalek, teško dohvatljiv, jedva spoznatljiv. Svećenik nam Boga upriscuje u svetoj misi, u sakramentu pomirenja, vodi nas kroz mnoge nepoznate i kušnjama opterećene životne situacije.

Naravno da svećenik ili redovnik/ca imaju i svoju ljudsku prirodu. Podložni su grijehu. Grijesimo svi, pa i oni. I njih pritišću slični problemi kao i laike. A probleme treba rješavati a ne skrivati jer tako postaju veći i teže rješivi. *Svećenik, bez obzira na svoju, bez obzira na našu grešnost, upućuje na istinu o svetosti koju čovjek treba, bez koje čovjek ne živi puninu svoje ljudskosti* – rekao je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić o 50. obljetnici smrti blaženog Alojzija Stepinca.

Na pitanje tko je i kakav je svećenik, odgovor znamo ako slušamo Božju riječ. Ipak, poslušajmo što nam papa Benedikt XVI. kaže o suvremenom svećeniku.

“Kristova vjernost – Svećenikova vjernost”

Prijateljstvo s Kristom temeljni je čimbenik svakoga svećeničkoga poziva – istaknuo je Benedikt XVI. u poruci za 47. svjetski molitveni dan za zvanja. Papa govori o temi molitvenoga dana: *‘Svjedočenje potiče zvanja’* tvrdeći da su *svećenici pozvani biti „znak proturječja“ u današnjem svijetu.*

Plodnost pozivnoga prijedloga u prvome redu

ovisi o besplatnom Božjem djelovanju, ali joj – primijetio je Benedikt XVI. – pogoduje kvaliteta i bogatstvo osobnoga i zajedničkoga svjedočenja onih koji su se odazvali Gospodnjem pozivu. Svaki posvećeni život kada slijedi Isusa, u potpunoj vjernosti evanđelju, postaje „znak proturječja za svijet, čija se logika često nadahnjuje na materijalizmu, egoizmu i individualizmu. Sveti Otac ističe kako je nasljedovanje Krista, poistovjećivanje s Njim, ideal posvećenoga života, svjedočanstvo apsolutnoga prvenstva Boga u životu i povijesti ljudi. Takvo svjedočenje može u drugima pobuditi želju da velikodušno odgovore na Kristov poziv – ustvrdio je Sveti Otac.

Poruka ističe kako je prijateljstvo s Kristom „temeljni i prepoznatljivi čimbenik svakoga svećeničkoga i redovničkoga zvanja“. Ako je svećenik zaista „Božji čovjek“, koji Bogu pripada i pomaže da ga se ljubi, mora biti u njegovoj ljubavi, slušajući njegovu riječ. Stoga je **molitva** – primijetio je Papa – **prvo svjedočanstvo** koje potiče zvanja. **Drugi vidik** svećeničkoga posvećenja – stoji nadalje u poruci – jest **posvemašnje sebedarje Bogu**. Odatle proizlazi sposobnost sebedarja onima koje mu je Providnost u pastoralnoj službi povjerila, s potpunom trajnom i vjernom odanošću i radošću što može biti putni drug brojne braće, kako bi se otvorili susretu s Kristom. **Treći vidik** svećeničkoga poziva jest da on mora biti „čovjek zajedništva, otvoren svima, sposoban voditi sjedinjeno stado koje mu je povjerio Gospodin, pomažući mu da svlada podjele, da pokrpa razdere, izglađi suprotnosti i nesporazume, da prašta uvrede – stoji u poruci.

Papa ponovno upozorava da se mladi, ako vide žalosne i usamljene svećenike, ne osjećaju ohrabreni slijediti njihov primjer. Dapače, sumnjaju u budućnost takvoga svećenika. Stoga je važno – potaknuo je Papa

– ostvariti zajedništvo života koje očituje ljepotu svećeničkoga poziva. Zaista, kada su vjerni svome pozivu, redovnici i svećenici prenose radost što služe Kristu a pozivaju sve kršćane da odgovore na opći poziv na svetost – zaključio je Benedikt XVI. /**prema: IKA**/

U ovo smutno vrijeme, u kojem je sve podređeno materijalnom imanju, posebno je važno autentično življenje duhovnoga poziva, što potvrđuje i kardinal Bozanić: *U današnjem vremenu, koje nam je darovano da u njemu budemo svjedoci Božje ljubavi, osjećamo da se na razne načine pokušava otkloniti pogled od nebeskoga, unijeti nesigurnost i nepostojanost koja možda zahvaća i poneko svećeničko srce*, rekao je kardinal.

Obitelj – kolijevka duhovnih zvanja

O duhovnom zvanju malo se razmišlja dok nam crkve imaju svećenike, dok redovnici i redovnice tiho mole i rade. No, dogodi li se da nema tko služiti misu, počinjemo se pitati što je to s njima – s Crkvom? Rijetko smo spremni priznati da su nam svećenici, redovnici i redovnice, riječju duhovna zvanja onakva kakva smo izmolili. Volimo ih kritički analizirati, svaki korak, svaku riječ, pri tom ne čineći ništa ZA njih. Svoje dijete nerado zamišljamo u duhovnom zvanju, ali sviđaju nam se tuđi sinovi i kćeri u Božjem pozivu.

Koliko je obitelj otvorena prema životu, prema molitvi, toliko će biti spremna moliti da se upravo u njoj čuje Božji poziv i poduprijeti svojeg, možda jedinca sina ili kćer jedinicu u spremnosti odgovoriti DA na Božji poziv. A ako mu obitelj pomogne slijediti svoj poziv, pomogla mu je u životnoj sreći.

Na pitanje kako zamišljaju svećenika, mladi Splitsko-makarske nadbiskupije dali su zanimljive odgovore:

– Lik pravog svećenika zamišljam kao čovjeka nadahnutog vjerom, ljubavlju, dobrotom, a i strpljivošću i razumnošću. Kad bi moj brat išao u svećenike ja bih ga podržala, ne bih imala ništa protiv. Ako on misli da može služiti Bogu i narodu, bilo bi mi drago i bila bih ponosna zato što je moj brat svećenik.

– Život vjernika bez svećenika bio bi prazan jer svećenik ih vodi k putu poštenja, dobra i ljubavi. Ljudi koji ne vjeruju u Boga, imaju praznu dušu bez ljubavi i topline. Svećenik može pogriješiti kao i mi jer nema bezgrešnog čovjeka. Ja mislim da je najsretnija obitelj koja je dala svećenika. Kad bi moj brat postao svećenik, ja bih bio ponosan i davao bih mu podršku da i dalje ustraje vjerom u Boga jer je to izabrao. Sretan je svaki mladić kojemu je Bog dao snagu, vjeru i ljubav da postane svećenik.

Stoga obitelji moraju ustrajno moliti za zvanja u svojem domu, ali i u svom narodu. Roditelji jednog sjemeništara su cijelo njegovo školovanje molili za njegovo zvanje, ali je on odabrao drugi put. Ipak, iako su prihvatili njegovu odluku, oni i dalje mole, sigurni *znat će Bog koga, kada i gdje pozvati u službu za spasenje duša*.

Molitva za duhovna zvanja

Molimo da sveta otajstva Uskrsloga i Duha Svetoga Branitelja prosvijetle mnoge velikodušne osobe, spremne služiti Crkvi s najvećom raspoloživošću.

Molimo za mlade, kojima Gospodin upućuje svoj poziv da ga slijede izbliza: da ih ne odvrate stvari ovoga svijeta, već da otvore svoje srce prijateljskom glasu koji ih poziva; i da se osjete sposobnima posvetiti same sebe za čitav život s nepodijeljenim srcem, Kristu, Crkvi, dušama.

Svećenik... Uvijek griješi!

Ako je svećenik mlad, onda je naivan. Ako je ozbiljan, onda je vječni nezadovoljnik. Ako je lijep: „Zašto se nije oženio?“ Ako je ružan: „Nitko ga nije htio.“ Ako odlazi u kafiće, onda trati vrijeme uzalud. Ako sjedi u kući, onda je smotan. Ako hoda odjeven „u civilno“, ponaša se svjetovno. Ako nosi reverendu, konzervativan je. Ako razgovara s „tajkunima“, onda je kapitalist. Ako se druži sa siromasima, onda je komunjar. Ako se slaže sa svima, onda nema stava, ili još gore, oportunist. Ako je debeo: „Ništa mu ne fali!“ Ako je mršav, škrtac je. Ako citira Koncil, onda je „progresivac“. Ako govori o katekizmu, onda je pobožnjak. Ako propovijeda dugo, dosadan je. Ako podiže glas, neurastenik je. Ako govori normalno, ne razumije se ništa. Ako ima auto, onda je bogataš. Ako ga nema, nije u korak s vremenom. Ako posjećuje župljane, zabada nos u tuđe živote. Ako ostaje u župnom dvoru, ne zanima se za župljane. Ako traži darove, onda je „žicar“. Ako ništa ne organizira i ne gradi, župa je mrtva. Ako dugo zadržava ljude u ispovjedaonici, onda sablažnjava. Ako je prebrz, ne sluša što govore. Ako započinje misu točno, sat mu ide naprijed, ako započinje kasnije, čini da gubimo vrijeme. Ako je mlad, nema iskustva. Ako je star, vrijeme je da ide u mirovinu. Ako ga premjeste ili umre, tko će ga zamijeniti?

No, koliki mole za svoga svećenika?

* * *

Kako izgleda savršen svećenik?

Savršeni svećenik propovijeda točno šest minuta. Proklinje grijehe, ali pri tome nikoga ne napada. Radi od šest ujutro do ponoći, ujedno je i crkveni domar. Savršeni svećenik mjesečno zaradi 500 kuna, lijepo je odjeven, vozi novi auto, kupuje knjige za vlastito usavršavanje u struci i barem 400 kuna mjesečno dijeli sirotinji. Star je 29 godina, ali ima barem 40 godina životnog iskustva. Najvažnije, on dobro izgleda. Savršeni svećenik gorljivo radi s mladima, ali najviše vremena provodi sa starijima. Cijelo vrijeme se smije ozbiljna lica. Dnevno posjeti barem 15 obitelji i stalno sjedi u župnom uredu, za slučaj da ga netko zatreba. Takvog savršenog svećenika pronalazimo, nažalost, uvijek u susjednoj župi! (Windisch, 83)

(www.palotinci.hr)

Statistike bolne stvarnosti

Piše: *Mirko Štefković*

Radi boljeg razumijevanja medijskog linča Katoličke crkve u posljednjih nekoliko godina, koji se pak u posljednjim mjesecima naglo zahuktao, s optužbama o pedofiliji unutar Crkve, izno-simo ovdje nekoliko bitnih detalja koji će nam pomoći u razumijevanju tog problema u širem kontekstu¹. Naime, govoriti statistički o pedofiliji vrlo je delikatno i sve podatke treba uzimati s rezervom.

Budimo jasni, iako je i samo jedan slučaj pedofilije među klerom već previše, ipak odrediti koliko je svećenika i redovnika pogriješilo na tom polju nije irelevantno. Statistike teško mogu izraziti težinu pojedinačnih tragedija, no statistički prikaz može nam pomoći u razumijevanju da li se pri tome radi o izoliranim slučajevima ili o epidemiji. Tako možemo bolje razumjeti ima li čega u stilu života katoličkih svećenika po čemu se ovakvi slučajevi javljaju češće nego na primjer među protestantskim pastorima ili među svjetovnim odgojiteljima, učiteljima i nastavnicima.

Iako se u mnogim zemljama u novije vrijeme prikupljaju podaci o pojavama pedofilije, za sada se u znanstvenim krugovima koriste oni iz SAD-a, koje je 2004. objavio „John Jay College“ iz New Yorka, a odnose se na period između 1950. i 2002. godine. U tom periodu, u SAD-u je djelovalo više od 109.000 svećenika, a njih 4.392 je optuženo za spolno zlostavljanje maloljetnika. Od toga 78,2% optužbi odnosi se na maloljetnike koji su prošli pubertet (dobi iznad 16 godina)², gdje se pak ne može govoriti o pedofiliji, mada su i to slučajevi za svaku osudu. Po tome je tijekom 52 godine 958 svećenika optuženo za pedofiliju, a njih 54 su osuđena, što na godišnjoj razini za SAD iznosi 1,04 osuda.

Nadalje, po studiji Philipa Jenkinsa³, postotak prisutnosti pedofila među protestantskim pastorima je 2 do 10 puta veća nego među katoličkim svećenicima. Ovaj podatak isključuje tvrdnju da je celibat relevantni razlog te pojave među katoličkim svećenicima, imajući u vidu da su protestantski pastori gotovo svi u braku. U tom istom periodu od 52 godine broj osuđenih učitelja, nastavnika i sportskih trenera djece i mladih, doseže gotovo 6.000. K tomu treba dodati još i podatke perio-

dičnog izvješća američke vlade, po kojima se barem 66% slučajeva pedofilije javlja u obiteljima, dok taj postotak po drugim istraživanjima doseže nevjerovatnih 90%.

Budnom oku znanstvenika Jenkinsa nije promaknulo zamijetiti da podaci o pojavi pedofilije među katoličkim svećenicima s jedne strane, te među protestantskim pastorima, rabinima, imamima, te djelatnicima u školama i institucijama za odgoj djece i mladih s druge strane, nisu prikupljeni s jednakom sustavnošću. Imajući to uvidu, te uzimajući u obzir da su napadi na Katoličku crkvu – često jedini glas koji odlučno staje u obranu života od prirodnog začeca do prirodne smrti, dostojanstva braka i drugih vrijednosti – u medijima diljem svijeta često pažljivo odabrani prije važnih političkih odluka – kako to ističe Massimo Introvigne – nije teško zaključiti da iza svega toga stoje moćni manje ili više masonski lobby, koji zagovaraju ljevičarsku vlast tehnokracije, u kojoj više nema mjesta za Boga, prozivanu od strane najvišeg Crkvenog autoriteta⁴.

Nedavna izjava kardinala Tarcisia Bertonea, vatikanskog državnog tajnika, opet je podigla prašinu. Naime, on je izjavio kako je veliki postotak katoličkih svećenika osuđenih za spolno zlostavljanje maloljetnika, po podacima Kongregacije za nauk vjere čak oko 60%, to počinio s osobama istog spola. Po studiji „John Jay College“, koja se odnosi na gore spomenuti period u SAD-u, taj postotak je čak 81%, te iako nije politički korektno reći, ovi podaci pokazuju da je veliki postotak pedofila homoseksualne orijentacije.

Sveta Stolica se po pitanju pedofilije oglašavala u više navrata⁵, a nedavno je na svojoj internetskoj stranici objavila upute vezane za postupke u slučajevima spolnog zlostavljanja, u kojima je najavljena studija posadašnjenja određena ranijih dokumenata s ovog područja⁶. **Svaki zločin ove naravni mora biti osuđen, pri tome Crkva se oslanja na svoje pravo i sudove, a odredbe civilnoga zakona glede prijave takvih zlodjela civilnim vlastima uvijek se moraju poštovati. U svemu tome važno je imati u vidu zaštitu žrtava, bilo da se radi o zlostavljanima, bilo da se radi o nepravedno optuživanima.** Hvala Bogu,

razboritim djelovanjem Svete Stolice, slučajevi svećeničke pedofilije značajno su opali u posljednjih desetak godina, a za nadati se da će ta tendencija i nastaviti.

Na kraju, umjesno se pitati, koliko medijska hajka ovih tužnih slučajeva pomaže zaštiti zlostavljanih žrtava. Često se stječe dojam da ih „moralni poduzetnici“ samo instrumentaliziraju s ciljem sijanja panike. To je možda jedini način da se bogate Crkvene kase Zapadnih zemalja, umjesno na kakve humane svrhe, olakšaju u korist raznih odvjetničkih udruuga, koje su nakon obavljenog posla u SAD-u odnedavno organizirano prešle na područje Europe. Pri tome još ništa nismo rekli o svećenicima koji su nepravedno optuženi za pedofiliju, te nakon što se po obnovi procesa otkrilo kako su dokazi bili lažni, ništa im više ne može povratiti izgubljeno dostojanstvo i samopouzdanje. Neka te tihe patnje od jedinog pravednog Djelitelja pravde izmole obraćenje onih koji su se stvarno ogriješili o nevinu djecu.

1. U ovom tekstu oslanjamo se na podatke kojima raspolažu eminentne institucije svjetskog glasa: UNICEF, „John Jay College“ za kriminologiju Sveučilišta New York, Centar za studij novih religija u Torinu. Osobitu važnost pridajemo zaključcima prof. dr. Massima Introvigne, sveučilišnog profesora i ravnatelja spomenutog Centra u Torinu, koji se ovom problematikom bavi i kao vjernik i član Katoličkog saveza u Italiji, te prof. dr. Philipa Jenkinsa, sociologa, povjesničara i religiologa, profesora na sveučilištima u Pennsylvaniji i Bayloru u SAD-u.

2. Ne postoji jednoznačna definicija pedofilije, o čemu svjedoče razni medicinski i psihološki priručnici, a nije ispravno miješati je s efebofilijom.

3. Id., *Pedophilies and Priests. Anatomy of a Contemporary Crisis*, Oxford University Press, Oxford – New York 1996; Id., *The New Anti-Catholicism. The last Acceptable Prejudice*, Oxford University Press, Oxford – New York 2003.

4. Benedikt XVI., *Caritas in veritate*, br. 14, 70.; Ivan Pavao II., *Poruka za svjetski dan mira* 1985.

5. *Crimen Sollicitudinis*, 1962., *Sacramentorum sanctitatis tutela*, 2001.; Govori: Ivan Pavao II., „Američkim kardinalima 2002.“, „Američkim biskupima 2004.“; Benedikt XVI., „Irskim biskupima 2006.“, „Apostolski pohod SAD-u, travanj 2008.“, „Apostolski pohod Australiji, srpanj 2008.“, „Irskim biskupima 2009. i 2010.“, „Pastoralno pismo katolicima u Irskoj, ožujak 2010.“

6. IKA, V-121276/4 od 12.04.2010.

Obilježena peta obljetnica pontifikata pape Benedikta XVI.

U povodu pete obljetnice izbora kardinala Josepha Ratzingera na Petrovu stolicu, apostolski nuncij u Beogradu mons. Orlando Antonini 19. travnja predslavio je misu u beogradskoj katedrali, te upriličio prijam za uzvanike.

Na misu, koju je predslavio nuncij, u koncelebraciji beogradskog nadbiskupa i metropolita mons. Stanislava Hočevara, te subotičkog biskupa mons. Ivana Pénzesa i srijemskog biskupa mons. Đure Gašparovića, okupilo se dvadesetak svećenika iz svih naših biskupija. Pored njih na ovu svečanost došle su predstavnice više redovničkih zajednica, te lijepi broj vjernika laika. Misi su također nazočili princ Aleksandar II. Karađorđević u pratnji supruge princeze Katarine, te predstavnici diplomatskog kora u Beogradu.

U svom pozdravu nazočnima, nadbiskup Hočevar je uputio pastirski pozdrav svim vjernicima koji molitvom i žrtvom podržavaju našeg Prvosvećenika u svim povijesnim olujama, istaknuvši kako njihovo zajedništvo omogućuje učinkovitije spasenjsko djelovanje Istine. On je u propovijedi progovorio o tome kako služba svih nas vjernika, pa tako i pape Benedikta XVI. jest naviještati ne sebe već Krista Gospodina. *Uvijek aktualni Petar bit će dakle onaj koji će prvi na sva velika pitanja i izazove vremena – u punom zajedništvu s ostalim apostolskim zborom – tražiti i davati odgovore. On mora biti spreman, a mi smo ga dužni u tome podupirati, da nas „danju i noću urazumljuje“, jer imamo „blago vjere“ – po riječima istoga apostola – u glinenim posudama, da izvanredna ona sila bude očito Božja, a ne od nas!* – istaknuo je nadbiskup, te ovako zaključio svoju propovijed: *Rimski biskupe, Prvosveće-*

niče, Petre naših dana, papa Benedikte XVI., Katolička crkva u Srbiji je s Tobom i ne da se zvesti od iskrioljenja koja kao crni vulkanski dim teže ispuniti nebo i onemogućiti let u visine! Budi vjeran geslu koje si izabrao kao Münchenski nadbiskup: „Suradnik istine“, to jest suradnik svjetla. Sva Crkva za Tebe moli.

Na kraju mise, koju je slavio na latinskom jeziku, apostolski nuncij se obratio nazočnima. Osobito je pozdravio prisutne biskupe, te visoke goste. On je istaknuo kako je sveta misa za Papu u povodu pete obljetnice njegova izabranja čin vjere i znak jedinstva i univerzalnosti koju je Krist darovao apostolu Petru. Govoreći o pozivu na jedinstvo, on je nadodao kako za puno jedinstvo svih kršćana nisu dovoljne samo manifestacije i dobra volja, nego konkretna djela, kao pretpostavka svakog ekumenizma, koja će biti pomoć nadilaženju podjela iz prošlosti i sadašnjosti.

Svetu misu prenosila je Radio Marija, a svojim skladnim pjevanjem uljepšao je tamošnji zbor „Okotih“, kojim je

ravnao maestro Aleksandar Spasić. Poslije mise apostolski nuncij je skupa sa savjetnikom nuncijature, mons. Giorgiom Linuom, i ostalim svojim suradnicima, uzvanike primio u Aero klub. Pored biskupa, svećenika i časnih sestara, te članova crkvenih pokreta, na prijam je došao poglavar Srpske pravoslavne crkve patrijarh Irinej, u pratnji drugih crkvenih velikodostojnika, te rabin Srbije gospodin Isak Asijel, predstavnici Islamske zajednice, ministar vanjskih poslova Srbije Vuk Jeremić, savjetnici predsjednika Srbije te članovi diplomatskog kora i drugi predstavnici javnog života.

Mirko Štefković

Donacija subotičkoj Kalvariji

Kalvarija je zahvaljujući donaciji Gradske uprave, koja se dodjeljuje crkvama, dobila 600.000,00 dinara, a tim novcem zamijenjeni su svi prozori i vrata na kalvarijskoj kapelici. Srdačno zahvaljujemo i u Vaše ime!

Subotička Kalvarija za naš grad i okolicu predstavlja jedno od svetih mjesta na kojemu se okuplja veliki broj vjernika. Posebno u Velikom tjednu: na Cvjetnicu, Veliki petak, i na Uskrs rano ujutro. U te dane i zajednički razmatramo križni put na kojem sudjeluje lijepi broj vjernika.

Dodajmo kako smo prošle godine dobili struju u kapelici, uz obećanje da će biti osvijetljena cijela Kalvarija, čemu se iskreno nadamo. Prošle smo godine također promijenili krov na kapelici donacijom iz Pokrajine. Hvala im!

Sve je to razlog da ustrajemo na daljnjem uređivanju naše lijepe Kalvarije što i planiramo uz Vašu pomoć, dragi vjernici. Ove godine planiramo obnoviti Postaje tako da mo-

limo sponzore za pojedinu postaju. Ako bi tko želio biti sponzor jedne od postaja neka se javi na našu adresu, pa ćemo se dogovoriti. Očekujemo Vas sa zahvalnošću!

Mons. Bela Stantić, župnik

Duhovni program za mlade: Križni put i Tribina mladih

Više od stotinu mladih iz Subotice i okolice, kojima se pridružilo i desetak mladih iz Sonte sa župnikom Dominikom Ralbovskym, pošlo je 20. ožujka ujutro na hodočasnički križni put predvođeni dekanom Franjom Ivankovićem i duhovnikom sjemeništa Paulinum mons. Markom Forgićem.

Mladi su najprije sudjelovali u euharistijskom slavlju u crkvi Isusa Radnika, a zatim su krenuli na put dug više od dva-

deset kilometara. Na tom hodočasničkom Križnom putu pojedine postaje molili su kod križeva krajputaša. U večernjim satima, na povratku, mladi su prošli središnjim ulicama grada Subotice, želeći na taj način, kako su izjavili, javno posvjedočiti svoju ljubav prema Kristu Raspetomu i njegovu križu. Svršetak Križnoga puta bio je u katedrali-bazilici Sv. Terezije, gdje su izmolili završnu molitvu a katedralni župnik mons. Stjepan Beretić im je uputio par riječi pohvale za tu inicijativu ohrabrujući ih da ustrajno hode Isusovim putem ljubavi noseći strpljivo i s ljubavlju svoje svakodnevne križeve, jer će samo tako mogu biti pravi kršćani i autentični Kristovi svjedoci.

U nedjelju, 21. ožujka, sudjelovali su na Križnom putu na subotičkoj Kalvariji koja je omiljeno okupljalište vjernika tijekom korizme. Oni su predvodili pjevanje i predmolili postaje Križnoga puta. Na kraju toga korizmenog susreta prigodnu propovijed održao je prefekt sjemeništa Dragan Muharem.

Navečer su se mladi okupili na svoju mjesečnu tribinu u Katoličkom krugu. Predavanje „Cijena sreće“ održao je mons. dr. Andrija Kopilović, prvo protumačivši pojmove „cijena“ i „sreća“ promatrajući ih pod vidom „tijela – duha (razuma) i duše“. Istaknuo je kako je sreća koja se traži u tjeles-

nom užitku i zadovoljstvu prolazna, ona koja se ostvaruje na području duha, odnosno uma promjenljiva a tek ona sreća koja se ostvaruje u čovjekovoj duši je neprolazna i vječna. Cijena sreće je, pak, na području tijela jeftina, na području duha naporna, a na području duše vrlo zahtjevana i velika jer zahtijeva žrtvu i odricanje. No, istinsku sreću čovjeku može osigurati tek sklad na svim tim područjima a regulator toga sklada je savjest, istaknuo je predavač. U ostvarenju istinskoga sklada čovjeku pomaže novi čovjek – Isus Krist jer on je otkupitelj, koji uništava grijeh; on je spasitelj koji spašava od smrti, i osloboditelj koji oslobađa čovjeka od svakog robovanja te mu daruje mirnu savjest. Takav sklad, odnosno sreću Isus je ljudima osigurao

svojom ljubavlju koja je povezana sa žrtvom, odnosno s njegovom mukom i smrću na križu. Ako prihvate da njihov život bude „žrtva iz ljubavi i za ljubav“, mladi će moći plativši tu visoku cijenu, „ostvariti istinsku sreću u slobodi i zajedništvu, već ovdje na zemlji i dostići vječnu sreću u nebu“, zaključio je dr. Kopilović. /A. A./

Proslava Uskrsa u Tavankutu

Ove godine naša glavna župna zajednica u Donjem Tavankutu slavi 100 godina postojanja. Toliko je stara i naša župna crkva. Uskrs je proslavljen po ustaljenom redoslijedu. Ono što je najljepše, a to je da su skoro sva školska djeca sudjelovala na obredima svetog trodnevlja. Na Veliki četvrtak, petak i subotu, kao i u nedjelju, u Donjem Tavankutu i kapelici Sv. Ane u Gornjem Tavankutu bilo je najviše djece.

U našoj župi dugi niz godina je tradicija da na Veliki petak i subotu Božji grob čuvaju mladići obučeni u bunjevačku narodnu nošnju. Ove godine imali smo 16 čuvara. Vrhunac slavlja bili su obredi Uskrsnuća na Veliku subotu u večernjim satima. Za vrijeme svete mise kršteno je jedno dijete, a četvero odraslih pristupilo je sakramentu sv. Krizme.

Druge uskrsne nedjelje u našoj crkvi kršteno je 22 djece, od kojih su njih desetero učenici osnovne škole koji pohađaju redovito vjeronauk. Među krštenicima bilo je četvero male djece.

Naša župa sprema se za svečanu proslavu svoga značajnog jubileja. Taj događaj bit će na svetkovinu Srca Isusova u petak 11. lipnja kada će našu Crkvu pohoditi i naš biskup i svećenici naše biskupije.

I. P.

Prepoznati svoj poziv danas

Predavač pretposljednog korizmenog susreta u Somboru održanog 22. ožujka, bio je o. Jakov Mamić, čija je tema bila „Bog poziva i danas: Mnogo je zvanih malo izabranih.“

Otac Jakov je doktorirao teologiju 1979. godine na papinskom Teološkom fakultetu Teresianum u Rimu. Na tome je učilištu i predavao kroz niz godina. Povratkom u Hrvatsku, u karmelskoj provinciji preuzima razne odgovorne službe. Bio je odgojitelj, prior, ekonom i provincijal u više navrata. Aktivan je u izdavačkoj djelatnosti provincije i predavač na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i njegovim institutima. Trenutačno boravi i živi u novoizgrađenom samostanu u Buškom jezeru u Hercegovini. Također, profesor je etike poslovnosti na tri privatna učilišta u Zagrebu.

Otac Jakov je za polazište uzeo poziv na postanak, gdje je istaknuo kako je na početku svega bio poziv i da ništa ne postoji a da nije pozvano. *Nitko od živućih nije slučajna, svatko je dio Božjega plana, a poziv na postanak obilježava svetost postanka svega živućega. U toj dimenziji treba se mijenjati naš odnos prema svemu što je živo*, rekao je o. Jakov te naglasio da su naši počeci obilježeni svetim. *U Božjem srcu smo nastali i pojavili se kao fenomen. Mi smo u Njemu oduvijek bili i u povijesti smo se pojavili kao Božja stvorenja, Božje promisli o nama i nitko nije prokleta rođen*, rekao je o. Mamić.

Nakon poziva na postanak slijedi poziv na nastajanje. Tu otac Jakov govori o živom izvoru – Bogu, koji vječno teče, ne može prestati teći, on izvire i u svom izviranju stvara. Pitanje koje je uslijedilo je: kakav je naš odnos s tim izvorom? Otac Jakov je postavljeno pitanje razjasnio slikom vode i kapi, dok je za pozive slikovito rekao kako su to kapi koje u određenom vremenu i na određenom prostoru padaju iz oblaka.

U nastavku je govorio o pozivu na brak, gdje roditelji bivaju sustvoritelji i zato je poziv na brak svet. On je rekao kako je svetost zapravo prisutnost Boga po nama u svijetu i da je život pun svetoga, te da je strašno pomisliti kako se svetost može dodirnuti samo u crkvi. Otac Jakov se dotaknuo i poziva ljudima na posvećenje života, što ustvari znači djelovati iz ljubavi, prazniti svoje biće od bilo kakvog interesa, imati mjerilo ljubavi i biti slikom ljubavi.

Predavač zaključuje da Bog poziva, izvor teče i nikada neće prestati teći, a vrijeme koje nam je dano trebamo iskoristiti osluškajući vapaje svoga bića kako bismo mogli prepoznati svoj poziv, jer ovo danas je naše danas.

Z. Gorjanac

O bl. Ivanu Merzu na tribini u Subotici

U subotičkom „Katoličkom krugu“ održana je 25. ožujka mjesečna Kršćanska tribina grada Subotice. Predavanje o životu i djelu bl. Ivana Merza održao je vice-postulator kauze za kanonizaciju toga blaženika o. Božidar Nagy.

Predavač je život bl. Ivana Merza podijelio u tri dijela. Najprije je govorio o njegovu djetinjstvu i mladosti u Banjoj Luci (1896.–1914.). Zatim je prikazao njegovu intelektualnu i duhovnu izobrazbu u Beču i Parizu te život u Prvom svjetskom ratu a u završnom dijelu govorio je o njegovu djelovanju kao profesora u Zagrebu i apostola po Hrvatskoj. Istaknuo je napose njegov zapis s ratišta gdje je kroz patnju i trpljenje doživio duboko obraćenje. U dnevniku je tada zapisao: Boga nikada zaboravit. Neprestano težiti za ujedinjenjem s Njime... Moram započeti novi, preporođeni život u duhu novospoznatog katolicizma. (Dnevnik, 5. II. 1918.). Podsjetio je i na njegovo geslo: Katolička vjera moje je životno zvanje.

Prikazavši zatim put Ivana Merza do oltara, Nagy je sudionicima tribine istaknuo njegovu poruku našem vremenu, kako je to u svojim govorima istaknuo sluga Božji papa Ivan Pavao II: „Kristovo svjetlo blista u Ivanu Merzu... Njega vam želim dati kao svjedoka Kristova i zaštitnika, ali istodobno i suputnika na putu u vašoj povijesti... On će od danas biti uzor mladeži, primjer vjernicima laicima“. Istaknuo je također da je papa Benedikt XVI. uvrstio bl. Ivana u svoju encikliku o euharistiji „Sacramentum caritatis“ među osamnaest svetaca koje je predstavio kao uzore koji su dali svjedočanstvo autentičnog kršćanskog života zahvaljujući svojoj euharistijskoj pobožnosti.

U razgovoru nakon tribine sudionici su postavili razna pitanja kako o samom postupku za proglašenje svetim bl. Ivana Merza, o uslišanjima koja se događaju po njegovu zagovoru, tako i o onome što svatko treba i može učiniti za ubrzanje postupka. Na upit o pojavi nedovoljnog zanimanja i zauzimanja u štovanju i širenju štovanja hrvatskih svetaca i blaženika kao i kandidata za oltar, predavač je podsjetio kako je to dug proces, a da vjernici u našem narodu nemaju navike u tome, jer sve do naših dana nisu imali u svojoj sredini grobove svojih svetaca, pa nisu ni imali naviku hodočašćenja na njihov i grob i češćem utjecanju njihovu zagovoru. *Upravo zbog toga i svećenici i vjernici, a i sam to činim, moramo se više angažirati kako bi se što više vjernika upoznalo s likovima i krepostima, kako naših blaženika u njihovom postupku za proglašenje svetima, a tako i svih slugu i službenica Božjih, koji su kandidati za oltar*, zaključio je Nagy. /**Andrija Anišić**/

Uskrсни koncert Katedralnoga zbora „Albe Vidaković“

Pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske u četvrtak, 15. travnja održan je dvadeseti uskrсни koncert Katedralnoga zbora „Albe Vidaković“. Na orguljama je nastupio Alen Kopunović Legetin.

Na koncertu su izvedena djela hrvatskih skladatelja Albe Vidakovića, Vinka Jelića i Mate Leščana, te Đure Arnolda, Ernőa Lányia, Lászlóa Halmosa. Osim toga izvedena su i djela iz drevne zbirke Cithara octochorda iz 1757. godine, te napjev Gregorijanskog korala. Kopunović se pak predstavio i solističkim točkama izvodeći na orguljama djela J. S. Bacha, M. T. von Paradisa, Ch. M. Widora i drugih.

Iako je u katedrali još pro hladno, koncert je bio vrlo dobro posjećen, što ujedno govori o ljubavi prema ovoj vrsti glazbe, a ujedno je to i priznanje za predani rad Zbora. /Zv/

Duhovna obnova FSR-a Novog Sada

U Petrovaradinu je 20. ožujka održana Duhovna obnova za članove FSR Novog Sada. Predvodio ju je gvardijan Franjevačkog samostana iz Subotice, p. Ivan Bošnjak.

Uvodna tema prijepodnevnog predavanja bila je „Savjest“. Pater je u svom nadahnutom izlaganju naglasio da je *savjest dodirna točka između čovjekove duše i Boga, to jest točka susreta čovjeka i Boga*. Nazočne je pozvao da darovano korizmeno vrijeme iskoriste kako bi otvorili dušu Bogu i iskreno preispitali svoju savjest, da dopuste dragome Bogu da ih zaodjene svojom milošću te tako kroz sakrament ispovijedi pomireni s Bogom, očišćene savjesti, krenu ususret uskrslom Gospodinu.

U drugom poslijepodnevnom predavanju tema je bila iz Ivanova Evanđelja „Isus uskrisuje Lazara“. *Isus poziva i nas, kao i Lazara, po imenu. Poziva nas da se probudimo, da umremo grijehu i u vjeri uskrsnemo na Novi život zajedno s njim. Korizma je vrijeme odaziva, iskoristimo je*, istaknuo je predavač. Duhovna obnova je završena misnim slavljem u franjevačkoj crkvi u Novom Sadu.

Radomir Hucki

Uskrš i priprema za Dane A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni

Vjernici župe Sv. Jakova pripremali su se tijekom cijele korizme za najradosniji kršćanski blagdan Uskrš, obavljajući svakog petka pobožnost Križnog puta, a kako se ovaj blagdan približavao, župljani su u sve većem broju nazočili svetim misama. Središnji je događaj bila uskršna ispovijed 24. ožujka, kada su im na raspolaganju bila četiri svećenika: Josip Štefković, Marijan Dej, František Gašparovski i Jan Trusina.

U vremenu duhovne oskudice, praznine i ravnodušja, znakovito je da su vjernici u velikom broju nazočili obredima Svetog trodnevlja, a na sam Uskrš gotovo ispunili crkvu. Iako se u posljednje vrijeme govori o Plavni kao o selu koje polagano nestaje, Duh Sveti ne napušta ovaj kraj i intervenira onda kada se najmanje tome nadamo. Tako smo na Veliku subotu, u najsvetijoj noći, nazočili krštenju jednog mladića, a odmah potom i krizmi još jedne odrasle osobe, što je doživljaj Uskrša učinilo još radosnijim. Da se ne bi sve završilo na odraslim osobama, Gospodin nam je darovao i jedno malo dijete, koje je župnik Josip krstio na svetoj misi na Uskršni ponedjeljak.

Odmah poslije Uskrša naša mjesna kulturna udruga započela je pripreme za II. dane A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića, koji će se održati u subotu i nedjelju, 24. i 25. travnja u Plavni (o čemu ćete moći čitati u sljedećem broju našega lista). Za ovakvu manifestaciju potrebna je potpora i razumijevanje svih naših relevantnih čimbenika kulture i dobrih ljudi. Mi smo u krizi identiteta i zato nam trebaju velikani da se s njima poistovjetimo, a bez poznavanja naše prošlosti i djela znamenitih ljudi, ne možemo graditi niti svoju budućnost. /Zvonimir Pelajić/

Blagoslovljena kapela Božanskoga Milosrđa u Selenči

U nedjelju Božanskoga Milosrđa, 11. travnja, u župi Selenča je u okviru večernje pobožnosti blagoslovljena nova kapela i slika Božjega Milosrđa.

Štovanje Milosrdnog Isusa je u ovoj župi veliko. Čitavu korizmu su se vjernici sa župnikom okupljali svaki petak kako bi skupa molili Božansko Milosrđe. Na Cvjetnicu su zajedno u crkvi gledali film o sestri sv. Faustini. Na taj način stupnjevito su se pripravljali za blagoslov kapele. Budući da je u zadnjem dijelu crkve ostala prazna kapelica, nakon što je Lurdska Gospa premještena u špilju ispred crkve, slika s likom Milosrdnoga Isusa postavljena je u ovu kapelu. Nadamo se da će produbljanje štovanja Božanskoga Milosrđa donijeti obilne plodove našoj župi. /Marijan Dej/

Zajednička uskrсна priredba

U OŠ „Ivan Milutinović“ u Subotici učenici koji pohađaju katolički i pravoslavni vjeronauk imali su 31. ožujka prvi puta zajedničku priredbu za Uskrs. Priredbi su nazočili svi učenici i nastavnici a pridružili su im se i mnogi roditelji te mjesni župnik mr. **Andrija Anišić**.

U prigodnom programu djeca su podsjetila nazočne što je to korizma, odnosno „veliki ili časni post“. Katolička djeca u živim su slikama prikazali Isusovu agoniju na Maslinskoj gori te prizore iz muke, dolazak žena na prazan grob kao i bunjevački narodni običaj „Polivači“. Pravoslavna djeca prikazala su običaje vezane uz „Lazarovu subotu“ odnosno „Vrbicu“ i „Cveti“. Sve je bilo protkano prigodnim korizmenim i uskršnjim pjesmama. Poslije priredbe djeca su prodavala svoje uskršne radove a novac od prodaje namijenili su

u dobrotvorne svrhe. Program su pripremile i s djecom uvježbale katehistice katoličkog vjeronauka u toj školi s. **M. Jasna Crnković**, **Vesna Huska** te vjeroučiteljica pravoslavnog vjeronauka **Dragana Albijanić**. /**Andrija Anišić**/

Put jednoga obraćenika

Još u prvoj godini života Marko je primio sakrament krštenja i na taj način postao Božje dijete. Imao je vrijedne i poštene roditelje koji su bili tradicionalni vjernici pa su rijetko posjećivali Crkvu, ali su sve važnije kršćanske blagdane slavili i poštivali. Marko je odgajan u takvoj obitelji. Kao dijete nije pohađao župni vjeronauk i nije primio sakrament Potvrde.

Do svoje 35. godine živio je takvim površnim vjerskim životom. Uslijedilo je iznenadno obraćenje i Bog je konačno ušao u njegov život svom puninom. Redovito je nedjeljom i svim važnijim blagdanima odlazio u Crkvu. Kao obraćeniku, u početku mu nije bilo lako. Veliku podršku imao je u svojim župljanima i župniku. Posebnu potporu, pomoć i primjer na putu vjere pružale su dvije bakice, divne vjernice. Ostat će im zauvijek zahvalan.

Budući da sakrament Potvrde u mladosti nije primio, župnik ga je savjetovao da to učini što prije. Trebao je proći i Katehezu pripreme. Uz pomoć prijatelja, budućega krizmanoga kuma i župnika, i tu je prepreku prebrodio. Konačno dobiva odobrenje da može primiti darove Duha Svetoga. U njegovu se mjestu Potvrda dijelila svake treće do četvrte godine. Uz uzajamno razumijevanje, župnik mu odobrava da se može krizmati u obližnjem gradu gdje je krizma bila svake godine. Velika radost obuzela je Marka. Uskoro dobiva obavijest da početkom travnja prisustvuje liturgijskom slavlju na kojem će mjesni biskup dijeliti sakrament Potvrde. Sve je išlo po planu i Marko je s nestrpljenjem iščekivao taj veoma važan trenutak u njegovu životu. Međutim, nekoliko dana prije ugovorenoga slavlja, iznenađeno se razbolio. Visoka temperatura, kašalj i malaksalost su ga pritiskali. Došao je u pitanje njegov odlazak. Bilo mu je teško prihvatiti tu istinu. Osluškujе svoje srce i najednom, dan prije slavlja, čvrsto odlučuje poći bez obzira na zdravstvene tegobe. Toga travanjškoga jutra, zajedno s kumom, sestrom i zetom, prilično iscrpljen i s otežanim kašljem, kreće na PUT. Molio je sve vrijeme Boga da mu da snage izdržati. Tako je i bilo. Ušao je u Božji hram, divnu katedralu, mislima okrenut samo dragome Bogu, koncentriran na Riječ Božju. Kašalj je nestao. Marko toga nije bio svjestan. Svim svojim bićem bio je okrenut divnom liturgijskom slavlju. Primio je Duha Svetoga. Molitva mu je bila uslišana. Bio je presretan. Uslijedilo je čestitanje od strane najmilijih. Nakon izlaska iz Crkve iznenađujuće pitanje: „Ti se na misli nisi ni zakašljao?“. Na to pitanje Marko nije imao odgovor, ali Bog jest: „Što je čovjeku nemoguće, Bogu je moguće. Imajte Vjere!“ /**Radomir Hucki**/

Izložba Zajednice „Hosana“

Na blagdan Cvjetnice, 28. ožujka, u prostoru „Kuće pomirenja s Bogom“ u Somboru priređena je uskršna prodajna izložba. Sakupljen novac upućuje se Humanitarno-terapijskoj zajednici za pomoć ovisnicima „Hosana“ u Starom Žedniku.

Na izložbi su se našli različiti predmeti kao što su pisanice, raspela, krunice, Biblije, umjetničke slike, različiti ručni radovi, a izložene predmete su radili štićenici zajednice „Hosana“, kao i vjernici župe Sv. Križa, gdje je župnik voditelj ove zajednice vlč. **Marinko Stantić**. Velik broj vjernika svih somborskih župa posjetio je izložbu i svatko je ponešto kupio za doista skromnu cijenu i tako pomogao zajednicu. U kasnim popodnevним satima ostalo je vrlo malo neprodanih predmeta, a sakupljena je i lijepa količina novca.

Potrebe zajednice „Hosana“ su doista velike, stoga se često za nju organiziraju različiti humanitarni koncerti i izložbe. Sljedeća prodajna izložba za pomoć zajednici „Hosana“ bit će organizirana u Somboru na blagdan Duhova. /**Z. G.**/

Svećenik mora biti

Svećenik mora biti
istovremeno i malen i velik,
plemenit duhom – kao kraljevske krvi,
jednostavan i prirodan – kao seljačkog roda,
heroj u nadvladavanju sebe,
čovjek koji se borio s Bogom,
izvor posvećenja,
grešnik kojem je Bog oprostio,
vladar svojih čežnja,
sluga uplašenima i slabima,
koji se ne ponizuje pred bogatima,
već se sagiba nad siromašnima,
učenik svoga Gospodara,
vođa svoga stada,
prosjak ruku velikodušno otvorenih,
nositelj bezbrojnih darova,
čovjek na bojnopolju,

majka da tješi bolesne,
mudročću svoga uzrasta i
povjerenjem djeteta,
usmjeren prema nebu,
s nogama čvrsto na zemlji,
stvoren za veselje,
stručnjak za patnju,
udaljen od svake zavisti,
dalekovidan,
sa smjelošću govora,
prijatelj mira,
neprijatelj mlakosti,
zauvijek vjeran...

www.franjevci-split.hr

Ivo Josipović i Boris Tadić u Bačkom Monoštoru pozvali Hrvate da koriste svoja prava

Nakon trojnog sastanka predsjednika Mađarske, Hrvatske i Srbije u Pečuhu, Boris Tadić i Ivo Josipović posjetili su 16. travnja Bački Monoštor gdje su se susreli s predstavnicima hrvatske zajednice u Srbiji.

Predsjednici Hrvatske i Srbije Ivo Josipović i Boris Tadić pozvali su Hrvate u Vojvodini Srbiji da koriste svoja prava i upisuju djecu u škole s hrvatskim s nastavnim jezikom, kao i da daju potporu formiranju budućeg Hrvatskog nacionalnog vijeća. Bio je ovo prvi službeni posjet Ive Josipovića Srbiji.

„Obećao sam predstavnicima Hrvata u Srbiji da ću dati poticaj i ohrabrenje našim građanima hrvatske nacionalnosti da upisuju svoju djecu u škole s hrvatskim nastavnim jezikom. Stvarno vas molim da to učinite, jer je to iznimno važno stoga što očuvanje identiteta jest i dio moje političke ideologije, a identitet iznad svega čuvamo očuvanjem vlastitog, materinskog jezika“, rekao je Boris Tadić, obraćajući se u sportskoj dvorani Osnovne škole „22. oktobar“ mještanima Bačkog Monoštora i predstavnicima hrvatske zajednice u Vojvodini.

Upitan kako komentira neuspjeh hrvatske zajednice kada je riječ o prikupljanju potpisa za neposredne izbore za Hrvatsko nacionalno vijeće Ivo Josipović je rekao:

„Meni je, naravno, žao što nije bilo dovoljno upornosti ili spretnosti da se obavi taj posao. Nadam se da će biti prilike za 'popravni'. U svakom slučaju interes je i Hrvata u Srbiji, a i nas u Hrvatskoj da hrvatska zajednica participira u demokraciji u Srbiji i da koristi prava koja ima prema ovdašnjim propisima. U mjeri, ukoliko je riječ o nekim osobnim promašajima, to također treba prepoznati. Ali, bitno je da postoji mogućnost da se ostvare interesi hrvatske manjine ovdje i da se iskoriste propisani mehanizmi.“

Predsjednik Srbije izrazio je uvjerenje da će Hrvatsko nacionalno vijeće biti formirano „drugim, alternativnim postupkom“.

„Ono što je dobra okolnost, a to je da je nakon roka za neposredne izbore nastavljeno prikupljanje potpisa i imamo novi i veći broj građana hrvatske nacionalnosti koji su dali svoj pristanak sudjelovati na takvim izborima. Sasvim sam siguran da ćemo sljedećeg puta imati osiguran broj glasova. Stoga dajem ohrabrenje građanima Srbije hrvatske nacionalnosti da pristupe jednom ovakvom političkom činu i osiguraju izravne izbore za Hrvatsko nacionalno vijeće, jer je to važno i za Hrvate u Vojvodini i za Srbiju i demokraciju i buduće odnose naših dviju zemalja“, rekao je Boris Tadić.

On je dodao da politički odnosi Hrvatske i Srbije definiraju ukupni odnos zemalja jugoistočne Europe, te da je u tom smislu prvi posjet Ive Josipovića Srbiji izuzetno značajan, te da će i sljedećih dana biti još posjeta prilikom kojih će se razgovarati o otvorenim pitanjima i problemima koji opterećuju dvije zemlje.

Obraćajući se novinarima, predsjednik Srbije istaknuo je kako je uvjeren da će dvije zemlje smoci snage i u budućnosti „napisati zajednički udžbenik povijesti“, a na upit što će u njemu pisati kada je riječ o tužbama i protutužbama za genocid Boris Tadić je rekao:

„Ako to poglavlje razriješimo na najbolji način, pisat će da smo Ivo Josipović i ja pokrenuli rješavanje toga poglavlja, a vlade su ga riješile. Nadam se da to može biti razriješeno, nije sva odgovornost na nama u ustavno-pravnom smislu. Ali, ponovit ću: temeljna ideja mora sadržati i temeljna načela, a to je

da nijedan zločin ne smije ostati nerazvjetljen i da nijedan zločinac ne smije ostati nekažnjen.“

Nadovezujući se na njegove riječi, predsjednik Hrvatske je rekao:

„Tužbe imaju smisla samo onda ukoliko sporove nije moguće riješiti na drugi način, ali vjerujem da se oni mogu riješiti razgovorima i dogovorima. Naravno, odgovornost za to jest i na našim vladama koje odlučuju o tome ide li tužba ili ne. Međutim, ja imam puno povjerenje i uvijek govorim kako je odgovornost s naše strane uvijek i odgovornost naših vlada.“

Dvojica predsjednika složila su se i oko toga da je pitanje dijela granice na Dunavu otvoreno i jedno od najkompleksnijih pitanja koja stoje pred Hrvatskom i Srbijom. Evo što je na tu temu rekao Boris Tadić:

„Svako teško rješivo pitanje podrazumijeva i postojanje procedure. Mi ćemo koristiti regionalne procedure u takvim i sličnim okolnostima, ali i to pitanje na kraju moramo riješiti.“

Riječima kako pitanje granica nikada nije lako, jer je riječ o isprepletenosti simbola, emocija i interesa

Ivo Josipović je dodao:

„Međutim, među susjedima i prijateljima uvijek se nađe postupak koji će generirati rješenje. Mi imamo komisije koje rade na tome i ako se ispostavi da one nisu u mogućnosti to riješiti zbog nepomirljivosti polazišta, postoje pravni mehanizmi kako će se spor riješiti. Hoće li to biti arbitraža ili zajednički izlazak pred sud, 'otom potom', ali u svakom slučaju problem se mora riješiti i on će biti riješen.“

Predsjednici Srbije i Hrvatske u petak su iza zatvorenih vrata imali i sastanak s predstavnicima hrvatske zajednice, a nakon toga u sportskoj dvorani Osnovne škole „22. oktobar“ i s mještanima Bačkog Monoštora, gdje su još jednom ponovili poziv pripadnicima hrvatske zajednice u Vojvodini da koriste svoja legitimna prava i na taj način osiguraju svoj nacionalni opstanak.

/prema: Z. Romić, suboticananas.info/

Korizma u Irigu

Korizma je u Irigu obilježena posebnom pripravom za blagdan Uskrsa, ali i brojnim drugim događanjima koja nas iznova podsjećaju da je Krist početak i svršetak svega.

Uz pobožnost križnoga puta utorkom i petkom, te svakodnevnim i nedjeljnim misnim slavljinama, posebno je bilo lijepo 7. ožujka na nedjeljnoj misi za naše pokojne. U Šatrinčima je služena sveta misa za pokojne iz obitelji **Birinji**, a u Dobrodolu za nedavno preminulog **Josipa Sulomara**. Od **Stjepana Pacanovića** (53), oprostili smo se u Šatrinčima 11. ožujka. Na 4. korizmu nedjelju, 14. ožujka, u Vrdniku je sveta misa slavljena na više nakana, za obitelji: **Trefalt, Dujmić, Šušak, Goršek, Tomažin, Škoberne i Topić** i na dvije nakane darovatelja. U homiliji, župnik je naglasio kako je *radost Božja nad ljudima koji su pošli krivim putem i ponovno pronašli put k njemu*.

Sutradan, 15. ožujka, po želji i nakani prijatelja **Dragana**, pravoslavca iz Užica, služena je sveta misa uz godišnjicu smrti njegove supruge **Olge** i njegove majke **Marice** s porukom: *samo Bog može stvoriti novo. On želi svoje stvorenje obnoviti i prijašnju nevolju zaboraviti a njemu se može ugoditi samo predanom vjerom a vjera zahtijeva povjerenje prožeto ljubavlju*.

U utorak 16. travnja, na vječni počinak ispratili smo u Irigu **Katicu Urban** (70), uz župnikovu poruku kod groba: *ne dijeli grobni kamen život od smrti, ljudsko srce ga dijeli. Ne razdvaja grobni kamen žive i mrtve, razdvajaju ih blizine, topline prešućene, uskraćene*.

Na spomendan sv. Josipa, 19. ožujka, slavimo svetu misu u povodu imendana trojice Josipa, na kojoj je župnik istaknuo kako nam je *Josip uzor kao otac i učitelj*.

Istoga dana navečer, dječja ustanova „Dječja radost“ u Irigu proslavila je svoj dan. Po pozivu ravnateljice ustanove, **Lidije Tomić**, nazočio je i župnik uz veliki broj djece i roditelja i uzvanika u Domu kulture. Župnik je 21. ožujka nazočio pokopu susjeda **Save Zečevića** (55). U utorak 23. ožujka bila je ispovijed u našoj župi s pripravom i svetom misom nakon pojedinačne ispovijedi.

Cvjetna nedjelja proslavljena je u župi i filijali Vrdniku. Na oba mjesta djeca koja pohađaju školski vjeronauk čitala su Muku. Župnik je 30. ožujka u Novom Sadu vodio sprovod velikog prijatelja ljudi: **Željka Jelavića** (68), uz riječi: *Čovjek stječe svoj put hođeci njime. Postojanost je čovjekovo ispunjenje*. Dan je završen svetom misom za pokojne iz obitelji Birinji i **Katicu Mikulinac**.

f. f.

Susret banatskih krizmanika u Mužlji i Zrenjaninu

Susret banatskih krizmanika u Mužlji i Zrenjaninu za Cvjetnu nedjelju već je tradicionalni događaj. Po želji Sluge Božjega pape Ivana Pavla II. se kao priprava na dane Isusove muke i uskrsnuća po čitavom svijetu okupljaju mladi uoči Cvjetnice, da bi se duhovno pripravili za najveći kršćanski blagdan. Tako je već više godina i u Banatsko-zrenjaninskoj biskupiji.

U prijednevnom satima pristizale su u Mužlju skupine krizmanika, odnosno mladih koji će biti krizmani ove godine, koji su ovdje došli sa svojim duhovnim vođama: svećenicima, časnim sestrama ili vjeroučiteljima. Prije podne je bilo posvećeno međusobnom upoznavanju i sportu sa švedskim ručkom. Uz to su mladi išli i u crkvu pozdraviti Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu. U ime biskupije ih je pozdravio generalni vikar **msgr. József Mellar**. Svetu ispovijed su budući krizmanici obavili već u svojim domaćim župama.

Popodne su svi otišli u zrenjaninsku katedralu, gdje je misno slavlje predslavio zrenjaninski biskup **msgr. dr. László Németh**. Sa njime su sumislili i nazočni svećenici. Poslije toga je uslijedilo razgledanje grada.

Janez Jelen

Uskrs u Srijemskoj Mitrovici

Blagdan Uskrsa u Srijemskoj Mitrovici proslavljen je svečanom jutarnjom svetom misom koju je u katedrali-bazilici Sv. Dimitrija predvodio **mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski, uz koncelebraciju mitrovačkog župnika preč. Eduarda Španovića**.

Obraćajući se okupljenim vjernicima, u svojoj homiliji biskup Gašparović je među ostalim istaknuo kako Isusovo uskrsnuće pokazuje da ono što je nemoguće postaje moguće, pa i u našem životu. Svojim uskrsnućem Isus otkriva istinu o čovjeku, o životu i o Bogu. On nam pokazuje put kojim nam je ići. Uskrs je potreban srcima koja više ne vjeruju u smisao i snagu prijateljstva i stvarne dobrote. *Uskrs je potreban svima koji misle da je praštanje slabost, svima koji vlastitim životom poštenja prkose svakom zlu i svim zlim silama. Uskrs je potreban svima nama kad u životu dopustimo da klica mržnje, zla i osvete dotakne prostor naše duše. Uskrs je potreban mladima koji stoje pred osnivanjem obitelji i pred početkom novoga života u ostvarenju življene ljubavi. Potreban je obiteljima čiji su se članovi umorili u obiteljskoj ljubavi, te misle da više ne mogu praštati i miriti se. Uskrs je potreban onima koji su na*

kraju ovozemaljskog hoda kako bi osjetili da će svako učinjeno dobro biti nagrađeno, rekao je biskup Gašparović, dodajući kako je Kristovo uskrsnuće jedina stabilna točka koja sve pokreće, od koje se polazi, koja sve privlači i koja sve ispunja snagom. Slavlje je pjevanjem uzveličao katedralni župni zbor Sv. Dimitrija. Nakon svetog misnog slavlja i čestitki koje su uputili biskup i župnik, vjernici su se okupili u župnom dvorištu i dvorani kako bi i kroz međusobne čestitke podijelili radost Uskrsnuća Gospodnjega.

Na Veliki četvrtak, 1. travnja, slavljena je u katedrali-bazilici Sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, Misa posvete ulja. Euharistijskom slavlju je predsjedao mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski, u zajedništvu sa svim svećenicima Srijema. Misu Večere Gospodnje predvodio je istoga dana s velikim brojem vjernika preč. Eduard Španović. Spomen Isusove posljednje večere s apostolima obilježen je i obredom pranja nogu u kojem su sudjelovali mladići, župljani župe Sv. Dimitrija.

Obrede Velikoga petka predvodio je u Srijemskoj Mitrovici mons. Gašparović, u zajedništvu s preč. Španovićem te **Ivicom Zrnom**, župnim vikarom. Obredima je nazočio veliki broj vjernika koji je u velikoj pobožnosti pratio navještaj Muke Gospodina našega Isusa Krista, te obrede, a posebno obred ljubljenja križa koji je praćen pjesmama koje su komponirali mitrovački orguljaši. Navještaj Muke Gospodina našega Isusa Krista pjevao je konkatedralni župni zbor sa svojim solistima, župnikom i župnim vikarom. Vazmeno bdijenje na Veliku subotu predvodio je mons. Đuro Gašparović zajedno s preč. Eduardom Španovićem.

Ivica Zrno

Cvjetnica u Mužlji i okolnim selima

Na nedjelju Muke Gospodnje tj. Cvjetnicu, 3. travnja, na misnom slavlju u Mužlji okupio se veliki broj vjernika. Kao i svake godine, misno slavlje započelo je blagoslovom graničica nakon čega je uslijedila procesija u kojoj su sudjelovali i mladi.

Ranije je blagoslov graničica u Mužlji bio kod nove kapelice Marije Pomoćnice kršćana, koju je 1994. dala sagraditi sada već pokojna **Maca Radovanov**. Veliko priznanje zaslužuju mladi čitači Muke Gospodnje u Mužlji, Belom Blatu i Lukinom selu, ali i pjevači koji su pjevali Muku Gospodnju u Mužlji. Također svećenici salezijanci i vrijedni kantori su se trudili da ovaj blagdan bude na slavu Isusa, kojemu pjevamo: *Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje, hosana Sinu Davidu!*

Najveća vrijednost ovoga uvoda u dane Velikoga tjedna pak su bile brojne ispovijedi u Ečki, Belom Blatu i Lukinom selu u koje su išla dvojica svećenika. Nema pravog Uskrsa bez primanja svetih sakramenata i sudjelovanja na svetoj misi. Zato je za sve pastoralne radnike u Mužlji i okolnim selima bila velika duhovna utjeha, da su se mnogi odazvali Gospodnjem pozivu: Ako danas čujete moj glas, ne budite tvrda srca! Čuli su Božji glas i došli u velikom broju na sakrament pomirenja s Bogom i ljudima.

Janez Jelen

Djelotvorna ljubav u ozračju Uskrsa

I ove godine, djelatnici župnog Caritasa „Blažena Majka Terezija“ u Srijemskoj Mitrovici dali su svoj doprinos uskrsnim blagdanima, kako bi župljani kojima su se oni posvetili osjetili radost Uskrsa.

Pripravu za Uskrs započeli su prvim danima korizme pozivom na ustrajnu molitvu. A na koncu korizmenoga vremena pružena je prilika za sakrament ispovijedi korisnicima u našem Dnevnom centru za stare. Tom prilikom je 25 starijih i nemoćnih osoba pristupilo sakramentima svete ispovijedi i pričesti, uz duhovni nagovor i poticaj svećenika. U danima koji su slijedili prikupljana je hrana, sredstva za osobnu higijenu i odjeća i obuća, te su pravljene kolači za siromašne kao dar vjernika župnih zajednica Rimokatoličke i Grkokatoličke crkve. Toj se akciji odazvao veliki broj župljanki. U svaki kolač ugrađen je dar nesebične ljubavi za bližnjeg u potrebi. Tom prilikom prikupljeno je oko 140 kilograma različitih prehrambenih proizvoda, preko 30 kilograma kolača i velika količina odjeće, obuće i lijekova, kao i nešto novca. Kolači, te paketi s hranom i odjećom su podijeljeni onima koji su bili u najvećoj potrebi, starim, siromašnim i bolesnim osobama, obiteljima s petero i više djece, u gradu i po okolnim selima: Laćarak, Divoš, Stara Bingula, Nikinci...

Na Mladi Uskrs – Nedjelju Božanskog Milosrđa, mnoštvo starih i bolesnih osoba je uz pomoć djelatnika i volontera Caritasa te ljudi dobre volje došlo do svoje župne crkve u kojoj je misa već tradicionalno bila posvećena upravo starima i bolesnima.

Karitativno djelovanje nosi poruku ohrabrenja i nade, nosi poruku Radosne vijesti i djelotvorne skrbi za siromahe, stare i nemoćne. To je uvjet za ostvarivanje života u punini. Svatko od nas je pozvan dati doprinos oblikovanju pravednijeg društva vođen Božjim obećanjem da će uvijek biti uz nas, te da je svaka, pa i najmanja gesta ljubavi dar našem Gospodinu Isusu Kristu.

Kristina Mišćević

Svjetski dan mladih u Vatikanu

Oko 70.000 mladih iz Rima i okolice okupilo se 25. ožujka uoči Cvjetnice na bdijenju s papom Benediktom XVI. uoči proslave 25. svjetskog dana mladih.

Papa ih je upozorio na bezdan u koji ih mogu baciti droge, alkohol i isključiva usredotočenost na bogaćenje i seksualnost. Takvo je ponašanje samo naizgled izraz slobode, a zapravo vas pretvara u roblje. Istinsku slobodu nudi samo vjera u Krista, poručio je Sveti Otac mladima. Istodobno ih je pozvao da se zauzmu za obitelj kao temelj društva, i zaštitu života.

„Sveti Oče, mladi vas vole i zahvaljuju vam za svjedočanstvo vjere u ovim danima kušnje i nerazumijevanja“, istaknuo je u pozdravu generalni vikar Rimske biskupije kardinal Agostino Vallini, a njegove su riječi mladi popratili snažnim pljeskom.

Svjetski dan mladih, koji je 1986. utemeljio papa Ivan Pavao II., slavi se naizmjenice na razini mjesnih Crkava te općoj razini u nekoj od svjetskih metropola. U kolovozu 2011. središnje slavlje je u Madridu. /KTA/

Papin Urbi et Orbi

Čovječanstvu je potrebno evanđeosko spasenje kako bi mogao izaći iz duboke krize, koja traži i duboke promjene, počevši od savjesti, rekao je Papa u svojoj poruci gradu u svijetu nakon svečane mise slavljene na Trgu Sv. Petra.

Uskrs nije djelo čarolije. Kao što su Židovi nakon Crvenog mora našli pustinju, tako i Crkva nakon uskrsnuća nalazi uvijek u povijesti svoje radosti i svoje nade, ali i svoje boli i muke, rekao je Papa u svojoj poruci Urbi et Orbi. I suvremenom je čovječanstvu potreban egzodus i to ne onaj površni, već egzodus duhovnog i moralnog obraćenja. Duhovni egzodus je početak posvemašnjeg oslobođenja, koje će biti u stanju obnoviti sve ljudske, osobne i društvene dimenzije. Čovječanstvu je potrebno evanđeosko spasenje kako bi mogao izaći iz duboke krize, koja traži i duboke promjene, počevši od savjesti.

I ove godine su Papine misle bile usredotočene u prvom redu na Bliski istok, posebno na Svetu zemlju. Benedikt XVI. nije mogao u svojoj uskrsnoj poruci mimoći ni neke druge krajeve kao što je Pakistan, gdje su kršćani ne samo proganjani, već i ubijani. Molio je da odgovornima u Ujedinjenim narodima uskrsli Krist poda svijetlo i snagu kako bi uspostavili gospodarsko i financijsko djelovanje po kriterijima istine, pravde i bratske pomoći. /IKA/

Biskupsko ređenje prvoga bjelovarsko-križevačkog biskupa mons. Vjekoslava Huzjaka

Na trgu ispred katedrale Sv. Terezije Avilske u Bjelovaru, 20. ožujka, za vrijeme svečanog misnog slavlja, zaređen je prvi bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, koji je tom prigodom uveden u novu službu.

Nakon što je apostolski nalog o ređenju biskupa Huzjaka pročitao nuncij Cassari, prigodnu homiliju održao je kardinal Bozanić. Uslijedio je obred ređenja po rukama glavnog zaređitelja zagrebačkog nadbiskupa i metropolita kardinala Josipa Bozanića, te suzareditelja apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Maria Roberta Cassarija i varaždinskog biskupa Josipa Mrzljaka. Nakon ređenja, kardinal Bozanić je u pratnji suzareditelja biskupa Huzjaka uveo u katedralu do katedre. Simboličkim sjedanjem na katedru biskup Huzjak je preuzeo pastirsku brigu za Crkvu Bjelovarsko-križevačku.

Na kraju misnog slavlja u ime HBK čestitku novouspostavljenoj biskupiji i novozaređenom biskupu Vjekoslavu Huzjaku izrekao je predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, a nakon njega predstavnici klera, redovnika i vjernika laika Bjelovarsko – križevačke biskupije.

Prije blagoslova, zahvalu je uputio i sam biskup Huzjak. Zahvalio je svim prisutnim sudionicima ovog velikog događaja. Pozvao je svećenike da zajedno izgrađuju svijest o biskupijskoj zajednici, kako bi na taj način postali sol zemlje i svjetlost svijeta, prepoznatljivi po međusobnoj ljubavi i povezanosti u Kristu Gospodinu. *Jedino je tako moguće dati svoj doprinos općem društvenom napretku i izgradnji pravednijeg i boljega svijeta za kojega svi nastoje dati sve najbolje od sebe*, rekao je biskup Huzjak. /IKA/

Pismo hrvatskih biskupa u povodu pristupnih pregovora za ulazak Republike Hrvatske u EU

Hrvatski biskupi su u posebnome pismu iznijeli svoje viđenje ujedinjavanja europskoga kontinenta i procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Pismo je podijeljeno u četiri dijela. U prvome dijelu koji nosi naslov „Što su željeli utemeljitelji Europske Unije?“ ukazuje se na izrazito kršćansko nadahnuće „otaca“ današnje Unije Roberta Schumana, Jeana Moneta, Konrada Adenauera i Alcida de Gasparija. U drugome se ukazuje na načelne sim-

patije poslijeratnih papa – osobito pape Ivana Pavla II. – prema projektu europskoga ujedinjenja, uz trajno upozoravanje na kršćanske korijene Europe, na opasnost od zatvaranja u sebe, od relativizma...

U trećemu dijelu ističu se pozitivne (slobodan ulazak u asocijaciju, osiguranje mira na kontinentu...) i negativne (povremena neprincipijelnost, tinjajući nacionalizmi, a nadasve kriza vrjednota čiji su izričaj nepravedni zakoni) strane Unije s crkvenog stajališta. Četvrti se dio odnosi na odnos Hrvatske prema EU. Ističe se potreba informiranja građana kako bi mogli donijeti pravu odluku na referendumu, odgovornost hrvatskih političara u zastupanju nacionalnih interesa te očuvanje vlastita identiteta i vrijednosti.

Kardinal Bozanić je istaknuo iznimnu važnost ovog dokumenta jer se, kako je rekao: „Često puta se pod zastavom Europe i Europske Unije, te potrebe za ulaskom u EU, nude razni sadržaji s kojima strukture EU-a nemaju nikakve veze. Zato je dobro uočiti i naglašavati što spada na Uniju, a što na nacionalne vlasti. EU nije sve koncentrirala u Bruxellesu i cijelo će respektirati stavove država i naroda.“ /GK/

Papa izrazio sućut u povodu zrakoplovne nesreće

Papa Benedikt XVI. uputio je brzopuzav s izrazima sućuti poljskom narodu u povodu nesreće predsjedničkog zrakoplova 10. travnja, u kojoj je poginuo predsjednik Republike Lech Kaczyński s izaslanstvom koje je s njim putovalo na obilježavanje 70. obljetnice Katynskog pokolja.

„S dubokom boli primio sam vijest o tragičnoj smrti predsjednika Lecha Kaczyńskog, njegove supruge i osoba koje su ga pratile na putu u Katyn, među kojima su i Ryszard Kaczorowski, bivši predsjednik Republike Poljske u egzilu, biskup Tadeusz Płocki, pravoslavni nadbiskup Miron Chodakowski i vojni evangelički svećenik Adam Pilsch. Sve žrtve ove tragične nesreće, parlamentarne zastupnike, političare, vojne predstavnike i Katynske obitelji i sve druge osobe preporučam Božjem milosrđu. Obiteljima preminulih i svim Poljacima izražavam moju najdublju sućut i jamčim moju duhovnu blizinu. U ovom teškom trenutku od Boga Svesilnoga molim poseban blagoslov za poljski narod“, piše u Papinom brzopuzavu. /IKA/

Susret nadbiskupa Marina Srakića s predsjednikom Hrvatske Ivom Josipovićem

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup dr. Marin Srakić susreo se 30. ožujka s predsjednikom Republike Hrvatske dr. Ivom Josipovićem u Uredu Predsjednika.

Zaključeno je kako država i Crkva imaju svaka svoje specifično poslanje u promicanju općega dobra, te da su u tome smislu i pozvane surađivati na dobro svih u našem društvu, izvijestio je Tiskovni ured HBK. Predsjednik Josipović istaknuo je važnost djelovanja Crkve na različitim područjima društvenog života, posebno njezinog karitativnog rada u kriznim vremenima i skrbi za najugroženije. Nadbiskup Srakić upoznao je predsjednika Josipovića s glavnim naglascima Pisma hrvatskih biskupa u povodu pristupnih pregovora za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju. Sugovornici su se složili da je pristupanje Hrvatske EU strateški važan proces za

našu zemlju te da posebnu pozornost treba posvetiti očuvanju i njegovanju vlastitoga identiteta kako bi svojom baštinom obogatili zajednicu naroda u koju se želi ući. /IKA/

Patnje kršćana u Pakistanu

Nakon preminuća zapaljenog kršćanina koji se nije htio obratiti na islam, Crkva u Pakistanu zahtijeva da se obrati pozornost nasilju protiv kršćana u toj zemlji.

Kršćanin kojega su zapalili muslimanski fundamentalisti umro je 22. ožujka, a 10. ožujka podlegla je ranama žena, također živa spaljena jer se nije htjela obratiti na islam. Riječ je o tragedijama i svjedočanstvima koja ne mogu ostati obavijena šutnjom, istaknuo je don Renato Sacco, član Međunarodnoga pokreta za mir Pax Christi. Sjeme kršćanstva u Pakistanu se susreće s mržnjom ekstremizma i fundamentalizma, jer se sudara s manipulacijom vjere koja nije oslobađanje i otvaranje, nego je totalitarizam ili se integralizam nalazi pred ideologijom smrti a ne života. Ipak, ne treba osuđivati cijeli islam, u njemu gledati isključivo integralističku religiju, upozorilo je don Sacco. Dodao je kako će plodovi mučeništva dati smisao životu sve do gubitka samoga života. Život je veliki dar koji može biti posvema darovan. Može ga se također izgubiti, ali nikome se ne smije oduzeti. /RV/

Izloženo Torinsko platno

U prvostolnoj crkvi u Torinu od 10. travnja izloženo je glasovito Torinsko platno. Očekuje se da će do 23. svibnja, do kada će Platno biti izloženo, više od dva milijuna hodočasnika posjetiti Torino.

Papa Benedikt XVI. će razgledati Platno u sklopu svog pastoralnog pohoda Torinu, 2. svibnja. Iz organizacijskih razloga, svi se hodočasnici moraju unaprijed najaviti, a to se može obaviti putem web stranice www.sindone.org. /IKA/

U SAD-u raste broj katolika

Ovoga je Uskrsa tisuće katekumena primilo krštenje, ističe se na internetskoj stranici Biskupske konferencije SAD-a. Prema podacima crkvenoga godišnjaka, broj katolika u SAD-u povećao se za 1,49 posto. Samo u biskupiji Dallas u Texasu Crkvi je pristupilo više od tri tisuće novih članova. Slično je i u ostalim biskupijama, a najveći prirast bilježi se na jugu i jugozapadu zemlje. /IKA/

„Vjera i kultura“

Antologija tekstova papinskog učiteljstva od Lava XIII. do Ivana Pavla II. u izdanju „Kršćanske sadašnjosti“.

„Razgovarati s Bogom“

„Meditacije za svaki dan u godini, sv. III. Uskrs – Vazmeno vrijeme – Duhovi“ naslov je knjige Francisca Fernandez-Carvajala, objavio Verbum.

Zvučno izdanje „Veležena – Promišljanja o Bogorodici Mariji“

U izdanju Zaklade „Čujem, vidim, vjerujem“ izašlo je novo zvučno izdanje u mp3 formatu, autora fra Marija Crvenka.

15. travnja Sveti Damjan De Veuster

(*3. siječnja 1840. + 15. travnja 1889.)

- Seljački sin ● sedmo dijete u obitelji ● pučke misije urodile svećeničkim zvanjem ●
- zaređen na Havajima ● dvije sestre i jedan brat također u duhovnom zvanju ● dušobrižnik i liječnik ●
- apostol gubavaca ● svećenik prognanika ● umro od gube ● hvalio ga Gandi ●
- častila ga blažena Terezija iz Kalkute ● njegovi ga supatnici pozvali mučenikom ljubavi ●
- zaštitnik zaraženih gubom i sidom, njegovatelj bolesnika misionara – grada Honolulua ●

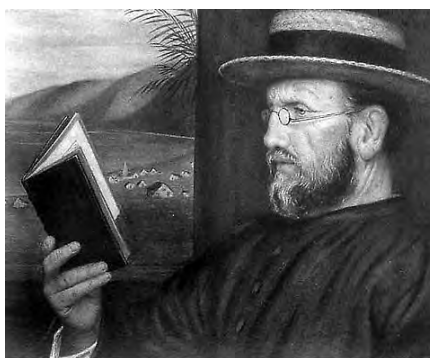
Mladi misionar

Sveti Damjan de Veuster se u Belgiji i u Sjedinjenim američkim državama slavi 10. svibnja. Ime Damjan na grčkom jeziku znači krotitelj. Bio je svećenik i redovnik. Rođen je 3. siječnja 1840. kao sedmo dijete u seljačkoj obitelji u mjestu Tremeloo u Belgiji. Kršten je na ime Josip, a za vrijeme pučkih misija, koje su u njegovoj župi držali redovnici redemptoristi, 1858. godine je odlučio postati redovnik. Njegove dvije sestre i jedan brat su također odabrali duhovno zvanje. Bilo mu je 19 godina kad je i on stupio među redovnike u Kongregaciju Presvetog Srca Isusa i Marijina u gradu Leuvenu. Taj red je bio zadužen za pastoral Havajskog otočja. Želio je biti brat laik, ali su njegovi poglavari odlučili poslati ga na studij teologije. Kad je u misije trebalo poslati nove snage, u misije je trebao poći Damjanov brat **Pamfil**, koji se upravo bio razbolio. Bogoslov Damjan se tada dragovoljno javio da on pođe u misije. Još nije bio zaređen za svećenika, kad je 1863. godine, nakon dugog putovanja lađom, stigao sa svojom subračom u luku glavnoga grada otočja Honolulu. Dva mjeseca kasnije primio je Damjan svećeničko ređenje te je počeo zamjenjivati jednog bolesnog misionara u distriktu Puna na jugoistoku Havaja. Puna je najveći havajski otok. Naučio je jezik domorodaca. Jako su ga zavoljeli.

Gubavcima i svećenik i liječnik

Poslije toga je djelovao u distriktu Kohala na sjeverozapadu Havaja. Končno je 1873. godine, na vlastitu želju, poslan na otok Molokaj. Na tom su otoku, na jednom poluotoku, bili izorilani ljudi koji su bolovali od gube. Zbog opasnosti od zaraze i zbog ozračja među bolesnicima, taj su otok nazvali paklom Južnoga mora. Na Molokai je sveti Damjan stigao 10. svibnja 1873. godine. Upravo zato se u Americi njegov spomendan slavi 10. svibnja. Na otoku Molokaiju je živio kao dušobrižnik i liječnik, jedini zdrav čovjek među 800 zaraženih gubom. Postao je pravi apostol gubavaca. Bile su mu 33 godine. Njegovo nesebi-

čno zalaganje i rad među zaraženima su ubrzo postali poznati i priznati po cijelom svijetu. Poslije jednoga tajfuna, on je zajedno s bolesnicima podigao nove kolibe, ali i bolnicu i dva sirotišta za djecu. Sagradio je i crkvu.

Mučenik ljubavi

Dvoreći i služeći bolesnike i sam se zarazio gubom. Od bolesti mu se lice izobličilo, otpali su mu prsti. Ostao mu je samo palac i kažiprst, pa je do kraja mogao služiti svetu misu. Bolest ga je nagrizala i mučila sve do 15. travnja 1889. godine, kad je umro. I za vrijeme bolesti, otac Damjan je nastavio svojim apostolatom i nije prestao skrbiti za bolesnike. Svojim radom i pobožnošću proslavio je svoju domovinu Belgiju ali i Havajsko otočje u Sjedinjenim američkim državama. U njegovoj smrtnoj borbi stalno je bio okružen svojim vjernim bolesnicima, a kad je umro, pokopali su ga pod jedno stablo na otoku. Na spomen-ploči je pisalo: "Svetoj uspomeni na časnog oca Damjana, koji je umro kao mučenik ljubavi".

Damjanova slava

Život i djelo oca Damjana pobudilo je udivljenje i pozornost čitavoga svijeta. Potaknuti njegovim zalaganjem i dobrotom rodile su se mnoge inicijative za borbu protiv gube. U Sjedinjenim američkim državama i u Velikoj Britaniji su nicali zaklade i udruge sa svrhom, da se bore protiv gube i da pomognu liječenje bolesnika. Posmrtni ostaci oca Damjana su 1936. godine preveženi u Belgiju, gdje su sahranjeni u samostanskoj crkvi njegovoga reda u gradu Leuven. Glasoviti **Ma-**

hatma Gandhi nazvao je 1945. godine oca Damjana junakom od formata, dok se blažena majka Terezija do kraja svoga života zalagala za njegovo proglašenje blaženim. Zbog njegovog zalaganja oko ljudi, kojima je zbog gube prijetila teška smrt, Damjan je diljem svijeta nailazio na priznanje. Nakon svoje smrti Damjan de Veuster je doživio veliku slavu u svijetu, te se smjesta počeo častiti kao zaštitnik gubavaca. Predsjednik Sjedinjenih američkih država, **Barack Obama** je prigodom proglašenja svetim Damjana De Veustera rekao, da je otac Damjan svojim predanim radom darovao glas onima koji ne mogu govoriti. Sveti Damjan je žrtvovao svoj život, da mnogim ljudima, koji su zbog svoje zarazne bolesti bili odbaceni i prognani iz društva vrati ljudsko dostojanstvo. I u današnje vrijeme, kad su milijuni ljudi pogođeni teškim bolestima, kao što je Aids, Damjanov lik postaje primjer, kako se i danas može odgovoriti potrebama bolesnika, koji traže ozdravljenje i njegu.

Njemu se utječu bolesni od side

Koncem 1980.-tih godina počeli su ga štovati kao svoga zaštitnika i udruge oboljelih od Aids-a. Njegovo ophođenje s bolesnicima i njegovo ponašanje u bolesti učinilo ga je uzorom ljudi koji boluju od te strašne pošasti današnjice. Dva središta, gdje se okupljaju i liječi zaraženi od side nove njegove ime, u Indianapolisu Damien Center, i u Albany postoji također jedan Damien Center, kao mjesto susreta zaraženih od virusa HIV.

Čudesno ozdravljanje

Godine 1998. na zagovor svetoga Damjana na naobjašnjiv način je čudesno ozdravila **Audrey Toguchi**, koji je teško bolovao od raka. Opasne metastaze u plućima bile su razlog da liječnik je digne ruke od nje. Na zagovor svetoga Damjana bolesnica je potpuno ozdravila. Papa Ivan Pavao II. je 1995. godine u Leuvenu proglasio blaženim oca Damjana, a 11. listopada 2009. godine proglasio ga je **papa Benedikt XVI.** svetim. Sveti Damjan je zaštitnik oboljelih od gube i od Aidsa. Zaštitnik je i grada Honolulua.

Govori vam Sluga Božji, o. Gerard Tomo Stantić

Služiti samo Isusu i Mariji

Piše: o. Ante Stantić

Godine 1925., u jednom dopisu vrhovnom poglavaru karmelskoga reda, kojem je neposredno podložan karmelski samostan u Somboru, o. Gerard moli da ga premjesti u samostan u kojem bi mogao služiti „Samo Isusu i Mariji“. Obrazlaže u dopisu da je morao, kroz 18 godina, kao jedini Hrvat među braćom u somborskom samostanu, posvetiti se djelatnosti u tolikoj mjeri da nije kroz 18 godina mogao obaviti u miru ni svoje godišnje duhovne vježbe koje su tada trajale, u njegovoj provinciji, 10 dana u potpunoj šutnji. Te da je stoga došlo vrijeme da „služi samo Isusu i Mariji“ u samostanu koji je za to prikladan. Ova zamolba Sluge Božjega uznemiruje Gerardovog poglavara. On još uvijek ne otkriva lik Sluge Božjega. Drži još uvijek da je on za „pustinjački život“. Nije mu bio poznat Gerardov vlastoručni zapis: „što je mistično nije razgovitno“, da želi biti „mekani vosak“, i da je to postao, to jest da je uspio pripremiti se i zadobiti kontemplativno stanje koje opisuje sv. Terezija u svojoj knjizi *Zamak duše* (o čemu je već bilo govora u prikazima u *Zvoniku*). Gerard je „mistična duša“ i, po svemu sudeći, dionik milosti o kojoj piše sv. Terezija u „Petim stanovima“ svoje knjige *Zamak duše*. Gerard je, naime, vjerovao da može biti dionikom te milosti i da će, ako tu milost zadobije, najbolje povezati kontemplaciju i djelatnost, kako nam je to već poznato iz prethodnih prikaza u *Zvoniku*. Sluga Božji vjeruje također sv. Ivanu od Križa: „Da malo čiste ljubavi prema Bogu vrijedi za Crkvu više nego sva djela“, što potvrđuje i njegov vlastoručni zapis: „Tajne vjere pozlaćuju čovječanstvo. Bog ukida progonoštvo, Crkva napreduje jer takav život najsavršenije djeluje za dobro Crkve. Samo djelatni život zida ali i ruši“¹.

Sluga Božji ovo mišljenje jamačno crpi iz učenja sv. Ivana od Križa koji piše: „Kad jedna duša posjeduje malo od ovoga samotnoga stupnja ljubavi, bila bi velika šteta toj duši, i šteta za Crkvu, čak i kad bi se i na kratko vrijeme tu dušu poticalo da se

bavi vanjskim i djelatnim poslovima, i onda ako je to od velikog značenja... Stoga oni koji su vrlo djelatni i misle da obuhvaćaju svijet svojim propovijedima i svojim vanjskim djelima, neka se prisjete da bi bilo od veće koristi za Crkvu i Bogu draži, ne računavajući u to dobar primjer što bi davali, kad bi barem pola od toga vremena potrošili u susretu s Bogom, pa i onda kad i ne bi stigli do tako visokog stupnja molitve kao što je ova“²!

Na temelju ovih navoda ne smijemo zaključivati i optužiti njegovog mladog poglavara koji odlučno intervenira kod vrhovnog poglavara reda i moli da o. Gerarda zadrži u Somboru jer su samo on i o. Gerard Hrvati, a većina somborskih vjernika je u to doba bila hrvastke narodnosti.

U ovim konkretnim okolnostima pokazuje se Gerardova veličina. Drži da je poslušnost poglavarina sigurniji put nego njegova želja da ode iz Sombora!

Želja „služiti samo Isusu i Mariji“ pratit će Slugu Božjega sve do godine 1929., to jest do nagle i nepredviđene smrti oca Ambrozija Bašića koji umire u 33. godini života. Naime, poslije smrti o. Ambrozija, Gerard je svjestan da je volja Božja da definitivno mora ostati u Somboru, jer je jedini Hrvat u somborskoj karmelskoj zajednici. Shvaća također, kad bi u

tim okolnostima napustio Sombor, da bi vjernici Hrvati ostali bez adekvatne pastoralne skrbi u karmelićanskoj somborskoj crkvi! Zapisat će tada u jednom od svojih rukopisa: „Sigurnije je u Somboru ostati, sebe propinjati nego otići (odapeti se) i biti proklet... (Trebalo) odabrati poniznost jer u poniznosti je svetost. Ti, (Isuse), po njoj činiš sve. On, (to jest tko je ponizan, to jest odcijepljen od svega što nije Bog), ne kvari Božje poslove.“³.

U konkretnosti to znači da je Gerard vrlo dosljedan po svom životu s onim o čemu piše. Treba biti ponizan, slobodan od sebičnosti, stoga poslušnik, jer se samo tako može otkriti i prihvatiti volja Božja, koja je uvjet za „sjedinenje s Bogom po ljubavi“. Odrice se stoga pogodnijeg samostana za „služenje samo Isusu i Mariji“. Ostaje u Somboru i nastavlja služiti „Isusu i Mariji“, u okolnostima u koje ga je Providnost i redovnička poslušnost stavila!

Držim stoga da nije logičan zaključak autora u članku „Lik sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića (1876-1956)“. On, naime, tvrdi da je o. Gerard htio poći u „samostan 'monaškog života'“⁴ Nije li to možda isto što i zamijeniti sredstvo s ciljem? Gerardov cilj, naime, bio je, kako se može razabrati na temelju onoga što je u ovom prikazu zabilježeno, „Služiti samo Isusu i Mariji“. U toj želji „samostan 'monaškog života'“ je mogao biti samo kao pogodnije sredstvo, pogodnije ozračje za „Služenje samo Isusu i Mariji“ a ne cilj!? Autoru izgleda nije poznat ni odgovor oca Gerarda svome poglavaru. „Što je mistično nije razgovitno.“ Mistika je pak karizma i treba biti vrednovana kao karizma!

1. Th. pastoralis, 002835.

2. Sv. Ivan od Križa, *Cantico spirituale*, strofa 28., (Nota alla strofa seguente, talijansko izdanje 1967., str. 662.

3. Razgovor s Isusom, 004964.

4. Franjo Podgorelec, Baština za budućnost, Karmel u Somboru 1904-2994, KIZ str. 77-95.

Pučka pobožnost

Piše: mons. dr. *Andrija Kopilović*

Prije reforme II. vatikanskog koncila u Crkvi je bilo puno tzv. pučkih pobožnosti. Pod pojmom pučka pobožnost mislimo na one obredno molitvene događaje koji imaju javni karakter i događaju se u crkvi. Od toga razlikujemo privatne pobožnosti koje se događaju bilo u crkvi bilo u kući ili na nekom drugom mjestu. Ovoga ćemo puta razmišljati o pučkim pobožnostima koje se događaju u crkvi, a to su tzv. Blagoslovi – Večernja.

Blagoslovi – Večernja

Pred nama je mjesec svibanj koji je osobito obljubljen kod vjernika jednom posebnom pobožnošću, tzv. „svibanjskom pobožnosti“. Korijen svih tih pobožnosti je vrlo star. Doseže u rani srednji vijek. Kako se kršćanska zajednica često okupljala oko redovničkih (monaških) crkava, vjernici su osjećali potrebu da slijede ritam molitava kako se događalo unutar samostanske crkve. Okosnica tih molitvenih susreta u redovničkoj zajednici bio je Božanski časoslov. O toj vrsti molitve još ćemo u našem listu razmišljati. Temeljni časovi Božanskog časoslova su Jutarnja i Večernja. To su dijelovi koji se u strožim redovničkim zajednicama pjevaju i imaju svoj liturgijski oblik. Kasnije, kako se razvijaju kršćanske zajednice, napose župne, i dalje od monaških centara, u svijesti naroda ostala je potreba i dalje slijediti taj ritam. Radi načina života i posla, Jutarnja molitva kao posebna pobožnost u crkvi je polako iščezla. Međutim, Večernja je ostala do danas. Mi koji pamtimo razdoblje prije reforme II. vatikanskog sabora, osobito se sjećamo tzv. svibanjskih i listopadskih večernja. Posjećenost tih pučkih pobožnosti bila je velika. Reforma II. vatikanskog sabora nije dokinula pučke pobožnosti ali im je dala osobiti smisao i vlastiti obred. Nažalost, ta reforma u našim krajevima nije uspjela. Naime, Sabor je htio da se pučka pobožnost ne povezuje s euharistijom, još manje da se „dodaje“ euharistiji. Kako je izostala temeljita priprava za provođenje te reforme, tako se upravo dogodilo to da je većina klera u vrijeme pučkih pobožnosti (jer su ljudi u crkvi) stavila slavljenje euharistije. Pobožnost kao dodatak euharistiji liturgijski nije spojiva s otajstvom euharistije. Tako je u većini slučajeva polako nestala pučka pobožnost, napose Večernje.

Što činiti? Svakako da u duhovnosti vjernika pučka pobožnost ima važno mjesto. Ponajprije, ona je nikla u narodu i odražava vlastitu duhovnost i kulturu

toga naroda. Kult i kultura uvijek su povezani i s vjerom. Kroz vjeru se najviše izražava sama kultura i razina vjere. Crkva želi da se izbjegne svaki obred ili običaj koji vodi nekoj vrsti praznovjerja ili tzv. zamjениčnoj pobožnosti. U svakoj pobožnosti treba se dogoditi susret s Bogom. Stoga je Sabor preporučio kod pučkih pobožnosti da temelj okupljanja bude ponajprije navještaj Božje Riječi. Čitanje i tumačenje svetoga Pisma. Drušim riječima, svojevrсна Služba riječi. Tom činu se dodaje tada molitveni dio koji se preuzima iz tradicije jednako tako „očišćene“ od „zamjениčne pobožnosti“. Što je to zamjениčna pobožnost? To je mentalitet kada vjernik pada u napast da misli da je snaga njegove molitve u broju devet (devetnica), tri (trodnevica), na mjesto njega moli zapaljena svijeća, da Boga slave umjesto njega zvona itd. Vraćamo se biti tih pobožnosti, a to je da se treba dogoditi u svakom slučaju susret s Bogom. Tako je sada pučka pobožnost uređena kao svojevrсни susret utemeljen na Božjoj Riječi i molitvi. Svibanjska pobožnost je pučka večernja molitva u kojoj nakon razmatranja slijedi litanjska molitva i blagoslov. Jasno da je naše vrijeme mentalitetom „užurbanosti“ siromašnije tim pobožnostima jer vjernici ne dolaze niti na dnevnu misu a kamoli još na posebnu pobožnost. Međutim, ne treba zaboraviti da te pobožnosti obogaćuju duhovnost vjernika i daju mogućnost rasta u vjeri i manjoj zajednici koja se okuplja na te pobožnosti.

Uz Večernju, spomenimo još Trodnevnicе, Devetnice i druge pobožnosti u crkvi. Biblija poznaje način molitve kroz određeno vrijeme koje je za nas kao ljude u vremenu bitno. Prva „Devetnica“ je u stvari ona Duhovska kada je Isus naredio učenicima da ostanu od Uzašašća do Duhova zajedno u molitvi i čekanju. Ta je Devetnica postala pra-uzor svih kasnijih devetnica kao svojevrсна molitvena priprava za neki događaj ili blagdan. Istu funkciju imaju i Trodnevnicе ili druge priprave za blagdan. Ponavljamo, prema učenju II. vatikanskog sabora to ne treba biti uvijek slavljenje euharistije. U tim danima je upravo prikladna posebna pobožnost i to pučka jer se tako nastavlja i čuvanje tradicije. Trebalo bi na ovom mjestu govoriti i o štovanju svetaca, napose ako posjedujemo relikvije, kao i štovanju tzv. svetih mjesta kao što su svetišta. Oko svetišta i štovanja svetaca se i najviše događa pučka pobožnost. No, o tome ćemo razmišljati u sljedećem broju našega lista.

25. 04. 2010.

4. uskrsna nedjelja

Dj 13,14. 43-52

Ps 100,1-2. 3. 5

Otk 7,9. 14b-17

Iv 10,27-30

Ovce moje slušaju glas moj: ja ih poznajem i one idu za mnom.

2. 05. 2010.

5. uskrsna nedjelja

Dj 14,21-27

Ps 145,8-9. 10-11. 12-13

Otk 21,1-5a

Iv 13,31-33a. 34-35

Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.

9. 05. 2010.

6. uskrsna nedjelja

Dj 15,1-2. 22-29

Ps 67,2-3. 5. 6. 8

Otk 21,10-14. 22-23

Iv 14,23-29

Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.

16. 05. 2010.

7. uskrsna nedjelja

Dj 7,55-60

Ps 97,1-2. 6-7. 9

Otk 22,12-14. 16-17. 20

Iv 17,20-26

Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene: da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.

23. 05. 2010.

DUHOVI

Dj 2,1-11

Ps 104,1.24. 29-30. 31.34

1 Kor 12,3b-7. 12-13

Iv 20,19-23

“Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.” To rekavši, dahne u njih i kaže im: “Primitе Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehе, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.”

Sestre Naše Gospe u Subotici

Redovničko zvanje - Božji dar

Piše: mr. Mirko Štefković

Povijesni prikaz Družbe

Družbu sestara Naše Gospe osnovao je sv. Petar Fourier s bl. Alix le Clarc u Loreni (Francuska) 1597. godine. Družba se širila, te su sestre djelovale u Njemačkoj i drugim okolnim zemljama. Za vrijeme Francuske revolucije Družba je ukinuta, te ju je 1833. godine u Njemačkoj obnovila Majka Terezija Gerhardinger. Odatle se Družba proširila na Češku i Mađarsku. Na području Mađarske od 1860. kuća Matica bila je u Kaloči. Kaločka Družba otvara samostane po Bačkoj, prvo u Bečeju 1868., potom u Subotici 1874., te u drugim mjestima.

Nakon I. svjetskog rata veliki dio kuća Družbe našao se u novonastaloj državi Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Zalaganjem biskupa Lajče Budanovića za te kuće osnovana je samostalna „Družba siromašnih bačkih sestara Učiteljica Naše Gospe“ papinskog prava, s kućom Maticom u Subotici. Početkom II. svjetskog rata Bačka je opet pod vlašću Mađarske, te su zalaganjem zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, kuća Matica i novicijati preneseni u Zagreb, a iz naziva sestara ispušten je regionalni naziv „bačkih“. Sestre Hrvatice skupa s č. M. Anuncijatom Rozom Kopunović otišle su u Zagreb, gdje se sve do danas nalazi generalno sjedište Družbe. Kuće Družbe na području Vojvodine u kojima je prevladavao mađarski jezik ostale su pod upravom Kaločke provincije. Tako je ustvari došlo do podjele „Bačke Družbe“.

Poslije II. svjetskog rata, a napose poslije II. vatikanskog koncila, Družba je proširila svoj djelokrug od poučavanja ženske mladeži i na druga područja djelotvorne ljubavi u službi Crkve, kao što su vođenje kućanstva na župama, briga za crkvu, katehizacija, vođenje pjevanja i drugo, te posjećivanje bolesnika i skrb za staračke domove. Od 2000. godine Družba nosi naziv „Družba Sestara Naše Gospe – Zagreb“.

Nakon što su sestre 1946. godine morale napustiti samostan na Zrinjskom trgu (današnja škola Jovan Jovanović Zmaj, Trg Oktobarske revolucije 22), biskup Lajčo Budanović ustupio im je praznu zgradu bivšeg svećeničkog doma u Harambašićevoj ulici br. 7, gdje su sestre djelovale sve do 1999. godine, kada su se preselile u samostan „Annunziata“ iza crkve Isusova Uskrsnuća. Ta kuća otvorena je na Blagovijest 1982. Sestre su od 1952. do 1981. djelovale u Starom Žedniku, a od 1958. nalaze se u Domu biskupije.

Danas družba u Subotici ima 9 sestara, od kojih su dvije u Domu biskupije, a sedam u „Annunziata“ u biskupiji djeluju dvije sestre, a u „Annunziata“ pak živi sedam sestara, od kojih je jedino s. Mirjam aktivna izvan zajednice, budući da još uvijek uspješno vrši svoju dugogodišnju službu orguljašice i zborovođe u katedrali. Ostalim sestrama primarna aktivnost je molitva, te kućanski poslovi u zajednici. Ovaj samostan može primiti najviše 14 sestara. U njemu se brižno čuva još par dragocjenosti spašenih iz prvotnog subotičkog samostana, to su kip sv. Josipa, kip Blažene Djevice Marije, oltar i tabernakul u kapelici te jedan klavir.

DNEVNI RED: Budući da sve sestre u samostanu više nisu mlade, nisu u prilici održavati dnevni red kakav je nekada bio. Uzimajući u obzir potrebe i mogućnosti svake od njih, trude se njegovati zajedništvo. Jutarnju molitvu svaka sestra obavlja kada stigne, dok sve skupa u podne mole Srednji čas i Litanije sv. Josipa, jer Družba osobito štuje glavara Sv. Obitelji. Predvečer zajednica moli Večernju molitvu i Litanije Majci Božjoj, te svaka sestra pojedinačno ima razmatranje. Sestre se jako uključuju u župu, a u samostanu gotovo svaki drugi dan mons. Marko Forgić slavi svetu misu sa sestrama, osobito radi sestara koje ne mogu otići u crkvu. Preko dana sestre često odlaze u kapelicu. Povečerje svaka sestra zasebno moli. Četvrtkom je pak zajednička molitva krunice, te sestre obavljaju i druge pobožnosti, ovisno o liturgijskom vremenu. Pored navedenog, za sestre su važni trenuci zajedništva kod svih objeda.

SESTRE O SEBI: S. M. Leonija (Matija) Skenderović (1936.), rođena je u Đurđinu. Krštena je u Tavankutu, a na Bikovu je primila ostale sakramente, te ondje provela svoju mladost do dobi od 21 godine, kada je otišla u samostan. U novicijatu je stupila u Zagrebu. Sestre je upoznala preko tetke, tatine sestre, te u Subotici. Početak života u samostanu joj nije predstavljao poteškoće, jer je u obitelji naučila prihvaćati sve što život sa sobom donosi. Kao redovnica djelovala je u Subotici, Žedniku i Zagrebu. U samostanu je radila razne kućanske poslove, dajući tako svoj doprinos zajednicama u kojima je djelovala. Voli jednostavnost i tihi rad u pozadini. U razgovoru za *Zvonik*, s. M. Leonija govoreći o odgoju kandidatice, ističe kako joj je sve u lijepom sjećanju. *Prije je bio jako strogi odgoj, ali uvijek se rado sjećam toga odgoja. Bilo je to predivno vrijeme. Tada je sličan odgoj bio i kod kuće,*

Reportaža

mislim ovdje na strogoću. Najteži mi je bio prvi premještaj kad sam išla iz novicijata. Inače, ništa mi nije bilo osobito teško. S. Leonija mladima poručuje: Svakom bih rekla neka dođe i proba, jer ne može se ništa početi bez početka. Jako bih voljela da iz naših krajeva dođu zvanja, ali na koncu je svejedno odukle, samo da imamo zvanja. U subotičkom samostanu je i s.

M. Benedikta (Matilka) Lučić (1931.) koja je rođena i odrasla u Subotici. Obitelj je pripadala župi Sv. Roka, gdje je s. Benedikta primila sakramente i išla na vjeronauk. Odlaskom na pjevanje upoznala je s. Imeldu, te preko nje redovnički život, pa je već tada počela učiti svirati. Iako je već u dobi od 18 godina odlučila biti redovnica, tek u 25. godini je od roditelja dobila dozvolu otići u samostan.

Na priopćenje jedne svoje dobre prijateljice kako ona želi u samostan, s. Benedikta se pismeno obratila časnoj majci u Zagreb sa željom da želi stupiti u samostan. Odgovor su prvo pročitali roditelji. U novicijatu je bila u Zagrebu, a potom je djelovala u Garešnici, Rumi i Subotici. Dugo je radila u svećeničkom domu u Subotici, i mada to nije bio lagan posao, rado je radila sve što se od nje očekivalo. Cijelih 13 godina radila

S. M. Ljiljana (Ana) Miković (1940.), rođena je i krštena na Bikovu, a od sedme godine živjela je u Subotici gdje je pohađala školu. U samostan je ušla u dobi od 22 godine. Djelovala je u Rumi, Žedniku, Zagrebu i Subotici. Svoje redovničko služenje provela je kao kuharica, a to još i danas radi. U ovom samozatajnom poslu s početka nije vidjela veliki smisao, no s

godinama ga je počela pretvarati u način svoga ispunjenja i ostvarivanja. Nije joj žao što je svoj redovnički vijek provela najvećim dijelom u kuhinji. Dok je radila u Zagrebu, u kući je bilo puno kandidatica te je s njima i za njih jako voljela raditi. Radost joj je bila pokazivati im što i kako trebaju činiti i živjeti. Puno se može postići predanim poslom u kuhinji. Zadovoljna je i sretna što obavlja tu vrst dužnosti i ne doživljava ju kao poniženje. Da opet bira, opet bi odabrala duhovno zvanje. *U dvadesetoj godini sam dobila zvanje, na ulici, hodajući s vjeronauka mladih. Netko kao da je bio kraj mene i šapnuo mi da trebam biti redovnica. Pokojni preč. Kujundžić nas je okupljao nedjeljom popodne. Toga puta tema je bila o tome da se svi moramo opredjeljivati za ono što želimo biti u životu.* Govoreći o vlastitom putu ka redovništvu, s. Ljiljana svjedoči kako je jako puno čitala živote svetaca. To ju je oduševljavalo, ali ni na kraj pameti joj nije bilo krenuti putem redovništva. Čak je jedanput rekla za sestre u Keru, bila je silna vrućina, da su baš lude što su se tako zamotale. A i sama se brzo „zamotala“.

Nisam voljela niti naići blizu sestara. Kad sam prolazila ulicom i vidjela sestru, prešla sam na drugu stranu da ne moram pozdravit. Zazirala sam od sestara, svjedoči s. Ljiljana koja je kasnije po Božjem pozivu ipak odabrala redovništvo. Dok sam ulazila u samostan nije mi ni na pamet palo što ću raditi. Željela sam samo biti Božja i sva Bogu pripadati. Žrtava uvijek ima u životu. Neka je teško. Jedna zanimljiva zgoda je bila kad sad odlazila jednoj sestri na razgovore dok sam se spremala stupiti u samostan. Ona mi je rekla: Znaš Ana, ti u samostanu moraš biti spremna i na mučeništvo. Ja sam mislila na ono što sam čitala, da ti odrube glavu ili već kako su prolazili sveci. To mi sad više puta padne na pamet i onda kažem da ovo što je ovdje teško nikad nije mučeništvo. Ono

je u praonici rublja koja je opsluživala stanovnike staračkog doma, njihove zajednice te katedralu. *Bila su to teška vremena, morali smo davati obavezu, tatu su mi zatvarali. Mama se bojala pustiti me da obitelj ne strada, jer trebalo je raditi. Ujak ju je nagovarao da me ne pusti, pa da ću ja već odustati. Ipak, nakon puno nagovaranja tata i mama su me pustili da odaberem što hoću i tako sam otišla u samostan, ističe s. Benedikta, dodajući kako joj je u Rumi bilo jako lijepo jer su ondje bili vrlo kompaktna zajednica. O redovništvu kaže: Cilj mi je bio potpuno se žrtvovati dragom Bogu, potpuno mu pripadati, te moliti za svećenička zvanja. Još uvijek puno molim za svećenike. Svećenik, to je nešto uzvišeno, zaključuje s. Benedikta.*

Karizma Družbe: iz ljubavi prema Isusu Kristu posvetiti se odgoju siromašne i zapuštene djece i mladeži, poglavito ženske.

što čovjek u duhovnom zvanju može steći, to je nešto posebno. Naravno, ima i laika svetaca, ali nekako mislim da ne bih uspjela u svjetovnom životu ono što sam uspjela u samostanu.

S. M. Bernardica (Ljubica) Đukić (1941.), rođena je u Subotici na području župe Sv. Jurja. Jako rano su ostali bez oca, te je njihov četvero podizala majka. Odrasla je na području župe Marije Majke Crkve u Aleksandrovu. S. Bernardica je radila u tvornici slatkiša „Pionir“ kao šegrtkinja tri godine, a četvrtu godinu kao kalfa. Kako tada nije bilo

nikakvog drugog oblika druženja, jako se držala crkve. Sestre su do 1958. odlazile na župu svirati, te je tako i ona naučila svirati. Kako su ostale bez sestara, a i župnik je jedno

vrijeme bio zatvoren, ona je s nekolicinom tada bila jako aktivna na župi: vježbala je djecu pjevati, svirala je na misama, pripremala ih za Prvu pričest. Gotovo sve svoje slobodno vrijeme je posvetila crkvi, gdje je imala jako dobro društvo. U dobi od 20 godina stupila je u samostan, do kad je bila u radnom odnosu. Majka je dobro prihvatila njezinu odluku. Djelovala je u Zagrebu, Ždniku, Belgiji i Subotici. Tijekom djelovanja u Belgiji obavljala je kućanske poslove, te je tamo svirala u hrvatskoj misiji, a u ostalim mjestima je vršila službu orguljašice te sakristanke. U župi Isusova Uskrsnuća joj je bilo osobito lijepo, jer je imala dobre suradnike za spremanje dječjeg zbora za Zlatnu harfu i druge prigode. *Svoju vjeru sam slobodno ispovijedala. Kao kršćanka sam se slobodno ponašala i u tvornici, na radnom mjestu. Iako sam bila najbolja šegrtkinja, redovničko zvanje je prevagnulo te sam otišla u samostan. Godinu dana sam radila kako bih, uz maminu pomoć, pripremila sve što mi treba za samostan. Mi to kažemo „štafir“. Majka mi je rekla: pazi što radiš. Nemoj da mi se za par dana vratiš natrag. Bila sam strašno živa, pa se možda mama zbog toga bojala za mene. Eto, s pomoću Božjom do danas sam izdržala. Najteže mi je bilo kad sam od mame molila blagoslov. Lijepo su me primile sestre u Zagrebu, mada sam početak nije bio lagan, zaključuje s. Bernardica.*

župi, bilo u školi. Puno vremena je obnašala službu sakristanke, radila je s raznim skupinama na župama, mada je uvijek imala i kakvo zaduženje u zajednici. Puno puta je bila premještana, i mada te odluke poglavara nije lako prihvatiti, sretna je što je imala različite situacije u čemu vidi i bogatstvo. U razgovoru za *Zvonik* kaže kako u njenom životu ima lijepih trenutaka, događaja. Zapravo, uvijek je na taj način radila i živjela da bude lijepo i drugima. Ali, unatoč tomu, kako svjedoči, najteži su joj bili premještaji. *Kad deset godina živiš i radiš na jednoj župi, radiš s djecom... Svu tu djecu si prihvatio kao nešto što ti puno znači u životu i onda dobiješ premještaj. Jednom zgodom sam rekla časnoj Majci: „Valjda jedino što bi me odvratilo od redovničkog poziva je da sam znala kako su premještaji teški“. Unatoč svemu isplati se na neki način svojim životom posvjedočiti za Boga, da nas sve on poziva na vječni život, zaključuje svoje svjedočenje s. Marijana.*

S. M. Karmela (Ankica) Kovačević (1943.), rođena je u Rešetarima kod Nove Gradiške. Iako je imala želju ući u samostan u dobi od 14 godina, zbog potreba u obitelji ostala je biti im potporom, te je u dobi od 20 godina otišla u samostan. U odabiru Družbe poslušala je i prihvatila župnikov prijedlog. U Zagrebu je ušla u samostan, te je potom boravila u Subotici gdje je završila gimnaziju, a postulaturu i novicijat je završila u Zagrebu. Od 1967. nalazi se na službi u Domu biskupije. Obavljala je puno različitih dužnosti, a dugo vrijeme se brinula za goste. Od najranije dobi voli glazbu i pjevanje. Iako nije dobila priliku pohađati glazbenu školu, svoju ljubav prema glazbi njeguje kroz pjevanje. Mnogi od onih koji su se vjenčali u subotičkoj katedrali sigurno nisu zaboravili svečano pjevanje s. Karmele. *Teško je izreći što to znači doživjeti poziv. Jedno jutro sam gledala kroz prozor. Na procvaloj ruži opazila sam kaplju rose. Promatrala sam kako je sunčane zrake obasjavaju i jednostavno sam osjećala neki zov, da trebam poći nekim putem, a nisam znala kojim, kaže s. Karmela. Svjedočeći o životu u samostanu, ističe kako joj je bilo teško što nije mogla raditi ništa što se tiče njihove karizme, ali kako joj je i brat Marijan postao svećenikom, rado je prihvatila žrtve i odricanja prikazujući to za svećenike. Najveća joj je pak radost bilo pjevanje. *Predivno je pripadati potpuno Gospodinu. To nije lako, ali svim snagama za Gospodina, ma što se dogodilo bitno je ići za njim, kaže s. Karmela.**

U samostanu je i **s. M. Josipa (Julijana) Milodanović** (1930.), koja je prije godinu dana premještena u Suboticu, a do tada je dugo vremena djelovala u Zagrebu i u Njemačkoj. Najveći dio svog redovničkog života provela je kao kuharica. Trenutačno se nalazi u kući matici u Zagrebu, gdje mijenja sestru kuharicu koja privremeno ne može vršiti svoju službu.

Uz nju, ovdje je i **s. M. Anđelina (Jelena) Kujundžić** (1912.) koja je rođena u Maloj Bosni, a krštena u katedrali. U dobi od 20 godina stupila je u samostan u Subotici. Već kao redovnica u Novom Sadu je 1939. završila veliku maturu na realnoj gimnaziji, te je poslana na studij matematike u Zagreb. Ondje je provela ratne godine. U Družbi je vršila dužnosti prefekte, predstojnice, pa i Vrhovne glavarice (1946.-1958.), a 1988. vratila se u Suboticu. Trenutačno je najstarija članica Družbe.

S. M. Marijana (Manda) Đukić (1945.), rođena je u Domaljevcu, u Bosanskoj Posavini. Školu je pohađala u rodnom mjestu, te je odlaskom u samostan u Sombor, ondje pohađala 7. i 8. razred. Kako nije imala prilike upoznati sestre, na preporuku fratra, s još tri kolegice je došla u Sombor Sestrama Naše Gospe. Potom je pohađala katetskiju školu u Đakovu, a u Baču završila kandidaturu i novicijat.

Nakon djelovanja u Dalju, odlučila je prijeći u Hrvatsku Družbu, budući da je do tada pripadala mađarskoj Družbi koja djeluje u Vojvodini. Potom je djelovala u Gunji, Zagrebu, Garešnici, Osijeku, Davoru i Subotici. Najviše je kao redovnica bila aktivna u pastoralu, predavajući vjeronauk bilo na

Zvanje je Božji dar, a jako puno znači odgoj u obitelji i u župnoj zajednici. Danas je sve manje djece u obitelji, pa prema tome ima manje i zvanja. Gdje je nekad bilo puno djece, tamo je bilo i zvanja. (s. Mirjam P.)

Razgovor sa s. Mirjam Pandžić

Glazba uzdiže dušu k Bogu

Razgovarao: *Mirko Štefković*

S. Mirjam (Julijana) Pandžić (1942.), rođena je u Starom Žedniku u brojnoj obitelji. Prva je napustila obiteljsko ognjište i 1969. stupila u samostan Sestara Naše Gospe u Zagrebu. Sestre je upoznala u svojoj rodnoj župi, a želju za odlazak u samostan osjetila je još vrlo rano. Svoje redovničko služenje vršila je u Zagrebu i Subotici, stavljajući na raspolaganje tako svoj glazbeni talent i umijeće, osobito u vođenju katedralnog zbora „Albe Vidaković“, te početkom i dugogodišnjim organiziranjem „Zlatne harfe“ u Subotičkoj biskupiji.

Zv.: Kada ste se i kako odlučili početi u samostan?

□ Sestre su došle u Žednik 1952. godine, kad sam imala deset godina. Tada sam ih upoznala. Kontaktirala sam s njima, odlazila na pjevanje, skupa s braćom i sestrama. Sestre su tamo imale veliki zbor. Moje dvije starije sestre i dva brata pjevali su u zboru. Kako sam bila mlađa od njih, nisam mogla biti članicom zbora. Žalila sam zbog toga, ali takva su bila pravila. Kad sam završila osmi razred otišla sam u Zagreb k sestrama u samostan. Prije nego sam to učinila, već dugo sam razmišljala o tome. Zvanje se u meni probudilo dosta rano. Naime, od desete do petnaeste godine to je u meni polagano raslo. Možda je to zato što su sestre bile kod nas na župi, a poslije se pokazalo da je dragi Bog bio onaj koji me zvao.

Zv.: Kako su Vaši primili vijest da želite biti časna sestra?

□ Nisam imala zapreke od mojih. Mama me jako podržala. Ali, bilo mi je teško ostaviti kuću i obitelj. Jako smo se lijepo slagali međusobno. Dragi Bog je eto prihvatio onu moju žrtvu, pa mi je nakon godinu dana već bilo lakše. Veliku podršku pri odlasku u samostan i na počecima svog redovničkog života imala sam od strane župnika Franje Vujkovića. Kad sam dolazila kući, uvijek me rado primao na razgovor, zanimao se kako sam, poticao me. To mi je jako puno značilo.

Zv.: Kako se to dogodilo da ste dobili priliku studirati glazbu?

□ Sestre koje su bile orguljašice u Zagrebu, otkrile su da imam smisla za glazbu. One su me spremile za glazbenu školu, pa sam tamo završila srednju glazbenu školu. To je bila odluka poglavara, koju sam rado prihvatila. Ljubav prema glazbi ponijela sam iz obitelji. Naša mama je jako lijepo pjevala, a kažu da je otac svirao frulu. Moj brat Mijo je svirao harmoniku i frulu. Svi smo uz mamu jako puno pjevali, koja je pjevala čak i kad je radila. Od nje smo jako puno naslijedili. Poslije sam ušla u novicijat, a poslije novicijata došla sam u Suboticu na tri godine, te sam ponovno otišla u Zagreb. Moja relacija bila je između ova dva grada. Kad sam otišla za prefektu u Zagreb, usput sam završavala flautu u srednjoj glazbenoj školi. Potom sam išla i na Glazbenu akademiju u Zagrebu i završila za nastavnicu.

Zv.: Gdje ste bili na službi u svojim više od 40 godina redovništva?

□ Dugo sam već ovdje u Subotici. Najviše sam bila u svećeničkom domu Josephinum i na katedralnoj župi. Ustvari, to je bilo zajedno. Ondje sam provela punih 26 godina. Pomagala sam i sestrama u domu što se tiče bolesnika. Ondje sam godinama bila poglavarica. Dvije godine sam predavala glazbu u sjemeništu umjesto mons. Miocsa, dok je on završavao Institut. No, sve to vrijeme bila sam orguljašica u katedrali i vodila sam zbor.

Nije lako biti u svom rodnom mjestu. To je jedna velika žrtva ali i zadovoljstvo u duši da si ipak u toj žrtvi dao sebe svom narodu.

Zv.: Kojom prigodom je uslijedio Vaš premještaj u Suboticu?

□ Za dvjestotu obljetnicu katedrale, 1973. bila sam pozvana doći iz Zagreba u Suboticu i došla sam. Pripremana je ta velika svečanost. Tada je oformljen zbor Mađara i Hrvata. Za blagdane smo uvijek pjevali latinski. Trideset godina sam surađivala s mons. Miocsom, osobito na velikim svečanostima, kada smo puno pjevali na latinskom. On je radio s mađarskim zborom, a ja s hrvatskim. Zbor

Hrvata je ostao i opstao sve do dan danas. Tada je to bio katedralni mješoviti zbor, i to sve do 1980. godine. Te godine slavili smo 40. obljetnicu smrti Alekse Kokića, te je zbor prvi puta nastupio pod imenom Katedralni zbor „Albe Vidaković“.

Zv.: Jeste li imali podrške i tko Vas je to podržao u Vašim počecima glazbenog djelovanja ovdje u subotičkoj katedrali?

□ Mogu reći da sam imala jako puno podrške na početku od samog biskupa Zvekanovića. Sretna sam što je, u vrijeme kad je nastajao zbor, ovdje u katedrali župnikom bio preč. Franjo Vujković. Izuzetno sam Bogu zahvalna što sam osobito na počecima imala podršku od svećenika. Ovdje želim istaknuti preč. Blaška Dekanja. Bilo mi je inače jako teško u ono vrijeme doći iz Zagreba. U Sv. Blažu sam se jako lijepo snašla, pa tako i kod isusovaca. Dvije godine sam tamo svirala i dječju misu i misu mladih. Ali eto osjećala sam potrebu i časna Majka me je odredila za Suboticu. Nije lako biti u svom rodnom mjestu. To je jedna velika žrtva ali i zadovoljstvo u duši da si ipak u toj žrtvi dao sebe svom narodu.

Zv.: Ovdje u Subotici čekao Vas je veliki posao, kako ste uspjeli sve to izdržati?

□ Trebalo je izdržati. Zamislite kad sam ono imala puno misa, pa po dvije polnoćke. Na Božić i Uskrs je bilo po osam misa. Od 5 sati ujutro sve do ponoći bila sam u crkvi. Tako je to bilo godinama. Onda već kad je stasao Alen Kopunović Legetin, dolazio je na prvu misu u 5 sati. U njemu je već u ono vrijeme bila ta velika ljubav prema glazbi. Pitala sam ga što je došao, a on mi je odgovarao: „Pa kad ja to volim“. Te mise su bile jako posjećene. Bilo je jako teško, ali je bilo i jako lijepo. Uopće te proslave ovdje u Subotici. Još 1968. kad sam bila mlada sestra bila je proslava uspostave biskupije. Puno tih proslava doživjela sam ovdje u Subotici. Potom je bila 200. obljetnica katedrale, pa dvije katehetske škole, pa glazbeni dani 1989. o obljetnici smrti Albe Vidakovića. Naravno tu je još bila i 300. obljetnica doseljenja Hrvata u ove krajeve. Sve su to bile predivne proslave i rado ih se sjećam.

Zv.: U kome ste našli stručnu suradnju u Subotici?

□ Jedna divna suradnja je sa Stipanom Jaramazovićem. Do sad smo eto imali dvadeset božićnih koncerata i desetak uskrsnih koncerata. On je divan za suradnju. Prije su mi prigovarali da tamburica nije za crkvu, ali to se kod nas događa samo na misi polnoćki. No, za mene je to nešto predivno. Sad je to pak prisutno diljem Hrvatske. Mi smo u tome bili među prvima. Glazba je govor Crkve. Ima toliko različitih glazbenih izričaja. Naše stare božićne pjesme smo sve obnovili. Puno tih pjesama je gospodin Jaramazović aranžirao, tako da su postale ponovno prisutne u našim crkvama. Uskrsnih pjesama nema puno.

Zv.: Iz Zagreba ste donijeli i novije glazbene izričaje, poput duhovnih šansona. Na kakav odjek su one nailazile kod nas?

□ U moje vrijeme, kad sam bila u Zagrebu, duhovne šansone su bile jako popularne. Međutim, poslije je to jenjavalo jer su one više za mlade. Kad sam se vratila u Suboticu, počela sam uvoditi po koju takvu pjesmu na dječjoj misi. Pokojni biskup Zvekanović je znao prigovoriti, a pokojni Gere mu je tada rekao: „A ne čuješ Matiša kako pjevaju?“. Onda jedno vrijeme opet nismo smjeli pjevati šansone, jer ih je biskup zabranio. No, na taj način sam uspjela privući toliku djecu i mlade. Poslije smo, međutim, opet uspjeli uvesti pokoju šansonu, više dječju, pa nije bilo prigovora.

Glazba je nešto veličanstveno. Ona stvarno uzdiže dušu k Bogu. Posebno u liturgiji, u misi.

Zv.: Kako uspijevate uskladiti pjevanje zbora i sudjelovanje naroda u liturgijskom pjevanju?

□ Jako mi je važno da svi mogu sudjelovati u pjevanju na misi, što su i drugi primijetili. Prije par godina je jedan gost glazbenik iz Austrije bio u katedrali na misi u 10 sati. Jako mu se svidjela ta misa. Pjevala su djeca, pjevao je dolje zbor i pjevao je puk. Poslije mise je on to vrlo srdačno pohvalio rekavši kako takvu misu skoro nije vidio. Prekrasan je doživljaj kad pjeva cijela crkva.

Zv.: Zacijelo samo nečija ljubav prema liturgiji može učiniti da crkva pjeva...

□ Jako volim liturgiju. Pokušavam tako učiti i pjevače. Vidim da su od početka vjernici. Glazbom se može jako puno apostolirati. Tako učim pjevače i djecu. Kad pjevamo dvostruko molimo i slavimo Boga. Stalno to naglašavam pjevačima. Uvijek im kažem da paze na tekstove. Ako je što na latinskom uvijek im pročitam i više puta. Objasnim im o čemu govore tekstovi. Tako i djeci pokušavam objasniti što znači riječi koje pjevaju. Tako ih želim navesti da razmišljaju o tim tekstovima.

Zv.: Što bi po Vama bilo potrebno činiti radi pospješivanja pjevanja u našim crkvama?

□ Trebalo bi se više davati na glazbu u crkvi. Trebalo bi sa zborovodama biti u kontaktu, osobito to važi za župnike, kapelane. To puno znači i pjevačima. Potrebno je potaknuti te ljude, priznati njihov rad. Jednostavan dolazak na samu probu ili susret

nakon odrađenog posla, značajni su za opstanak i rad jednog crkvenog zbora. Ovdje se radi o pažnji prema samim pjevačima. Sa zborom smo ranijih godina išli i na izlete. Nastupali smo i u zemljama u okruženju. Sad rjeđe idemo. Ali stariji pjevači spominju kako je to bilo lijepo. Oni cijene trud, vide kad netko s njima doista radi. Divim se pjevačima da u današnje vrijeme dolaze na probu, pored tolikih obveza i ovakvog tempa života. Drugo je bilo prije tridesetak godina kad smo počeli. Zanimljivo je to što još uvijek ima mladih koji žele biti u zboru, mada slabo dolaze na probu zbog obveza. Ali, eto na koru nas nedjeljom ima puno.

Zv.: Više glazbenika stasalo je u Vašem zboru, kako ste ih otkrivali?

□ Dugo radim sa zborom. Dosta njih se odlučilo za glazbu: Alen Kopunović, Kornelije Vizin, Miroslav Stantić, pa onda Silvana Žigmanov, Marina Pećerić, Marijana Brejar. Barem njih desetak koji su bili u zboru, postalo je glazbenicima. Svi oni su ostali vjernici i to me jako raduje. Nekako sam otkrivala osobe koje su sposobne za glazbu, te ih ukoliko su bile spremne, i usmjeravala u njihovim odabirima.

Zv.: I zbor i Vi dobili ste prestižna priznanja, kako ste ih doživjeli?

□ Zbor je dobio Antušovu nagradu, a ja sam dobila nagradu „Pro urbe“. Ne volim to jako isticati, tako sam odgojena. To je ipak dar Božji. Sve je zapravo dar od Boga, sav naš život. Lijepo je ipak kad i drugi priznaju Božje darove koji su ostvareni po dotičnim osobama.

Zv.: Što je po Vama važno da se i u današnje vrijeme mladi mogu odvažiti odgovoriti na duhovni poziv?

□ Jako je važan odgoj u obitelji i to kršćanski odgoj. Važna je dakako i župna zajednica. Kod nas u župi je bilo jako puno aktivnosti, tamo su se pravila prela, bilo je glume, ma svega. U ono vrijeme je to bilo jako aktivno. Sve se zapravo događalo na župi. A što se tiče vjeronauka, morala sam na posebna vrata ulaziti na vjeronauk. Nama u osmoljetci je bilo zabranjeno ići na vjeronauk. Morali smo kradom ići.

Zv.: Postoje li razlike u odgoju redovnica nekada i sada?

□ Davno sam otišla iz Zagreba i ne znam kako se to danas radi što se tiče odgoja, ali vidim da je drugačije. Danas mlade redovnice šalju na studije, uglavnom na ono za što vide da su sposobne. Tako je to išlo i prije. Međutim, kad sestre nisu više imale škole nego su preuzimale rad na župama, tada je svakako manje sestara studiralo, jer više nismo trebale učiteljice, nego sestre za rad na župama, u pastoralu, u zajednicama. Prije je bilo onako da su ljudi bili jako poslušni i pokorni. Nisi se ti smio ništa buniti. Danas su druga vremena. Već sam starija, ali da sam mlađa ne znam kako bih se uključila u samostan. Kažem, i kod kuće i na župi sam dobila vjerski i obiteljski odgoj, a u samostanu je u ono vrijeme bilo dosta strogo. Kasnije se to godinama puno promijenilo.

Zv.: Što je najvažnije za jednu redovnicu, da bude ispunjena i sretna svojim životom?

□ Najvažnije za redovnicu je da imaš u duši ono zašto si došao i za koga si došao, za koga ćeš živjeti. Jako je važna sveta misa. Mislim da su važne i možda još neke pouke i priprave u samostanima. Važno je mladima koji dođu puno govoriti i naglašavati o tome, pa ako nisu sigurni u svoje zvanje da se učvrste, a ako nisu za samostan, pa neka odu u svijet i tamo potraže svoje mjesto. Danas ima toga jako puno. Mi nismo imali tolike seminare, tečajeve, kao što je to danas slučaj. Jedino što sam ja išla, to je na vjeronauk kod franjevac na Kaptol kao srednjoškolka. To je bilo jedanput tjedno. Dakle, iako je ponuda tada bila puno manja nego danas, mladi su pronalazili put do samostana. Danas je već toliko i te literature. Možda je i to problem što su mladi jako puno zauzeti svim tim pomagalicama, pa da ne uspijevaju naći vremena za koncentrirati se na svoj put k Bogu.

Zv.: Kako komentirate nedostatak duhovnih zvanja?

□ Ne opterećujem se nikad što nema zvanja. Ako dragi Bog bude trebao, on će pozvati. Mi koji smo sad već na odlasku, naš život je ipak za Boga istrošen. Nikad se ne zna tko će se i kada za Boga odlučiti. Nije na nama da to određujemo.

Iz priznanja „Pro Urbe“: Životno djelo s. Mirjam Pandžić je osnivanje i vođenje Katedralnog zbora „Albe Vidaković“. Od 1966. godine, kada postaje orguljašicom u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije, s. Mirjam neprestano djeluje u izvedbi orguljaške glazbe na svetim misama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Djelovanje s. Mirjam Pandžić na liturgijsko-crkvenom polju je ogromno, a njezino vođenje i sudjelovanje Katedralnog zbora „Albe Vidaković“ u glazbenom miljeu Subotice veoma je značajno i plodonosno.

Blagoslov trudnica

Divni pastoralni pothvat

piše: mr. Andrija Anišić

Katolička informativna agencija (IKA) u Zagrebu, objavila je vijest o blagoslovu trudnica u subotičkoj župi sv. Roka koji je bio u okviru devetnice sv. Josipu. Tragom te vijesti našem biskupu se obratio Petar Radelj. Njegovo pismo objavljujem u cijelosti.

Poštovani oče Biskupe,

Učenik sam i dugogodišnji suradnik p. Tome Vereša. U biltenu Ika, br. 11/2010 od 17. 03. 2010., na str. 19-20, pročitao sam vijest o Blagoslovu trudnica u Subotici. Divan pastoralni pothvat. Čestitam! Sjećam se da je kod nas u Dalmaciji postojala ustaljena pobožnost, hodočašća, postovi i zavjeti svetoj Ani da uspiju začeti i sretno roditi. Kult je zapostavljen negdje od doba Drugoga vatikanskog sabora i seksualne revolucije, a valjalo bi ga promicati, kao i ovaj blagoslov trudnica.

S obzirom na grozne demografske pokazatelje u Vašoj Biskupiji, želim Vam da što prije napravite studijski dan za pastoralne djelatnike kako bi i oni spoznali ono što je Sluga Božji Ivan Pavao II. ustrajno ponavljao – da je obrana života sastavni dio poslanja Crkve.

Lani je u Zagrebu izašla knjiga „Pravo na rođenje u učenju Crkve“ dubrovačkoga katedralnog župnika, koju sam priredio. Knjiga je izašla u nizu *Donum vitae* koji uređuje biskup Valentin Pozaić. Ona donosi mjerodavno i široko gledanje Katoličke Crkve, posebno tekstove zadnjih papa o blagoslovu rođenja, civilizaciji ljubavi, kulturi života i opaćini pobačaja. Unutra su i statistički podaci o rađanju i pobačajima i u Vojvodini (str. 569-573), osuđenima zbog pobačaja u Vojvodini 1922.-1939. (str. 574) i o zakonskoj regulativi pobačaja na području Vojvodine od 1852. do danas (str. 606 i 628).

Više o knjizi i ponešto iz nje:

www.toni-mir.hr/pravo_na_rođenje.htm

O distribuciji knjige brine se uvjereni pobornik prava na život, gospodin Stjepan Juranić, direktor nakladničke kuće *Tonimir* iz Varaždinskih Toplica. Njegov telefon je + 385 98 446 190, pa je najbolje da s njime dogovorite vrijeme, mjesto i popust na količinu. Mostarski biskup dr. Ratko Perić je odredio da svaki župni ured u njegovoj Biskupiji nabavi tu knjigu i drži je, ne na stalaži, nego na župnikovu radnom stolu.

Srdačan pozdrav iz Zagreba,

Petar Radelj

petar.radelj@gmail.com

Trnovčica 105

10040 Zagreb

Donosim ovdje dva kratka odlomka iz 13. poglavlja navedene knjige koja nosi naslov „13. Breme XX. stoljeća“.

Crkva ne bi bila vjerna Kristovoj poruci da se ne zalaže za obranu i promicanje istinskih ljudskih vrednota. Tijekom stoljećâ vrijednost ljudskog života prije rođenja našla je u Crkvi vjernog i odlučnog promicatelja. Zadnjih je desetljeća to zalaganje Crkve posebno živo.

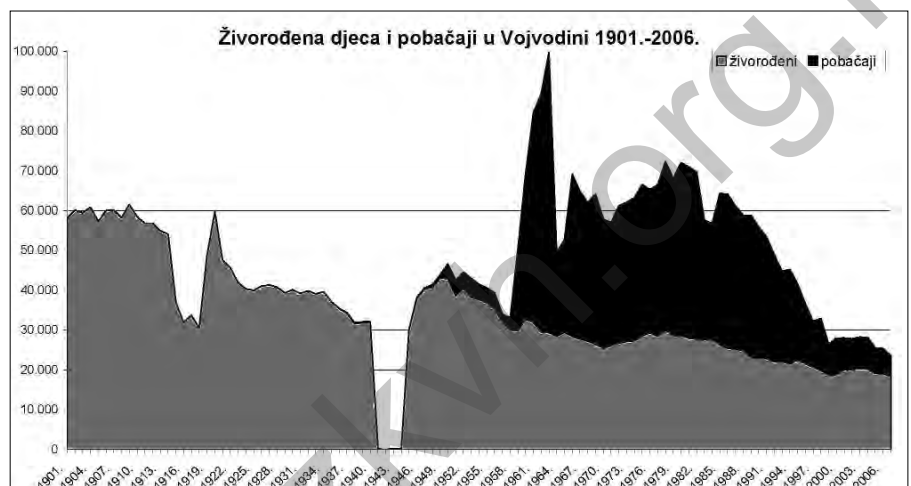
U prvih trideset godina XX. stoljeća bilježi se neprestani porast broja pobačaja, kao posljedica usavršavanja njihova izvođenja i legalizacije pobačaja u Rusiji i Japanu. Zabrinjavajuća je bila i činjenica da su se, malo-pomalo, nametale neke struje koje su pobačaj smatrale izrazom slobode suvremene žene. /.../

Na temelju novih shvaćanja osobe, a koje se tiču interpersonalnih odnosa, niču novi razlozi za zabrinutost. U osnovi tih shvaćanja, zbog nedostatka takvih veza u slučaju kada majka ne prihvaća dijete, novorođenom se uskraćuje pravo da bude smatran osobom. Potaknuti navedenim, Pavao VI., Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. stavili su svoju službu Petrovih nasljednika u obranu ljudskoga života koji se ima roditi. Četiri su opširnija spisa u cijelosti posvećena toj temi: Izjava o izazvanom pobačaju (1974.), Naputak o poštovanju ljudskog života u njegovu početku i o dostojanstvu rađanja (*Donum vitae*, 1987.), Okružnica o vrijednosti i nepovredivosti ljudskoga života (*Evangelium vitae*, 1995.) i Naputak o nekim bioetičkim pitanjima (*Dignitas*

personae, 2008.). Braneći vrijednost još nerođenoga ljudskog života, Crkva samu sebe vidi „kao glasnogovornicu istinskoga dostojanstva čovjeka i onoga što je dobro za čovjeka, obitelj, narod... prilično je teško priznati, s objektivne i nepristrane točke gledišta, da se po mjeri istinskoga ljudskog dostojanstva ponaša onaj tko dopušta da se satre i uništi život začet majčinskoj utrobi“. (Ivan Pavao II., Propovijed u crkvi Il Gesù u Rimu 31. prosinca 1978). Stoga Crkva staje na stranu onoga koji je nezaštićen. Drukčije ni ne može naviještati Boga koji za sebe kaže da je onaj „koji daje rađanje“ (Iz 66,9) i „oživljava“ (Pnz 32,39); da je „Život“ (Iv 11,25; 14,6), „začetnik života“ (Dj 3,15), „ljubitelj života“ (Mudr 11,26), „izvor životni“ (Ps 36,10); onaj koji grli djecu (Mk 10,16) i koji će „od svake životinje“ i „od čovjeka“ tražiti obračun za prolivenu ljudsku krv i umoreni ljudski život (Post 9,4-5).

Prilažem i grafikon koji prikazuje statistiku pobačaja u Vojvodini, koji je također objavljen u spomenutoj knjizi.

Podsjećam da se osim Blagoslovom trudnica u našoj župi odnosno gradu za život borimo također i klanjanjem (16. 08. – od 8 do 17 sati) koje prikazujemo kao zadovoljštinu za grijeh pobačaja, a u devetnici u čast bl. Mariji Petković (1.–9. srpnja) jedan posvećujemo molitvi „za život“ a jedan dan „blagoslovu djece“. Na misli i klanjanju u bolničkoj kapeli svakog zadnjeg petka u mjesecu molimo i za spas nerođenih.

Bdijenje mladih u Paulinumu

Papa Ivan Pavao II. uveo je prije 25. godina bdijenje mladih uoči Cvjetnice i od tada se i u Subotičkoj biskupiji također održava. U molitvenom raspoloženju skupili smo se u predvečerje blagdana Cvjetnice u sjemenišnoj kapeli i meditirali tekst pisma pape Benedikta za Svjetski dan mladih. Uz bdijenje spremili smo se za Veliki tjedan – uvod u Uskrsne blagdane. Na molitvenoj večeri sudjelovao je lijep broj mladih iz grada i okolice, zajedno sa svojim svećenicima. Na kraju je par riječi uputio mjesni biskup Ivan te podijelio svoj blagoslov okupljenoj zajednici. Zahvaljujemo mladima što svake godine pripreme lijep program, kao i glazbenom sastavu „Proroci“ koji su svojim glazbenim animiranjem uljepšali bdijenje.

Dodite na Glazbenu meditaciju i misu u katedrali

Na IV. vazmenu nedjelju ili Nedjelju Dobroga Pastira Crkva slavi Svjetski dan duhovnih zvanja. Tom će prigodom gimnazijalci Klasične biskupijske gimnazije „Paulinum“ prirediti prigodnu glazbenu meditaciju u katedrali, 25. 04. 2010. u 17.30 sati. U programu će nastupiti gimnazijski zbor „Schola cantorum Paulinum“ uz pratnju orgulja i recitatori. Nakon toga slijedi sveta Misa. Sve vas srdačno očekujemo i radujemo se vašem dolasku.

Uskrsni program i ferje

Preduskršnji dani u sjemeništu uvijek su živi i dinamični. U ponedjeljak, 10. travnja, sjemenišni zbor „Schola Cantorum“ nastupio je na korizmenom programu u franjevačkoj

crkvi. Program nas je lijepo uveo u pashalni misterij i nadolazeće blagdane. Nadalje, tih dana svi smo se spremali početi našim kućama. Raspust je započeo je 30. travnja i trajao je tjedan dana. Već u roku od par sati sjemenište je postalo pusto. Za vrijeme uskrsnih blagdana pomagali smo našim župnicima i uz naše obitelji proslavili najveći blagdan kršćanstva, Uskrs. No, sve što je lijepo kratko traje, i nakon raspusta vratili smo se svojim redovitim obvezama.

Sjemeništarci kod franjevaca

Gvardijan subotičkog franjevačkog samostana, p. Ivan Bošnjak, želeći nastaviti tradiciju koju je započeo p. Zoltán Dukai, i ove nas je godine pozvao na gostovanje i susret s vjernicima u franjevačku crkvu, u nedjelju, 11. travnja. Euharistijsko slavlje predvodio je rektor mons. Josip Mioč, u zajedništvu s odgojiteljima sjemeništa, te franjevcima subotičkog samostana.

U svojoj pozdravnoj riječi, p. Ivan Bošnjak nas je ohrabrio rekavši da smo mi budućnost Crkve a da je svećenički poziv nešto najljepše što se ikome može dogoditi. Sjemeništarci Petre Kalev i Norbert Danyi posvjedočili su o svojem zvanju i o tome što ih je privuklo početi Kristovim stopama. Zahvaljujemo franjevcima na lijepom dočeku i na svemu što čine za naše sjemenište.

Preč. Franjo Ivanković – radostan na njivi Gospodnjoj

Drage katehete! Radost nam je predstaviti vlč. Franju Ivankovića, divnog svećenika i vrsnog katehetu! Bez svećenika nema Crkve, a bez radosnih svećenika i kršćanima je život teži! Volimo svoje svećenike i molimo za njih puno i žarko, da nam budu sveti i nas vode k svetosti! Svoju suradnju šalžite na: huska@nadlanu.com.

Zovem se Franjo Ivanković. Rođen sam i kršten u Starom Žedniku 5. studenog 1962. godine kao osmo dijete od roditelja +Grge i Kate rođene Stantić. Nakon osnovne škole koju sam završio u Starom Žedniku upisao sam se u sjemenište „Paulinum“ u Subotici. Poslije završene gimnazije i odslužene vojske, studij filozofije i teologije sam pohađao u Zagrebu kod Isusovaca. Svećenik sam od 1988. godine. Bio sam kapelan u Novom Sadu, a zatim prefekt u našem sjemeništu. Od 1990. godine bio sam upravitelj župa Sv. Križa i Sv. Nikole Tavelića u Somboru. Od 1998. godine župnik sam u Tavankutu. Pored glavne župe Srca Isusova u Donjem Tavankutu imam dvije filijalne župe: Sv. Ane u Gornjem Tavankutu i Sv. Križa u Ljutovu.

Kao svećenik uvijek sam se bio i kateheta.

Moj moto kao kateheta je: biti nositelj i navjestitelj radosne vijesti.

Najmiljenija pjesma mi je: Svi slavimo Gospodina.

Najdraža slika mi je ona Dobrog Pastira.

Kao svećeniku i kateheti najdojmljiviji trenutak mi je godišnja proslava prve Pričesti u župnoj zajednici. Promatrati djecu koja otvorena srca i vesela pogleda čekaju žučeni trenutak prvog susreta s Isusom u Euharistiji, neopisiv je doživljaj. Na početku misnog slavlja kada s djecom ulazim u crkvu i za vrijeme Pričesti naviru mi suze radosnice na oči. To je svaki puta neponovljiv događaj.

Žalosti me u katehetskom radu što djeca nemaju potrebnu podršku od svojih roditelja. Malo je roditelja koji dolaze na svete mise sa svojom djecom. Težak je napredak u vjerskom odgoju ako djeca namaju potporu od svojih roditelja.

Kada polazim na sat vjeronauka najvažnije je pripremiti samoga sebe. Djeca osjete kako je moje nutarnje raspoloženje. Pokušavam uvijek biti raspoložen. U radu s djecom nižih razreda uvijek koristim i tamburu uz koju djeca lakše nauče nove pjesme. Sat počinjemo zajedničkom molitvom, a posljednjih desetak minuta pjevamo poznate pjesme i učimo nove. Redovito su to liturgijske pjesme tako da djeca znaju sve najvažnije pjesme i lakše se uključe u misno slavlje. Na župi ne

postoji dječji zbor nego se trudim da sva djeca pjevaju s ostalim vjernicima. Zato se prije svete mise uvijek podijele tekstovi pjesama koje će se pjevati na svetoj misi.

Kao svećeniku i kateheti najdraži mi je posao rad s djecom. Radim u tri osnovne škole u Tavankutu i Ljutovu, kao i u Ekonomskoj srednjoj školi u Subotici. Moram pohvaliti izvrsnu suradnju s vodstvom svih škola. Bojao sam se kako će biti raditi u školama jer je moje iskustvo iz djetinjstva bilo negativno. Školski vjeronauk predajem od samog početka. Prvo sam radio u sedam različitih škola, a posljednjih pet godina radim u navedene četiri škole. Na radnom mjestu u školama posve je normalno da vas kolege u zbornici pozdrave sa Hvaljen Isus. Među radnim kolegama imam iskrenih prijatelja. U zbornici među kolegama bude često dubokih duhovnih razgovora. U srednjoj školi radim zajedno s kolegom koji predaje pravoslavni vjeronauk i mi smo pravi prijatelji. Tako smo

na primjer nas dvojica zajednički sudjelovali u pripremi ovogodišnjeg križnog puta mladih.

Djeca se raduju svakom satu vjeronauka. Raspored se uvijek pokušava uskladiti i prema mojim mogućnostima te satovi vjeronauka nisu uvijek posljednji, kako to često zna biti u drugim školama. Sve to dovoljno govori kako je važno imati dobre i stručne osobe na rukovodećim mjestima u svakoj školi.

Vjeroučenicima želim da što bolje upoznaju i zavole svoga najdražeg Prijatelja. Ono što može Bog dati nema nitko dugi.

Roditeljima savjetujem da djecu najbolje odgajaju za život svojim primjerom. Djecu se ne šalje na svete mise, nego se s njima zajedno ide na slavlja u crkvi.

Kateheta uvijek mora biti raspoložen kako bi mogao prenijeti radosnu poruku onima kojima je poslan. Ne smijemo zaboraviti da smo

samo radnici na njivi Gospodnjoj, a ne gospodari.

Naš *Zvonik* je divno pomagalo u vjerskom odgoju. Svakom broju *Zvonika* silno se obradujem jer mi pomaže da rastem u vjeri i dublje upoznam život Crkve. Svim čitateljima *Zvonika* želim da ovaj naš list preporučuju i drugima.

NEDJELJA – DAN GOSPODNJI

Volim nedjelju, jer je to dan kada se približavam Bogu, jer je to čas kada se začuju pjesmice koje se pjevaju da slave Boga. Tada slušam Evanđelje i savjete kako da živim ljepši život. (Nađa K., 3. e, Mala Bosna)

Božanska krepost nade

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Što je to kršćanska nada?

Kršćanska nada je kao vulkan u nama, kao tajanstveni izvor koji izvire iz našeg srca, kao proljeće koje se rađa u intimnosti duše. Ona nas uvlači kao božanski vrtlog u kojega smo po milosti Božjoj ucijepljeni a što je teško opisati. Kršćanska nada se ne može uspoređivati s nadom svijeta. Budući da je nada sveopći fenomen koji se nalazi tamo gdje je čovječanstvo, ona se sastoji od tri elementa: napetost iščekivanja budućeg; povjerenje da će se budućnost ostvariti; strpljivost i ustrajnost toga iščekivanja budućeg.

Ljudski život je nezamisliv bez tenzije prema budućem, bez planova, programa, iščekivanja, strpljivosti i ustrajnosti. On je satkan od razočaranja te ovisi o nadi, kao i od očajanja.

Kršćanska nada dolazi od Boga, ona je božanska krepost. Ona se ne razvija od našeg života, naših računica, naših predviđanja, naših statistika ili istraživanja, ona je jednostavno darovana od Boga. Često puta to zaboravljamo. Nadati se znači živjeti potpuno predan u Božje ruke, koji u nama rađa krepost, hrani ju, čini da raste i krijepi.

Koji je sadržaj, objekt kršćanske nade? Budući da je nada božanska krepost koja nam dozvoljava sudjelovati u Božjem životu, ona je neopisivo, neobjašljivo, neizrecivo otajstvo. Sv. Pavao u poslanici Rimljanima piše: „Spaseni smo nadom; nada, koju gledamo nije nada; Ako nešto vidimo kako se tome možemo i nadati?“ (8,24). Na drugom mjestu sv. Pavao piše: „Ni jedno ljudsko srce nije iskusilo ono što je Bog pripravio onima koji ga ljube“ (1Kor 2,9). Kršćanska nada je spoznajno sredstvo izvanredne dalekovidnosti,

oštrine i svjetlosti. Ni naše srce ne može shvatiti sa svim svojim snovima, željama i čežnjama to dobro bez granica što Bog pripravlja, što je objekt naše nade: nešto što nadilazi svako očekivanje. Sadržaj kršćanske nade je ono što Bog ispunja i što će ispuniti ako se potpuno pouzdajemo u njega.

Kršćanska nada se temelji na Isusu Kristu i na njegovu konačnom pojavku. Ono što nam Bog pripravlja nije neka nepoznanica. To je sam Isus Krist, proslavljeni Gospodin. Mi se nadamo da ćemo potpuno i razotkriveno susresti se s Isusom Raspetim i Uksrsnulim, sa svom njegovom božanskom moći, s Crkvom koja nam omogućuje ući u slavu Sina koji sjedi s desne Ocu. To će biti kraljevstvo Božje, nebeski Jeruzalem, život u Bogu. Naša je nada da ćemo zauvijek živjeti s njime, bit ćemo s njime, našom ljubavi i on će biti s nama. Bit ćemo kao sinovi u Sinu, u slavi Očevoj, u punini dara Duha Svetoga. To je kršćanska nada.

Konačni pojavak Isusov kojemu se nadamo bit će njegov konačni sud. Pojavak Isusa Krista bit će doista sudnji Dan. Kada se Krist pojavi, u onaj čas kada to bude volja Božja, tada će se svaki čovjek pojaviti pred licem njegovim i bit će suđen prema svojim djelima. To će biti konačni, vječni Sud, Sudnji Dan. U našem osobnom životu kao i u društvu općenito, pojavljuju se krize velike i male, osobne ili obiteljske, ekonomske, socijalne, političke i strukturalne. Sve te krize, iako se nama čine vrlo velikima i teškima, pred pojavkom Sudnjeg Dana one su gotovo neusporedive. Sve krize svijeta i naše osobne ne smiju nas prestrašiti. Kršćanin uvijek stoji uspravan iščekujući konačni Pojavak Sina Božjega. Stoga nas sv. Pavao upozorava: „Ne sudite ništa prije nego li dođe Gospodin koji će staviti na vi-

djelo ono što je sakriveno u tami i razotkrit će misli mnogih srdaca: svatko će primiti svoju slavu od Boga“ (1Kor 4,5).

Ako iščekujemo Božji sud, kako možemo na njega gledati s nadom? Odgovor je jednostavan. Mi smo vezani na Isusa – našu nadu, koji će suditi kao Spasitelj onima koji su se u njega nadali, kao u onoga koji je darovao svoj život umrijevši da nas spasi od grijeha, kao onoga koji ima milosrdni pogled prema onima koji su vjerovali i ufali se u njega, koji su kršteni u njegovu smrt i uskrsnuli s njim u krštenju, koji su bili ujedinjeni na gozbi euharistije, koji su se hranili njegovom riječju i pomirili se u sakramentu pomirenja, koji su usnuli u njemu i pomazani sakramentom bolesničkog pomazanja.

Nada je dakle sve do sada povjerenje da nam Bog neće dopustiti da nam nešto manjka, kada idemo u suret Sudnjem Danu, potpuno predani u Onoga koji spašava od grijeha i daje da uskrsnemo od mrtvih.

Isus naša nada, naše spasenje, naše otkupljenje, naša sigurnost, pomaže nam na našem teškom životnom putu i daje snage da nadvisimo iz dana u dan male i velike krize svakidašnjice i društva. I mi hodamo gledajući na svršetak radosne savršenosti, pune pravde, potpunog pomirenja u njemu koji nam se u euharistiji neprestano daruje na oltaru ujedinjujući nas svojim milosrdjem i uranjajući nas u ljubav Očevu.

Kršćanska nada je život i bez nade nismo kršćani i ne možemo biti ni ljudska bića sposobna podnijeti teret života. Nada nam je potrebna kao zrak, kao voda, kao kruh, kao di-sanje. Gospodine, ulij nam kršćansku nadu u naše društvo koje toliko čezne za nadom!

(nastavlja se)

Piše: mr. Endre Horváth

Pastoralne poslanice

Prvu i Drugu poslanicu Timoteju te Poslanicu Titu nazivamo zajedničkim imenom: Pastoralne poslanice. Ovaj naziv vrlo dobro izražava cilj Poslanica: formiranje pastoralnih službi toga vremena. Čini se da ove tri Poslanice čine jednu cjelinu, budući da obrađuju ista pitanja. Apostol Pavao je detaljnije predstavljen samo na početku Prve poslanice Timoteju, a autor je ove tri poslanice napisao kao jednu cjelinu, ubacujući u njih tek dijelove koji potječu od apostola Pavla, kao što je poznati Pavlov testament (2Tim 4,1-8).

Autor i okolnosti nastanka Poslanica

Iako Pastoralne poslanice apostola Pavla nazivaju autorom, njegovo autorstvo je ipak diskutabilno. Kako se to nazire iz Prve poslanice Timoteju, situacija nastanka ovih Poslanica je Pavlovo putovanje u Makedoniju, kada u Efezu ostavlja svog suradnika Timoteja, te mu daje upute kako voditi zajednicu u njegovom odsustvu. Ovu pak situaciju ne poznaju ni Djela apostolska niti druge Pavlove poslanice. Kada apostol za vrijeme trećeg misijskog putovanja iz Efeza odlazi u Makedoniju, pred sobom šalje Timoteja. Uostalom, ako je Pavao tako kratko odsutan, zašto daje tako detaljne upute u kojima je opisana trajna hijerarhijska struktura u Crkvi. Timotej i Tit godinama su bili Pavlovi suradnici, tako da su po svoj prilici poznavali njegovo učenje i običaje. Šaljući Tita na otok Kretu kako bi tamo organizirao Crkvu, Pavao mu u Poslanici daje precizne upute što i kako mu valja činiti.

Pastoralne poslanice, ustvari, odgovaraju na pitanja organiziranja Crkve za vrijeme treće generacije kršćana, i to ondje gdje se zajednice ne skupljaju u malim grupama po kućama, već kao velike mjesne zajednice. U ovim zajednicama službe ne vrše više karizmatičke vođe, nego se pojavljuju biskupi, prezbiteri i đakoni, kao i služba udovica.

Autor Pastoralnih poslanica nepoznati je Pavlov učenik, učeni grčki kršćanin, koji citira pjesnike i filozofe. Datum nastanka je negdje između 90. i 100. godine, jer naznačena crkvena hijerarhija još ne odgovara onoj strukturi koju poznajemo iz pisama svetih Ignacija Antiohijskog i Polikarpa iz oko 110. godine. Mjesto nastanka Poslanica je Efez, kako se to da zaključiti iz navoda Prve poslanice Timoteju, gdje su detaljno opisane prilike u toj zajednici.

Crstice iz teologije Pastoralnih poslanica

Osnovni značaj teologije Pastoralnih poslanica je isticanje Pavlova učiteljskog i apostolskog karaktera: „Pavao, sluga Božji i apostol Isusa Krista poradi vjere izabranika Božjih i spoznanja istine usmjerene k pobožnosti u nadi života vječnoga što ga, prije vremena vjekovječnih, obeća Bog, On koji ne laže, a u svoje doba očitova riječ svoju u propovijedanju koje je meni povjereno po odredbi Spasitelja našega, Boga” (Tit 1,1-3). Evanđelje koje naviješta, ne očituje se samo po njegovu propovijedanju, nego i po čitavu njegovu životu: „Vjerodostojna je riječ i vrijedna da se posve prihvati: Isus Krist dođe na svijet spasiti grešnike, od kojih sam prvi ja. A pomilovan sam zato da na meni prvome Isus Krist pokaže svu strpljivost i pruži primjer svima koji će povjerovati u njega za život vječni” (1Tim 1,15-16).

Za Pastoralne poslanice od odlučujuće je važnosti apostolska tradicija, tj. učenje apostola Pavla. On je ispravni učitelj, koji naviješta „zdravi nauk vjere” (1Tim 1,10), suprotan herezama koje se pojavljuju u zajednicama. Vršitelji službe se pozivaju na apostolsku tradiciju i daju „lijepo svjedočanstvo pred mnogima” (1Tim 6,12), dok se heretičari, pozivaju na posjedovanje znanja, „gnoze”, u kojoj su pomiješani mitologija, špekulacije i židovske priče. I oni nastupaju i unu-

tar zajednica, kao njihovi članovi, ali rade protiv zajedništva. Timotej i Tit, kojima su zajednice povjerene, moraju se držati apostolske tradicije i sv. Pisma, te tako sačuvati poljuljano zajedništvo. Zanimljivo je da autor Pastoralnih poslanica ne donosi niti jedan argument protiv heretičara, nego mu je dovoljno pozivati se na Apostolov autoritet.

Prvotni cilj Pastoralnih poslanica je točno odrediti crkvene službe. Prilikom opisa ovih službi Poslanice se pozivaju na običaje u efeškoj zajednici glede pretpostavljenih i udovica. U pozadini točnog opisa crkvenih služba najvjerojatnije stoje dva modela pretpostavljenih na kraju prvoga stoljeća. S jedne strane, kao što je to bilo u sinagogama, nalazimo „prezbitere” ili starce koji su postali pretpostavljeni zbog svoje dobi (1Tim 5,17-19). S druge strane, u Pavlovim zajednicama pretpostavljeni su biskupi i đakoni (usp. Fil). Autor preferira ovaj drugi model, tj. pavlovsku tradiciju. Zbog toga Timoteju, Pavlovu povjereniku u efeškoj zajednici, ovako govori: „Nitko neka ne prezire tvoje mladosti, nego budi uzor vjernicima u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoći” (1Tim 4,12). Biskup koji u životu zajednice snosi odgovornost za ispravnost liturgije, za čistoću prave vjere, za očuvanje apostolske tradicije i moralnog reda, kraj sebe ima đakone, ali isto tako i prezbitere. Ova dva modela pretpostavljenih u Crkvi u konačnici se dakle stapaju u jedan.

Po svjedočanstvu Pastoralnih poslanica, u odsustvu apostola Pavla, njegovi najbliži suradnici Timotej i Tit vrše dužnost naviještanja evanđelja u zajednici. Ova služba podrazumijeva očuvanje veza s izvornim navjestiteljem. Vjernost apostolskoj tradiciji nije samo prenošenje običaja, već je njezina zadaća prenijeti izvorno apostolsko učenje, tj. samo evanđelje. Pavlovi učenici, kao i kasniji pretpostavljeni u zajednicama, biskupi, prezbiteri i đakoni, nasljednici su apostolskih učitelja, iz čega proistječe i njihov autoritet.

Odluka

Piše: Vesna Huska

Pospremila je stol nakon večere, stavila modernu prostirku od bambusa i – okrenuvši se po lijepoj trpezariji spojenoj s dnevnom sobom – malo nervozno sklopila ruke. Sve je bilo dobro. Muž je – nakon ukusne večere i poljupca zahvale – sjeo na udobni dvosjed malo odmoriti. Ona je, istina, željela da malo razgovaraju, ali razumjela je i nije ga htjela siliti ni na što. Ipak, i on je patio. Danas su stigli novi rezultati iz privatne klinike koju su posjećivali sad već redovito i opet isto – povišeno ovo, sniženo ono – predlažu još ove pretrage, ali ništa ne garantiraju... Stresla se.

U braku su već godinama. Nije to savršeni brak, no, oni – funkcioniraju. Osobito se slažu u tome da – žele dijete. A djeteta – nema! Liječenja – konvencionalna i nekonvencionalna. Malo joj je postalo mučno kad se sjetila silnih čajeva koje je žedno, a bez žeđi pila, jer je travar garantirao uspjeh. Ipak, i njegovo liječenje nije bilo bezbolno. A onda se sjetila svojih zahvata i – više nije mogla sjediti na stolicama. Prišla je i sjela uz muža.

Naslonila se na njega, čvrsto odlučivši da neće ništa reći, ništa spominjati... Prošli su već sve faze – od nevjerice, međusobnog optuživanja, sitnog durenja – kao da bi to pomoglo. Onda ona blaga nezainteresiranost za temu djece i svega u vezi njih... Pa faze blage opsjednutosti – ako budemo dovoljno jako željeli i stisnuli oči i u isto vrijeme zamislili želju – bit će! Ako sve pripremimo za bebu – dogodit će se! Pa, mi smo mladi, zdravi... U redu, taj abortus prije braka nam možda i nije trebao, ali – to je bila zbilja teška situacija...

Uvijek, kad bi se sjetila toga, obazrela se – kao da joj netko čuje misli. Nije se ona nikada pravila svetica, ali nije bila ni najveća grešnica. Samo nije željela da svi znaju, a oni ipak – idu u crkvu svake nedjelje, ne kao neki drugi. Ma, to je svakako prošlo! To je i zaboravljeno i nije željela nikako povezati to sa sadašnjom situacijom. Naravno, sad bi to bilo drukčije; da je znala kakve je boli čekaju, možda ne bi...

Ipak, što je bilo, bilo je. Ona nije osoba koja ne bi prihvatila zbilju takva kakva je! Sada je samo – vrijeme odluke... Pokušati usvojiti dijete ili dalje – na seriju umjetnih oplodnji, kod kojih ni liječnici nisu davali mnogo nade, ali – zna se – davljenik se za slamčicu hvata...

„Mrzim ove reklame za pelene!“, promrmljao je muž prebacujući program, a ona je znala da laže. Voli on gledati bebače i čini mu se i smiješno i drago gledati malene kako se vrte po krevetiću i sanjaju sigurno bilo što drugo samo ne „Pampers“, ali znao je da ju to sve malo boli. Onako tupo – može se to izdržati, ali...

„Ostavi ovo“, rekla je i namjestila se udobnije kraj njega, namještajući se tako da on ne primijeti njene suze koje će – sad odmah ili za koji čas – ipak stići... Nadala se da će uskoro oboje zadrijemati i tako prekinuti tu tišinu u kojoj ne znaju što jedno drugome reći, da će se nešto značajno i naglo dogoditi što će učiniti da ne moraju odlučivati više. Jer, ona za odluku nije imala snage...

Najbolja prijateljica joj je rekla što o umjetnoj oplodnji kaže Crkva, ali – lako je njoj – ona ima troje djece! Troje! Kako netko može imati troje, a mi... Suspregla je to zrno bijesa i srdžbe i mržnje na sve koji imaju blago, a ne znaju ga cijeniti...

„Ne, nemam snage više...“ Nije to željela reći glasno, ali samo je izašlo iz njenih usta. Uplašeno se okrenula. Dragi je spavao, na sreću. Nije ga željela povrijediti, ne, zbilja nije. Osobito od posljednjeg posjeta Gospinu svetištu. Krišom je tada – ne da bi joj netko zamjerio, ali nije mogla svima pokazati da joj još jedino molitva preostaje – u torbi, kraj paketića maramica pogledom preletjela onu sličicu trudne Marije i Josipa koji je vodi, s onom molitvom bračnoga para koji čeka dijete... oh, kako bih ja molila, samo da... Tada je odlučila jedno – nikako nikada neće osuđivati svoga muža, premda je on isprva bio prilično nezainteresiran za ideju očinstva... Kako ju je hladno savjetovao da uzima pilulu još par mjeseci, dok ne

skupe dovoljno za kaparu za stan. Tada je ona već gorjela od želje, ali on nije osjećao tu toplinu. Sada je ona sve hladnija, hvata sebe kako bježi od razmišljanja o tome i kako svoju želju za djetetom i iskonsku potrebu za majčinstvom gužva u grudicu – kao končić, i baca je negdje u kraj, kao da će tako nestati. Ako i sve nestane, ne želi da nestanu i oni. Ako je i griješila, a i ako je on griješio prije (sumnjala je čak i na neke njegove „epizode“ s nekom djevojkom još dok su hodali... oh, kako to sada nije bilo važno!), ona se zbilja udala... zbilja se darovala. Nije to bila riječ, nego neki osjećaj podvučen crvenom bojom – želim dati život za Tebe, mužu moj... U ime te, makar i lude, a ipak – njene slike o ljubavi – sve je davala... i sve je htjela dati...

Ne, neće ga pitati... zna što bi vidjela u njegovu plavom pogledu – riječ ne bi morala ni čuti. To bi bila još jedna bol, na koju više ni jedno od njih nije spremno... Treba malo vremena – da budu jedno za drugo skroz, pa će onda odlučiti... Ako i ne bude – pomislila je padajući u san, ja ću ga ljubiti... u njegovim očima ću uvijek vidjeti našu zajedničku tugu, ali ljubiti ću ga do kraja... Zaspala je.

Nakon godinu dana, držala je u rukama čedo – maleno dijete, sinka plavoookog na tatu... Nitko joj ne bi vjerovala – možda ni sama sebi ne bi vjerovala kad bi na glas kazala, jer joj je vjera još manja od zrna gorušice, ali ona je znala da je začela te noći, kada je zaboravila sve, kada je ostavila na stranu i ono što nitko ne bi smio zabranjivati ženi – želju da postane majka... Iz ljubavi, sve je pustila da umre. Tada se rodila – ljubav, čiji je plod upravo mahnuo ručicom i u snu zatreprio trepuškicama...

Na tragu činjenica, skandala, ogovora, klevete...

Koliko smo autentični kršćani?

Piše: Željka Zelić

Pedofilski skandali koji potresaju Katoličku crkvu i s njima povezane (ne)reakcije iste (ovisi iz kojega se kuta gleda), ali i neštedljivi napadi javnosti na nju, pune posljednjih mjeseci rapido novinske stupce. Posljednja u nizu krajnje negativnih reakcija koja je izravno povezana s gore spomenutim problemom, svakako je ona na Malti gdje su na velikom plakatu s likom pape Benedikta XVI., poglavaru Katoličke crkve dočrtani brkovi nalik na one omraženog Adolfa Hitlera, te dopisani natpisi koji aludiraju na pedofilske skandale u Katoličkoj crkvi. Budući se da se tim problemom opširnije bavimo u temi ovoga broja (6., 7. i 8. str.), neću se baviti svojevrsnom vivisekcijom konflikata unutar same Katoličke crkve i napada na nju izvana, koliko drugom stranom medalje: jesmo li, bilo kad je riječ o djelovanju i stavovima Crkve kojoj pripadamo, bilo kad je riječ o ljudima na koje smo upućeni, spremni najprije aktivno promišljati i tek na temelju toga donositi određene zaključke? Hoćemo li se poslužiti samo onim što nam se plasira „na tanjuru“ ili ćemo se poslužiti vlastitim prosudbama?

Mnogi će upravo u kušnjama koje su pritisnule Crkvu, pronaći razlog za odustajanje od svega onoga što ona propovijeda, a dogodi se da ponekad ne svjedoči. No, pitam se, opravdava li grijeh bilo kojega svećenika ili pak brata čovjeka moj grijeh? Crkva, dakako, treba upozoravati na negativnosti pa čak i kad ih i sama često čini (u svakom žitu ima kukolja, ali svi znamo što se događa s kukoljem), jer je institucija podložna isto tako „grijehu“ i pogreškama. No, njene pogreške ne bi trebale generalno utjecati na vjeru i zagovaranje i svjedočenje kršćanskih vrijednosti samoga vjernika. Svaki je vjernik, svojom savješću, odgovoran za svoj odnos s Bogom!

Kad već promišljamo o tomu kako se postaviti pred naletom „povjerljivih“ informacija, sigurno su vam svima znane osobe koje svoje rečenice započinju pitanjem: „Jeste li čuli?“, ili u najboljem slučaju „Jeste li znali?“. Takvima obično na taj upit, iako možda niste čuli, istom treba odgovoriti potvrdno, jer svaka dalja eksplikacija dovela bi nas u nerazložne rasprave od kojih nema ko-

risti. Barem za one koji svoje vrijeme ne žele kratiti slušajući i prenoseći dalje insinacije ili neistinu (pa čak i istinu!) o drugima. To bi se u današnje vrijeme zvalo gubljenjem vremena. A vrijeme je, zna se, novac!

Kako bismo se kao kršćani trebali postaviti u tim i sličnim situacijama? Ako već ne zna obraniti brata čovjeka pred drugim, njegov jedini odgovor po uzoru na mudroga Sokrata trebao bi glasiti: „Ne želim ništa znati od onoga što si mi htio ispričati, i tebi će biti bolje da sve to zaboraviš“. Nema boljeg hladnog tuša za zlonamjernoga čovjeka od odbijanja onoga što nam ima za reći. U ovo vrijeme recesije, valjalo bi se voditi mišlju „manje je više“ i kad su riječi u pitanju, šutjeti i ne komentirati ničije postupke, jer nitko od nas ne zna što ga čeka sutra.

„Što si ti spreman učiniti i što si učinio da se stanje u Katoličkoj crkvi, počevši od mikrorazine do makrorazine popravi?“ - pitanje je koje svatko od nas treba postaviti najprije sebi, a onda svakako i kritizerima koji ponekad utemeljeno, ali puno češće bez pokrića, napadaju svim raspoloživim sredstvima, ne štedeći pri tom onoga o kome govore. Takvima cilj opravdava sredstvo. Autentično pak kršćanstvo podrazumijeva to da svaki od nas treba imati kritični stav prema stvarima i pojavama koje nas okružuju, ali stav koji nije utemeljen na paušalnim činjenicama.

Vjera stoga nije prepreka razumu ili razumskim spoznajama. Odgovornost katolika, osobito katoličkih intelektualaca glede važnih društvenih, pa i crkvenih problema je nemjerljiva, i svako tzv. autistično ponašanje katolika glede istih značilo bi po meni nijekanje onoga razumskoga i spoznajnoga koje nam je Bog dao na raspolaganje kako bismo životne norme i pravila po kojima se ravnamo učinili takvima da budu u interesu zaštite istine. Kršćanin, dakle, treba pažljivo oslušivati bilo današnjega suvremenoga svijeta, medija koji nas bombardiraju neprovjerenim činjenicama i samo jednom stranom medalje, i reagirati jedino tako da stane u obranu kršćanskih vrijednosti i čovjekova dostojanstva, ma o kojim se akterima radilo.

Po uzoru na mudroga Sokrata, riječi bismo trebali prosijati kroz tri sita: Istine, Dobrote i Korisnosti. Koliki od nas danas ne siju vlastite riječi kroz ova sita pa postaju spremnici u koje se nakupljaju tolike prljavštine tuđih izgovorenih riječi o drugima, kojima se pak

oni duhovno siromašni hrane i na sve ih načine pokušavaju, tobože iz dobre namjere, prenijeti drugima, kako bi što više njih bilo upućeno u upravo priopćenu „istinu“. Koliko je među njima kršćana, moralnih sudaca kojima je jedina misija znati tko je gdje i što činio, bio, rekao, po uzoru na davno opisani orwelovski svijet. Što bi se drugo moglo reći za čovjeka gladnog tračeva i pojedinosti iz života brata čovjeka, osim da je isto ponašanje odraz njegove nemoći pred krhkošću vlastitoga bitka, bježanje od samoga sebe i pokušaj projiciranja vlastitih nedostataka na drugoga kojemu se pak prečesto zapravo i nema što „spočitati“. Takvi se obično prepoznaju po pesimističnim mislima, vječito smrknutom licu, nezadovoljstvom svim i svachim, prigovorima na račun drugih i skrivenom frustracijom koju liječe i

hrane je u razgovoru sa sebi sličnima. Jer, sit gladnom ne vjeruje i malo je vjerojatno da će netko nešto drugom htjeti prenijeti u „povjerenju“ ako ne zna da na drugoj strani neće naići na „plodno tlo“.

Stoga, dobro pazimo kakvo smo i kakvo ćemo tlo do kraja postati!

Znanstveni kolokvij Zavoda na temu stereotipa i predrasuda u medijima

Nastavljajući dobro prihvaćene znanstvene kolokvije, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je u utorak, 6. travnja 2010. godine organizirao predavanje jednog od rijetkih analitičara u medijima o različitostrima mr. sc. Davora Marka na temu stereotipa i predrasuda te temama „od manjinskog interesa“ u medijima.

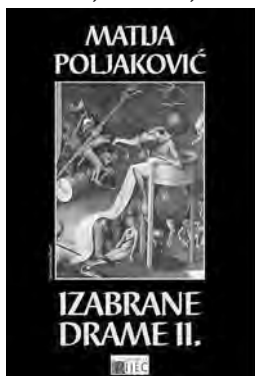

Stereotipi često imaju negativne konotacije iako to nužno ne sadrže jer su oni pojednostavljena slika pojedinca ili skupine te oslikavaju neke od pozitivnih i negativnih karakteristika određene skupine. Predrasude imaju aktivan i agresivan pristup u izvještavanju, često generalizirajući i prosuđujući, što neminovno vodi govoru mržnje. Najružniji primjeri stereotipnog izvještavanja i otvorenog govora mržnje bili su tijekom rata devedesetih godina prošloga stoljeća na tlu bivše države, u čemu su prednjačili novinari javnih servisa i medija pod državnom kontrolom. Posljedica takvih izvještavanja je bio porast mržnje prema pripadnicima drugih nacija. Manjinski mediji su najčešće u funkciji informiranja određene manjinske zajednice, ali je život manjina od strane većinskih medija uglavnom ignoriran i prešućen.

Iako je primjetno da se ne može govoriti o univerzalnom medijskom konceptu koji bi odgovarao svima, važno je postojanje „monitoringa“ – praćenja sadržaja u medijima. Analizom objava u medijima dobit će se slika o prisustvu stereotipa i predrasuda u izvještavanju.

/Prema: www.zkvh.org.rs/

Nova knjiga „Hrvatske riječi“: Matija Poljaković, Izabrane drame II.

U nakladi NIU Hrvatska riječ iz tiska je izašla druga knjiga *Izabranih drama* Matije Poljakovića, kojom je obuhvaćeno sedam njegovih komedija i satira - *Zakuženi*, *Đavo u kući*, *Par žutih cipela*, *Ta naša djeca*, *Ludograd*, *Heroj ili ubojica* i *Tata, ti si bez perspektive*.

/Prema: www.zkvh.org.rs/

U Subotici predstavljen „Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkog kraja“ Ilije Žarkovića

Sačuvano jezično blago

U povodu 190. obljetnice od rođenja prvog leksikografa u bunjevačkih Hrvata Ambrozija Boze Šarčevića, u subotičkoj Gradskoj knjižnici je u utorak, 30. ožujka, održana književna večer posvećena rječnicima govora vojvođanskih Hrvata, na kojoj je predstavljen i „Zaboravljeni rječnik - govor golubinačkog kraja“ Ilije Žarkovića, objavljen prošle godine u izdanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Moderatorica ove večeri, Katarina Čeliković, menadžerica kulturnih aktivnosti u Zavodu, istaknula je potrebu čuvanja riječi i kontinuiteta u tiskanju rječničkog blaga o čemu svjedoči dugi niz godina od Šarčevića do najnovijeg uratka Ilije Žarkovića.

O radu Ambrozija Šarčevića govorio je predsjednik Hrvatskog akademskog društva i urednik „Leksikona podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca“ dr. sc. Slaven Bačić. Ambrozije Šarčević (Subotica, 30. ožujka 1820. - 29. studenog 1899.), odvjetnik i filozof po struci, značajan je kao kulturni preporoditelj hrvatskog bunjevačkog puka u Podunavlju u 19. stoljeću, na što ga je potaknuo narodni prosvjetitelj Ivan Antunović. Osim materinjeg hrvatskog jezika, poznao je i mađarski, zatim latinski, njemački i francuski. „Svojim rječnicima Boza Šarčević je želio pokazati da Bunjevci i Šokci imaju svoje jezično blago“, istaknuo je dr. Slaven Bačić.

Rječnik nije tek skup objašnjenih riječi, već čuva od zaborava i one koje su u praktičnom životu potpuno nestale jer su nestali predmeti ili običaji, mjesta na koja se odnose. Upravo takve, i mnoge druge, zapisane su u „Zaboravljenom rječniku - govoru golubinačkog kraja“ Ilije Žarkovića, čiji je dio sadržaja svojim čitanjem dočarala studentica u Novom Sadu i recitatorica Hrvatske čitaonice Nevena Mlinko. Rječnik je predstavila stručna recenzentica i urednica knjige prof.

dr. sc. **Ljiljana Kolenić** s osječkog Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Po njezinim riječima, listajući rječnik mi upoznajemo golubinački život, običaje, igre, način odijevanja, biljke i životinje kao sastavni dio života u selu *i tako ulazimo u jedan prošli svijet, pa on postaje dio našega iskustva i dio našega svijeta.*

Književnu večer posvećenu rječnicima govora vojvođanskih Hrvata organizirali su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsko akademsko društvo.

O šokačkim Hrvatima u Vojvodini u časopisu MET

U najnovijem broju časopisa Instituta za migracije i narodnosti iz Zagreba „Migracije i etničke teme“ (4/2009) objavljen je i uradak ravnateljica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislava Žigmanova** „Šokački Hrvati u Vojvodini na prijelazu tisućljeća - osnovne značajke društvenog položaja“ (str. 387-408).

Uradak je objavljen u statusu „preglednog rada“, a u cijelosti je dostupan i na Internetu na sljedećoj adresi: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=74640.

U Likovnom susretu otvorena izložba „Suvremeni hrvatski nakit“

Nakit je, možda i više nego neko drugo umjetničko djelo, način komunikacije i zato ga vrijedi izložiti, osobito ako se radi o vrijednim umjetničkim djelima, kazala je generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici Ljerka Alajbeg otvarajući 8. travnja izložbu „Suvremeni hrvatski nakit“ u Salonu Moderne galerije „Likovni susret“.

Hrvatska odavno njeguje primijenjenu umjetnost i umjetničke predmete. Likovni izraz 16 autora čija su djela prikazana na izložbi, zajednički karakterizira sloboda kombinacija materijala i isprepletenost urbanoga i tradicijskoga.

Ravnateljica „Likovnog susreta“ **Olga Šram** posebno je istaknula poštovanje zanata i tradicije u obradi materijala od kojih je nakit izrađen. Izložba „Suvremeni hrvatski nakit“ postavljena je u okviru prezentacije hrvatske suvremene umjetnosti u svijetu. Izložbu je iniciralo Ministarstvo za kulturu RH u suradnji s gliptotekom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Nakon Subotice, izložba će biti postavljena i u Muzeju Grada Novoga Sada.

Izložba se realizira u suradnji s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Subotici, a pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i uz potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

/prema: **S. Jurić**, suboticadanas.info/

Mala scena Hrvatske čitaonice u Zemunu

U Zemunu je na poziv Društva hrvatske mladeži Zemuna 17. travnja gostovala Mala scena Hrvatske čitaonice. U Lutkarskom kazalištu „Pinokio“ glumci su izveli predstavu „Naš novi doktor“ Marjana Kiša, a Tamburaški orkestar subotičke Muzičke škole izveo je prigodni program u kojem su sudjelovali i mladi solisti, Luka i Katarina Skenderović.

Kako je ovo drugi posjet Hrvatske čitaonice Hrvatima u Zemunu, prijateljsko druženje započelo je u dvorištu župe Uznesenja Blažene Djevice Marije gdje su domaćini bili predsjednik zemunske mladeži **Miroslav Lečera** i župnik **Jozo Duspara**. Za one koji su prvi puta posjetili Zemun bilo je korisno upoznavanje s poviješću crkve, ali i kraće razgledanje Gardoša i na kraju šetnja dunavskim kejom.

Program u kazalištu „Pinokio“ započeo je toplom dobrodošlicom Miroslava Lečera i uručivanjem darova koje je u ime Hrvatske čitaonice domaćinima, Miroslavu Lečeru i predsjedniku Zajednice Hrvata Zemuna **Zvonimiru Rajkoviću** predala **Katarina Čeliković**. Predavši knjige dramskih tekstova, te knjigu „Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti - osnovne činjenice“, Čelikovićeve je rekla kako je ovo dar za rad novoosnovane glumačke skupine u Zemunu, ali i najava novih susreta. Ovaj susret je bio u znaku predstavljanja nove predsjednice Hrvatske čitaonice **Bernadice Ivanković** i budućeg dolaska u Zemun Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata s predstavljanjem knjige koja im je uručena.

Mlade tamburaše za nastup je pripremila **prof. Mira Temunović**, a u programu su izveli splet bunjevačkih skladbi. Posebno lijepo primljen je nastup mladih solista, kao i obrada poznatih kompozicija.

Glumci Male scene predstavom su izazvali smijeh i dobili poziv domaćina da opet dođu, što je bio znak da im se komedija sviđala. Druženje je nastavljeno u župi s domaćinima koji su pokazali veliko gostoprimstvo i potrebu ovakvih susreta. Ovom prigodom razgovaralo se o potrebi češćeg susretanja, te je izražena želja da se što prije susretnu voditelji dramskih skupina kako bi jedni drugima pomogli u biranju tekstova te u redateljskim i drugim poslovima vezanim za postavljanje dramskog teksta na scenu. /**K. Č.**/

Isusovi učenici

Tko voli školu? Hm, takav se rodio nije – rekli bi mnogi. Ipak, škola je važna jer se u njoj uči pisati, računati, usvajamo mnoga znanja. Škola je potrebna i za životni poziv, za posao koji ćemo raditi kao odrasli ljudi. A kada škole više nema, a to ste sigurno čuli od svojih roditelja, čak i u pjesmi, svi govore: Od kolijevke pa do groba najljepše je đачko doba! Pričekajte, pa ćete vidjeti da ima u tome istine.

Ima još jedna škola. To je Isusova škola. Škola LJUBAVI. U njoj učimo kako ljubiti Boga, kako voljeti ljude. To nam je pokazao Isus. A svi smo to jako dobro ponovno vidjeli tijekom korizme i ovoga Uskrsa.

S ponosom i velikom ljubavlju promatrala sam naše ministrante, u župi Sv. Roka u Subotici, kako u velikom broju dolaze na sve obrede, djecu koja su pobožno s roditeljima čuvala Božji grob, kako su molili, donosili jelo na blagoslov, izrađivali i prodavali ukrase za pomoć potrebnima. To je sve Isusova škola.

Isusovi učenici nisu lijeni. Ispunjavaju svoje obveze. Vole svoje roditelje i žele pomoći svojim prijateljima u školi, u igri. Ako ste takvi, onda nema sumnje – odlični ste! Budite učenici kojih se Učitelj neće stidjeti. I svakoga dana ga pitajte je li bio zadovoljan, a to će vam biti lako ako i dan počnete molitvom Učitelju. Budite dobri Isusovi učenici!

Vaša Zvončica

Uskrsna radost

Do uskrsne radosti je vodila korizma. I djeca su se u svojim župama uključila u pobožnost križnoga puta, na kalvarijama, a s roditeljima su dolazila i na obrede.

Lijepo je bilo vidjeti obitelji koje su dežurale kod Božjega groba i tako očuvali tradiciju čuvanja Božjega groba. U svim su župama djeca darivana simboličnim darovima, a to je bila posebna radost.

Uskrsna radost vidljiva je i na fotografijama koje ovdje objavljujemo, a govore više od riječi. /Zvončica/

Pobožno na blagoslovu uskrsnog jela

Obitelj Cvijin na molitvenom čuvanju Božjega groba

Dragi prvoškolci, poštovani roditelji!

Počeo je upis i u hrvatske odjele osnovnih škola

Vaša djeca školu mogu pohađati na hrvatskom nastavnom jeziku. Već u vrtićima u Subotici ima program i na hrvatskom jeziku.

Nastavni plan i program je istovjetan bez obzira na kojem se jeziku djeca školuju, kaže Stanislava Stantić Prčić, članica Izvršnog odbora Hrvatskoga nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje. Iako se nastava odvija na standardnom hrvatskom jeziku, tijekom školovanja njeguje se i bunjevačka i šokačka ikavica, što olakšava praćenje nastave, očuvanje vlastita i uvažavanje drugih nacionalnih identiteta.

Osnovne škole u **Subotici** u kojima postoji nastava na hrvatskom jeziku su „**Matko Vuković**“, „**Ivan Milutinović**“ i „**Sveti Sava**“, a u prigradskim naseljima to su škole u **Tavankutu**, **Maloj Bosni** i **Đurđinu**. Također će se otvoriti odjeli na hrvatskom jeziku u osnovnim školama u **Sonti**, **Bačkom Monoštoru** i **Somboru**.

Sve informacije možete dobiti u **Hrvatskom nacionalnom vijeću u Subotici**, Preradovićeva 13, tel.: 024/554-623; ili kod **Stanislave Stantić Prčić** 063/103 20 48.

Biseri Očeva Milosrđa na djelu

Tijekom korizme, u vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Roka u Subotici, s. M. Jasna Crnković organizirala je radionice u kojima su djeca – Biseri Očeva Milosrđa – izrađivali ukrasne predmete i šarena jaja kako bi sav zarađeni novac dali onima koji nemaju.

malo šale

Kante za smeće i građani

U Beču živi puno ljudi... i očito su jako komunikativni... jer čak i kante za smeće komuniciraju...

Na trgu ispred katedrale danas nije bilo ni jedne kante za smeće, nego je na svakom mjestu gdje je inače kanta bio papir: "Oprostite, otišla sam na otprilike jedan sat oprati se. Sorry. Vaša kanta za smeće."

No kante za smeće su u Beču jako komunikativne... jedna skupina glumi policajca ("Vaše papire, molim!"), druga naglašava da je aktivna i danju i noću...

Ovim i sličnim forama grad poziva građane da pomognu u održavanju grada čistim.

I točka!

Započeti rečenicu prije, poslije ili istodobno razvijati misao, prijeći put i staviti točku (kao i nakon ove prve rečenice Uvodnika). Zaključili smo: rezimirali događaj, zbrajali dojmove, stišali osjećaje, izmirili se s nečim ili nekim. Čak i kada se ne razbistri voda u našim glavama i ostane više uzburkana i nemirna – kada ne dobijemo odgovor, ne saznamo istinu, ne otkrijemo pravac, a kamoli put, kada ostanemo zbunjeni - ? - ostane upitnik. Pitanje je dvodijelni interpunkcijski znak koji se sastoji od pol srca i od točke – opet ništa bez točke. Ona opet biva posljednja.

Djeca maštaju. Mladi i odrasli ljudi izrastaju baš iz tih snova. Želja koja gotovo nikada i nikome ne promakne je da učini nešto veliko u životu i da se na taj način čovjek upiše u povijest ljudskoga roda. Ne mora njegovo ime biti zapisano boldiranim slovima na najupečatljivijem mjestu stranice sveživota, ali da bude prisutno. Zašto svi hite postaviti novi status na Face-u o tome gdje su, što rade, kako se osjećaju? Želimo biti voljeni, važni i prisutni u nečijem životu, u više života (ponekad i više nego što je potrebno!). Ne mislim na prodavanje i oglašavanje privatnosti, intimnih osjećaja, afekata izjava i smiješnih događaja pred javnošću koje za cijenu ima tvoje dostojanstvo, a za nagradu prolazni podsmijeh onih kojih se najmanje tičeš i koji te ne poznaju i ne poštuju. Divno je kada naše ostavljanje traga ima svoju potkrjepu i opravdanje, još je ljepše kada je ono naš cjelokupni životić. Zbog toga kako i što živim i vrijedim – to je ta točka kojom zatvaramo magični krug kozmičkog, zemaljskog i personalnog savršenstva. Tako je dobar osjećaj sa sigurnošću i osmijehom staviti točku, više se ne moraš vraćati natrag, popravljati krive Drine, ništa ne moraš nadoknađivati niti oduzimati. Samo staviti točku.

U razgovoru često imamo priliku čuti (ili smo barem nekada o tomu slušali) kako je ugledano svjetlo na kraju tunela (kao da ljudi više ne osjećaju svoje tamne zidove i kao da ne vrednuju svjetlo). Pokušaj zamisliti to svjetlo na kraju tunela: mali krug, točka! Jel' istina da si od samoga početka ovoga teksta zamišljao točku napisanu ili nacrtanu mastilom, crnom kemijskom na bijelom papiru? Neka tvoja točka, tvoj život i zaključenje tvoga života bude svjetlo. Čuvaj svoj život, čisti ga, ne rasprodaj bez pameti (niti ikako drukčije), hrani ga onom Malom, Najsvetijom i Najsvjetlijom Točkom kako bi se u potpunosti mogao suočiti njoj već sada i reći s osmijehom na usnama: *I točka!*

Nevena

Kršćanstvo i rock glazba

Još jedna, dobro posjećena Tribina mladih, na temu *Kršćanstvo i rock glazba* održana je 18. travnja, a predavač je bio katedralni župnik iz Beograda **vlač. Aleksandar Ninković**.

O temi je govorio iz dva aspekta: kao svećenik i kao onaj koji dobro poznaje glazbu. Tijekom predavanja mogli smo čuti kako njegov život nije uvijek bio usmjeren prema Bogu i kako je glazba različito utjecala na njega. A time nam je htio prenijeti i najvažniju poruku: **GLAZBA JE IZRIČAJ DUŠE!**

Glazba nikada nije bila izdvojena sama, uvijek je bila povezana s vjerom. Već u Starom zavjetu razlikovala se hramska i narodna glazba. I baš ta narodna,

svjetovna glazba, utjecala je na stvaranje hramske glazbe, kao što je to i danas slučaj. Glazba sama nije nikada problem, nego zaključak koji ćemo izvući iz pjesme. Grijech je taj koji pravi problem a, nažalost, neki glazbu koriste kako bi izrazili grijeh. Duša ispunjena grijehom takvu će glazbu i dati, tj. ako smo i mi „spremni“ na grijeh ona će nas lako uvući u svoju zamku a da mi to i ne primijetimo.

Anita Pelhe

Obavijesti:

Misa mladih

7. 05. 2010. u 20 sati

Franjevačka crkva

... Nakon mise i druženja je polazak mladih na hodočašće u Zadar

Susret mladih Subotičke biskupije u Baču 2010.

Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni? (Mk 10,17)

15. 05. 2010.

Polazak sa župa, okupljanje u Baču oko 9 sati

... Puno uspjeha i radosti na katehezama!

Natječaj za susret mladih u Baču otvoren je do 3. 05. 2010. - Šaljite vaše literarne, glazbene, literarne i fotografske radove na temu *Mladi katolici u suvremenom svijetu i Život vječni* na adresu: Župni ured Sv. Roka, Beogradski put 52, 24 000 Subotica

...Vidimo se!

Omladinska emisija na Radio Mariji

na 90,7 MhZ FM ili na www.radiomarija.rs nedjeljom u 15 sati

... Uključi se!

Kateheza za mlade

na Radio Mariji **petkom u 22 sata**

... Saznaj!

Vjeronauk mladih u Subotici

u crkvi Sv. Roka **nedjeljom u 19 sati**

... Dođi i zabavi se!

Vjeronauk u Novom Sadu

srijedom u 20 sati u biskupijskom Pastoralnom centru (Strossmayerova 20, Petrovaradin)

... Dođi i povedi prijatelje!

Mir s vama

Vrata naših srca često su zatvorena. Brava je zaključana, a ključ čvrsto stišćemo u ruci. Ipak, iza njih se skriva čežnja koja poziva Uskrslog Gospodina. Čežnja koju možda ne prepoznajemo, ali ona nas prati dok šćemo u krug iza zatvorenih vrata. Iako mi nismo spremni otvoriti ih, On ulazi s riječima: *Mir s vama*. Daruje nas svojim darom. Ne osjeća se kao nepozvani gost, jer su ga naša srca zvala, iako toga nismo bili svjesni, dok smo grčevito stiskali ključ u ruci. Nije kucao, jer ga ne bismo čuli. Samo je ušao i dao nam ono što nam najviše treba, svoj mir.

Ana Ivković

Apokaliptični filmovi

Što je u biti apokalipsa i apokaliptični prikaz? Apokalipsa potječe od grčke riječi *ποκάλυψις* što u hrvatskom prijevodu znači *otkrivenje* i označava Božju objavu nečeg skrovitog i ljudima nepoznatog što se ima dogoditi u budućnosti. U apokaliptičkom pisanju posebno značenje imaju brojevi, stvari, likovi, scene. Općenito, to je književna forma sa snažnim i sveprisutnim simboličkim značenjima. Apokaliptički tekstovi naizgled se ne razlikuju od proročkih, ali ipak se mogu razlikovati po tome što su proroci slušali Božju objavu, dok su autori raznih otkrivenja imali viđenja. Najpoznatiji takav tekst je *Otkrivenje* evanđelista Ivana, posljednji tekst u Bibliji. No, u judeo-kršćanskoj baštini on ne stoji usamljen, prije svega treba spomenuti starozavjetnoga proroka Daniela.

Svi smo vjerojatno gledali barem jedan film s apokaliptičnim ili post-apokaliptičnim scenarijem. To su najčešće horor ili akcijski filmovi. U posljednje vrijeme ne pratim baš filmske novitete, ali sam u jednom od onih besplatnih dnevnih novina pročitao zanimljivu vijest. Naime, američka znanstveno-istraživačka agencija NASA oglasila se povodom popularnog filma „2012“ uvjeravajući ljude da te godine neće biti smak svijeta, dok se u filmu inače takav scenarij popularizira na temelju majanskih proro-

čanstava. Očito je da je to permanentno popularna i zgodna tema. Ljudi vole čudnovate, religijski konotirane priče; prisjetimo se samo *Da Vincijeva koda*. Za mene su, iskreno, ti filmovi suviše naivni, no izgleda da je *eshaton (ono krajnje)* koji se ovdje nastoji ekranizirati ipak preinteresantan za neke. Sam *The End* kao tema filma. Finalistički princip, polazak od kraja, tako da sve što se događa nagovještava i ukazuje na kraj koji je izvjestan; sve to daje smislenost i prividnu uvjerljivost filmu. Naravno, neki su filmovi čisti SF (science fiction), ali ima onih koji se predstavljaju kao dokumentarci, što je i jasno jer sve što se danas predstavlja kao znanstveno, dobro prolazi. Tako se ono „znanstveno“ ispostavi kao jedna zanimljiva priča. Nažalost, i mislim da je potencijalna moć ovih filmova upravo u tomu što svojoj tematici, tj. Apokalipsi, ne mogu pristupiti ni znanstveno ni slobodno interpretacijski. Kad se u filmu pretjera u jednom od dva pristupa ljudi se uplaše da je kraj možda bliži no što im se činio. Što reći osim da ne bi trebalo čekati da nas neki film gane pa da počnemo razmišljati o potpunom kraju, kad je ionako lakše misliti na vrijeme o ovom našem kraju.

Goran Gregorić

Mi ne vjerujemo u smrt

„I ti si moj!“, pobjednički je govorila Smrt bespomoćnom čovjeku. „Ti to već osjećaš i zato me se tako bojiš. Strepiš jer ne znaš koliko još vremena imaš. Gledajući kako uzimam tvoje bližnje, znaš da će i tvoj kraj doći. Ne voliš o meni ni misliti, jer misao o meni stvara jezu. Tješiš se time što si još mlad i misliš da sam još daleko, da je pred tobom život, ali ipak znaš da te mogu okružiti i oduzeti ti snagu koja pokreće tvoje udove, uvlači zrak u tvoja pluća i čini da tvoje srce lupa u ritmu ode života. Kada ja nastupim, oda se pretvara u tužaljku. Na kraju, sve završava sa mnom, a tvoj strah i uzaludni pokušaji bijega samo me nasmijavaju.“

Tako je Smrt odnosila pobjede i slavila. I za života, čovjeka je opsjedala i podsjećala ga na njegov kraj. Svakom njegovom radu i trudu se smijala. Tim smijehom htjela je unijeti besmisao i osjećaj bezvrijednosti u njegov život. Iz svih njegovih radosti izbijala je njena sjena koja je šaptala:

Raduj se samo dok možeš, jer ja ti se približavam.

Tako je bilo sve dok nije uzela Onog kojega nije mogla pobijediti. On je nju pobijedio. Smrt više nije gospodarila, već je postala sluškinja života. No, to nije lako prihvatila. I dalje je opsjedala čovjeka i pokušavala ga zastrašiti, ali on je znao da je njegov život vječan zbog Onoga koji je pobijedio Smrt. Sada joj je sa sigurnošću mogao odgovoriti:

– Ne vjerujem u tebe! Ti nemaš više moći nada mnom. Zašto misliš da ću te se plašiti kad ću, kad mi oduzmeš ovaj život, dobiti onaj vječni? Ti me ne možeš uništiti! Pokušala si ovladati samim Bogom i tako si izgubila svoju vlast! Postala si samo put do Njega. Put koji i ja moram prijeći. Oda života neće umuknuti! Tada će dobiti pravi smisao jer će pjevati samo o pravoj, neizmjerljivoj radosti. Pjevat će hvalu Kralju koji je jedini Gospodar moga života.

Ana Ivković

Iščekujući dan...

Promatrala sam je šutke. Zadivljena njezinom hranjivom ljepotom, nisam mogla sklopiti sanjive oči. Bila je prekrasna, tako bestežinska, vječna i uvijek jedinstvena. Zнала sam da me ne može primijetiti niti osjetiti – oči je imala samo za zvjezdano nebo s kojim se nikada neće sresti. Naprotiv, ona je u meni budila sva osjetila. Poput zrake kroz koju šalje svoju bezuvjetnu ljubav i svjetlost. Tu sam ljubav uvijek nestrpljivo pila i uvijek je ostajala žedna.

Od istoga smo Oca stvorene, a osobina tako različitih, nespojivih. Ona vječna, neosjetljiva, a opet brižljiva i stalno prisutna, a ja prolazna, nestalna, kolebljiva i izgubljena na ničijoj zemlji svjetova meni nepoznatih. Ona neovisna, a ja o njoj ovisna. U njoj pronađena, u njoj cijela. Kroz jantar njezina sjaja i besmisao dobiva svoj matematički smisao, ograničen biva crtama Suđajina konca i kutovima u kojima ja, njezina kći Candida, obrađujem svoj vrt. Sijem svoje živote pune cvijeća i s njom tiho razgovaram. Ona je prvo mjesto na koje moje crvene cipele stanu kad prijeđu prag sna i svijeta bezbrižnosti. Ona je pora u mjehuriću sapunice kroz koju dišem u sutra.

Tajanstvena je i zanesena, i ne zna da ja znam da u tami škrinja mojih zjenica gasi svoje krjesove. Ne zna da ja čujem plač njezinih čeda u sumrak. Ne zna zašto ja plačem.

Zna samo, dobra moja, da joj je zagrljaj u smiraj hladan i nevjest da utješi. Utapa se tužna u kovitlacu beskrajnom i, nježna poput rijeke koja ponire u kopno, umire.

Krijesnice, rosa i ja jedine koračamo za njezinim svjetlom, jecajući. Boli nas njezina

šutnja u našim osjetilima. One nose križ, ja tiho pjevušim, tako me je molila o vrat mi objesivši Pandorin pupoljak. Boje nestaju. Tiho odlijeću za njom u neke tananije Edene; razigrane su, pa sve bljeđe. Kad ih nestane, mi ćemo sjesti na klupicu pokraj hladnog ka-

mena na kojemu je utihnula i pjevati sjetno. Rosa prva odlazi na počinak. Suzama svojim umila je njezino cvijeće, lisje i njezin grob. Tugu rose ispralo je vrijeme, stoga ju ne krivim. Za rosom polijeću i krijesnice. Znam da ih je krišom zadužila da mi svijetle i griju me u sjećanje na nju, da me čuvaju. Volim ih, iako su lažljive i krive, jer poslije nje nemam koga drugog voljeti. Ljubav bez nje ionako nije ljubav, pa ju dajem i za prolazni trepet krila. Hladno je i muklo. Dlanove grijem na kamenu koji sve više mrzne. Pandorin cvijet nenapojen vene. Suza više nemam. Sklapam oči...

Odjednom mi je toplo. Na mahove mirisnu pucketavi cvjetovi tako poznato i toplo... U toplini vidim i nju. Počiva u krjesovima koje je skrila u kovčežiću u mojem oku. Ne da smrti doći. Navješćuje novi život...

Doista je ponovno tu. Probudila me je bjebinom koja se razlila u tisuću smjerova, narančastih, crvenih i ružičastih, i grli, snažno i beskrajno. Promatrala sam je šutke. Zadivljena njezinom hranjivom ljepotom, nisam mogla sklopiti sanjive oči. Bila je prekrasna, tako bestežinska, vječna i uvijek jedinstvena... Moja najdraža zora došla mi je ponovno.

Vanja Petrak

Debitanti „Matheus“ iz Bizovca pobjednici Uskrs festa 2010.

Sastav „**Matheus**“ iz Bizovca pobjednik je Uskrs festa 2010. s pjesmom „Utočište vječno“. Zanimljivo, pjesma je posvećena Božanskom milosrđu koje se upravo u Katoličkoj crkvi obilježava i slavi na Bijelu nedjelju. Uz ove debitante na Bijelu nedjelju, 11. travnja, na natjecateljskoj večeri u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu drugo mjesto su osvojili **Lidija Bačić** i klapa „**Grobnik**“, a treće (kao i 2009. godine) Riječanka **Maja Tadić**. Izvođači su među sobom za najbolje odabrali drugoplasirane, dok je *Glas Koncila* za najbolji tekst nagradio pjesmu „Nisam sam“, u izvedbi sastava „**Emaus**“ iz Sarajeva.

Uručujući nagrade i pozdravljajući sve – u ime visokog pokrovitelja Uskrs festa 2010. predsjednika HBK-a đakovačko-osječkog nadbiskupa **Marina Srakića** – zagrebački nadbiskup **kardinal Josip Bozanić** zahvalio je mladima što se već nekoliko desetljeća okupljaju na najstarijem hrvatskom festivalu duhovne glazbe. „Uskrs je pokretač. Uskrsli Isus pokreće stvaralaštvo, kako glazbeno tako i životno. Potiče nas u trčanju, od njegovog groba u svijet noseći Krisotvu radost, mir i ljubav“, rekao je kardinal Bozanić i pozvao mlade da budu i dalje stvaratelji.

Voditeljica pobjedničkog sastava „Matheus“ Sandra Lovrinčević izjavila je da pobjeda za njih znači potvrdu dugogodišnjeg rada u župi u Bizovcu, od pjevanja na misama do redovitih tjednih molitva srijedom iz kojih su proizašla brojna nadahnuća, pa su tako počeli i stvarati autorske pjesme. Želja im je da i ubude duhovnoj glazbenoj sceni ponude neke svoje pjesme jer kad pjevaju znaju da dvostruke mole, te je i to po-

tvrdi svega i zbog toga su jako sretni što su pobjedili na Uskrs festu 2010.

Natjecatelji Uskrs festa – i to je njegova osobitost – dolaze iz raznih krajeva, s otoka Raba, Brača, Korčule, iz Bizovca, Gornje Stubice, Koprivnice, Mađareva, Požege, Rovinja, Splita, Šibenika, Rijeke, Zadra, Zagreba, te Sarajeva i Širokog Brijega. Na Festivalu je nastupilo devet debitantata. Druge godine za redom ostvario se i dugogodišnji san organizatora, Odbora za mlade Hrvatske biskupske konferencije i Hrvatskoga katoličkog radija, zvan „Uskrs fest orkestar“ što znači da je natjecanje ponovno bilo „uživo“.

Uz izravan televizijski prijenos na HTV-u Plus i radijski prijenos na HKR-u kojeg su preuzimali Radio Marija, Radio

postaja Mir Međugorje, Radio Marija Bistrica, Radio Vrhbosna, Radio Marija (Srbija) i Radio Bljesak, najstariji festivali kršćanske glazbe medijski su još podržavali: Glas Koncila, IKA, KTA, Katolički tjednik, Vukovarske novine, Kana, Veritas – glasnik sv. Antuna Padovanskog, Zvonik, Zvona, Ri TV, Primorski radio, Radio Mrežnica i Radio Vukovar.

Sve informacije možete pronaći na web stranicama: <http://uskrsfest.hbk.hr/>

HosanaFest 2010 – rezultati natječaja

Na natječaj za peti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest 2010. pristiglo je ukupno 39 skladbi od kojih je izabrano 15. Izabrane skladbe bit će izvedene na festivalu u subotičkoj Dvorani sportova, u nedjelju, 5. 09. 2010. godine pod geslom *To je vjera naša, njom se dičimo!*.

HosanaFest je natjecateljski festival dobrotvornoga karaktera s ciljem pomoći *Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima – Hosana*, koja djeluje na teritoriju Subotičke biskupije.

Na Hosanafestu 2010. bit će izvedene sljedeće skladbe (abecedno poredane):

1. *Bog je s nama* – Jelena Barić (Split)
2. *Božji mirisni cvijet* – Tamara Babić (Subotica)
3. *Kriste, Ti si ljubav* – „Totus tuus“ (Zagreb)
4. *Kruniš me dobrotom* – „Petrus“ (Bački Monoštor/Sombor)
5. *Ljubljeni Isuse* – Zvonimir Kalić (Vrpolje/Đakovo)
6. *Ljubav neka osvane* – Snježana Kujundžić (Subotica)

7. *Marijo Propetoga Krista* – „Stope“ (Blato/Korčula)
8. *Po(r)uka* – „Novo Nebo“ (Zenica)
9. *Put* – „Savao“ (Zagreb)
10. *Susret* – „Gospa Jezerska“ (Zagreb)
11. *Svjetlost* – Veronika (Podgora/Makarska)
12. *Zagrljeni u duši* – „Proroci“ (Subotica)
13. *Živjeti po Tvom* – Antonia Perak (Zagreb)
14. *Živo zaželi* – „Mihovil“ (Split)
15. *Život što mi Nebo daruje* – Emanuel Majstorović (Velika Gorica)

Čestitamo!

Izvođači, čije su skladbe uvrštene u program *Festivala*, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti Organizacijskom odboru najkasnije do 20. 05. 2010.

Organizacijski odbor

Ozbiljno računati s Isusom

Dragi čitatelji! Toliko toga danas nije dobro – onako kako bi trebalo biti, kako je zamislio dragi Bog! Koliko god srcem i dušom radili za Boga i ljude, vidimo greške, propuste, manjkavosti... Tužni smo kad shvatimo koliko smo nesavršeni, slabi, mlaki i nikakvi, iako puni ljubavi prema našem Bogu, savršenom i milosrdnom... To valjda osobito i boli – radimo za Njega, a sve ispadne – osrednje i nesavršeno! Znamo da to ne smeta Njegovom savršenstvu – naš Bog je silan Bog, savršeni Gospodar svega, Presveto Trojstvo. Mudri svećenik reče u propovijedi – trebamo raditi S NJIM, s Isusom... S Isusom „loviti srca“, učiti i raditi, odgajati, propovijedati Evanđelje... Ne govoriti o Isusu, nego s Isusom! Uistinu, bez Njega ne možemo učiniti ništa... (Iv 15,5). **Ivh**

Obitelj i duhovna zvanja

Obitelj je redovito mjesto gdje djeca sazrijevaju kao ljudi, kršćani i pozvani na službe. Tu se najbolje bude i hrane duhovna zvanja, jer niču iz srca i vjere roditelja i kućnog ambijenta. Obitelj tako postaje prvo sjemenište i nenadomjestivi izvor zvanja. Vrijedno je poticati kršćanske obitelji na zajedničku obiteljsku molitvu. Posebno su pozvani roditelji i odgojitelji svojim životom i svjedočanstvom stvarati djeci ozračje radosti, nade i povjerenja. To su početni temelji životnoga projekta koji će se još više razviti u dobi adolescencije kada će mladi u svjetlu vjere i osobnoga traženja možda otkriti „svoju zvijezdu“ i usmjeriti svoj životni hod. U zvanju se raste po vrednotama. (Fra Juro Šimić OFMCap)

Kad se govori o mnogim problemima i potrebama Crkve i društva danas, a osobito kada se spominje odgovornost obitelji za rješavanje istih, prave kršćanske obitelji se često znaju pitati: činimo li dovoljno da pomognemo Crkvi i društvu, jesmo li na pravom putu da se nama i našoj djeci ne dogodi koje od zala koje prijete svijetu danas, molimo li dovoljno za našu djecu – trebamo li se moliti da neko od njih bude pozvano i izabere duhovno zvanje?

„Za mene je svećeništvo najdivniji poziv koji u sebi uključuje žrtvu i predanje Božjoj providnosti. Veseli me svećenička kolegijalnost i zajedništvo, a najviše žalosti njihovo neslaganje ili pretjerani individualizam. U duhovni stalež poziva uvijek sâm Bog, ali tome mogu znatno pridonijeti mnoge okolnosti od kojih je sigurno presudan obiteljski odgoj. Nikada

me u obitelji nitko nije savjetovao da budem svećenik, ali kada sam izabrao ovo zvanje imao sam podršku od svoje obitelji i iskrenih prijatelja“, kaže jedan naš svećenik, u čijoj obitelji ima još duhovnih zvanja.

Nastojanje oko odgoja ZA DUHOVNA ZVANJA (molitve, poticaji) je važno i potrebno, ali je možda još važnije ozračje otvorenosti za Božji poziv i odgovornost za naš odgovor – prihvaćanje ili odbijanje. Ako smo otvoreni i živimo svoje kršćanstvo radosno i aktivno, nećemo propustiti

ni prijateljstvo ni ljubav, ali ćemo također lakše primijetiti i prihvatiti Božji poziv u duhovno zvanje. Tada obitelj – kao uostalom i kod svih životnih izbora – daje svoj doprinos – podršku, molitvu, savjete, radost zbog predanja Bogu (bilo u duhovnom ili obiteljskom zvanju) i riječ utjehe i topli zagrljaj u „tamnim noćima“... /vv/

jedna slika – jedna priča

Duh molitve

Jedne večeri dosta kasno primijeti neki siromašni seljak, na putu kući s tržnice, da nema kod sebe svog molitvenika. Tada mu se usred šume raspukne kotač kola na dva dijela. I bio je vrlo žalostan da taj dan završava a da nije izrekao svoje omiljene molitve. Molio je: „Gospodine, učinio sam nešto šašavo, jutros rano sam izašao iz kuće a da nisam uzeo svoj molitvenik, a pamćenje mi je tako loše da ne znam ni jednu molitvu napamet. I zato ću ovo učiniti: Sasvim polagano ću izrecitirati cijelu abecedu pet puta, i ti, koji poznaš sve molitve, možeš slova tako složiti da možeš napraviti molitve kojih se ja ne mogu sjetiti.“

I Gospodin reče anđelu: „Od svih molitava koje sam danas čuo, ova je najljepša, jer dolazi iz jednostavnog i iskrenog srca.“ /Anthony de Mello/

male mudrosti

Pastiri

Pastiri su, u vrijeme kad je Isus živio, bili jednostavni i priprosti muževi, koji su dan i noć živjeli sa svojim stadom. Zato su bili često neuredni, zaudarali su i pobožni Židovi su ih izbjegavali. I zato se još više čudimo da se upravo tim ljudima na kraju društva prvima objavila radosna vijest o rođenju Djeteta i da su upravo oni bili koji su prvi svjedočili. Pastiri su tada imali mnoge zadaće.

Oni su trebali poznavati dobre pašnjake i putove do njih. Oni su morali znati gdje ima vode, da ne bi životinje ožednjele. Oni su morali opaziti kada su ovce umorne i pustiti ih da se odmaraju. Oni su morali znati kako se panika među životinjama izbjegava, da besciljno ne lutaju. Oni su se brinuli za bolesne ovce, ranjene liječili, brinuli se za slabe, pa čak ih ponekad nosili. Oni su čuvali životinje u kamenim ogradama, da ne padnu u provaliju, da ne budu odnešene od pljačkaša, tjerali su od njih gladne divlje životinje, ako bi pokušali napasti slabije ovce.

Dobar pastir se brinuo i bdio, vjeran i odvažan, ako bi bilo potrebno riskirao je čak i život. Pa ako je koja ovca pošla krivim putem, ostavljao je cijelo stado i izgubljenu tražio. Ovo stoji iza svega onoga kad kažemo: Bog je dobar pastir. *(nepoznati autor)*

nasmijmo se skupa ————— ☺ ☺ ☺ —————

MINI KATEHEZA

Majka priprema sinovima, petogodišnjem Ivici i trogodišnjem Peri, palačinke. Kada su se djeca počela svađati oko toga tko će dobiti prvu palačinku, majka je vidjela priliku da svojoj djeci održi lekciju: Da je Isus tu, on bi rekao: "Neka moj brat dobije prvu palačinku, ja mogu čekati". Ivica se okrene mlađem bratu: "Pero, ti budi Isus!"

TKO ĆE U NEBO?

Na satu vjeronauka časna sestra priča malim prvašima o nebu.
– A sada – reče ona – neka digne ruku svaki od vas koji želi doći u nebo.

Svi su, dakako, digli ruku osim Ivice.

– Što je s tobom, Ivice? – upita časna – Zar ti ne želiš doći u nebo?

– Ja ne mogu – odvratila Ivica – jer mi je mama rekla da poslije vjeronauka odmah idem kući.

za život:

RECI NE – U REDU JE

Uče nas kako trebamo biti dobri, vrijedni, skromni, poslušni... Vrline su ovo ne osobito popularne u svremenom svijetu. Stoga odgojitelji često imaju problem objasniti mladima zbog čega treba biti takav kada se to, na prvi pogled, uopće ne isplati. A onda, loše nas vijesti uznemire.

„Grupa dječaka pretukla svog vršnjaka na ulici pokraj škole. Školski drugovi nesretnog dječaka se, uplašeni prijetnjama nasilnika, razbježali i ostavili ga na milost i nemilost...“

„U školskom dvorištu nekoliko se učenika tijekom odmora bavilo šutiranjem povrijeđenog vrapca. Ostali su stajali po strani, neki su promatrali s neodobravanjem, ali nisu reagirali sve dok se nije pojavio dežurni nastavnik...“

Ovakve priče, vjerujem, većinu ljudi potaknu na razmišljanje. Ono što u njima boli je nasilje, ali i ravnodušnost promatrača.

Možda ovo, na prvi pogled, ne ide u prilog promoviranju jedne od navedenih vrlina – poslušnosti. Jasno je kako nije uvijek lako suprotstaviti se drugima, a osobito ukoliko su oni jači, stariji, moćniji. Mnogi osjećaju nepravdu, ali se ne usuđuju pobuniti protiv onih koji je čine. Pokušavaju pronaći opravdanje za svoje „nemiješanje“ pod izlikom kako to nije njihova stvar, kako su nasilnici jači, mogu se nepotrebno uvaliti u neprilike... Međutim, važno je suprotstaviti se nasilniku, ali učiniti to pametno: potražiti pomoć, pružiti podršku, prijaviti onome tko može pomoći. Postoje i druge situacije kada imamo pravo „otkazati poslušnost“. Primjerice:

NO

Reci "NE":

- Poslu koji vrijeđa tvoje dostojanstvo
 - Nasilju prema bližnjem
 - Situaciji koja čini da se osjećaš neprijatno
 - Kolegi koji psuje ili vrijeđa druge
 - Politici koja se mijesha gdje joj nije mjesto
 - Osobi koja muči životinje
 - Prolazniku koji baca smeće na ulici
- Znam, nije lako, ponekad je, možda, opasno – ali je hrabro i kršćanski.

Stoga – nekad reci: „NE“! U redu je.

(Ljiljana Kujundžić Ivanković)

protiv života:

PSOVKE

„Sjećam se svog instruktora vožnje koji mi je za svaki propust ili pogrešku skidao s neba i Boga i Isusa i sve svece koji su mu padali na pamet. Dok mu jednom nisam onako kao u šali rekla da ću očitito biti kriva kad on završi u paklu budući da zbog mene toliko psuje. I za divno čudo, čovjek se zamislio i nije više tako ružno psovao. Mislim da je kod mnogih to postala navika, da nisu ni svjesni što rade, pa im neka usputna opaska ili opominjanje kroz šalu mogu pomoći.“ *(Olga M.H., komentar s interneta)*

Piše: *Stjepan Beretić*

Franjevci zaslužni za gradnju somborske župne crkve

Gradnja crkve najljepše barokne katoličke crkve u Subotičkoj biskupiji je trajala od 1752. do 1772. godine. Iz činjenice da se crkva gradila 20 godina nije teško zaključiti da su sredstva za gradnju sporo nadolazila. Gradnju crkve su u prvom redu imali na brizi tadašnji župnici. Do 1753. godine **Imre Buday**, a 1754 i 1755. **Ferdo Lipljanić**. Na čelu somborske župe se nalazio **fra Petar Komaričić** od 1766. do 1758. godine. Oko gradnje crkve se 1759. godine posebno istaknuo upravitelj župe **fra Marko Žličar**. Najveće zasluge za gradnju župne crkve ima upravitelj župe **fra Tádé Hegedús**, koji je na čelu župe stajao 1761. i od 1767. do 1772. godine. Kad je preuzeo župu, zidovi crkve su bili samo do pola podignuti. On je iz temelja dao izgraditi zvonik. Fra Tádé Hegedús je dao podići novo krilo samostana, ono prema ulici i on je nabavio po težini drugo zvono. Dva najstarija oltara u somborskoj župnoj crkvi su oltar svete Ane i svetoga Josipa. I te oltare je dao podići gorljivi fra Tádé Hegedús kao upravitelj župe. Njegova je zasluga, što je crkva dobila orgulje i lijepu baroknu ogradu (rešetku) na korsknoj ogradi. Kod velike obnove župne crkve, između dva svjetska rata, ta je ograda, nažalost, maknuta iz crkve.

Sredstva za gradnju crkve

Gradski magistrat grada Sombora nije dao ništa. Somborski katolici su darovali 2358 forinti, a franjevačka provincija svetoga Ivana Kapistranana 8000. Poglavarstvo somborskog samostana i blagajna župne crkve su zajedno dali 4022 forinte. Podžupan **Petar Latinović** je darovao 400, braća **Csejtey** 300, administrator **Krusper** 170, **István Petrőczy** također 170. Jedna anonimna udovica iz Budima je darovala 100, gvardijan peštanskog samostana 362, vjernici iz Komarna 500 forinti. Izvjesni **Konvsek** je darovao 257, sindik **István Nagy** 400, nadbiskup **József Batthyányi** 700 hvati drvene građe. Još jednom treba istaknuti nadbiskupa **Józsefa Batthyányija**, koji je o Božiću 1761. godine dao 20 zlatnika. Njemu se darom pridružio i Petar Latinović s 12 zlatnika, dok su ostali ljudi iz nadbiskupove pratnje darovali još 15 zlatnika. Gradnja crkve je sporo napredovala, ali iz činjenice da je 6. ožujka 1763. godine dvorski savjetnik **Ádám Batthyányi** darovao 100, a nadbiskup **József Batthyányi** 500 forinti – za krov, možemo

zaključiti da je u to vrijeme crkva bila pod krovom, ali i u dugovima. Još nedovršena crkva je blagoslovljena već 1762. godine, pa su netom spomenuti darovi dobro došli crkvenoj blagajni.

Prvo proštenje u novoj crkvi

Uoči Blagdana Presvetog Trojstva, u subotu, 4. lipnja 1762. godine upravitelj somborske župe fra Tádé Hegedús je imao čast da svečano blagoslovi novu crkvu. Svečanost je pred velikim mnoštvom naroda započela navečer u 7 sati. Nakon blagoslova crkve vjernici su u procesiji krenuli od crkve, da bi obišli gradsku kuću, pa su se vratili do crkve, gdje je svečanost završena euharistijskim blagoslovom. Sutradan, u nedjelju, 5. lipnja 1762. godine svečanu svetu misu u novoj crkvi je služio dekan **Antun Bajalić**, čatalinski župnik. Prvu propovijed na hrvatskom jeziku je održao nedjeljni propovjednik somborskog samostana, **fra Matija Lalić**. Vjernicima njemačkog jezika se obratio gost iz Baje, **fra Leopold Kallinger**.

Somboska zvona

Fra Bono Mihalović je 12. svibnja 1761. godine u svom Ljetopisu doslovno ubilježio darovnicu **Jakova Bokerovića**. Evo doslovnoga teksta: „Ja ozdol pod pizzan mojom dobrom volyom u Ime Szlobodnoe elemosinae, a na posztenje szvetoga Trojsztva OO. PP. nassim Franceskanom, i to prid gospodarom Gergom Lukityem i Antunom Lukityem, sto potvrgyujem mojim podpizsom iy krixem. Jacob Bokerovich. Szvedocsim Gergo Lukich. Szvidocsim Antun Lukich. Coram me Guardiano Conventus et Administratore Zomboriensis Parochiae“. Darovatelj je očigledno bio nepismen. A darovatno zvono je bilo četvrto po veličini i njime se zvonilo za malu misu. Drugo po veličini zvono stiglo je u zvonik u rujnu 1767. godine. Bilo je teško 620 funti (oko 310 kilograma), a za to zvono su darove prikupili sami vjernici. U lipnju 1775. godine dobio je somborski zvonik najveće zvono. Darovao ga je senator i kapetan Antun Manešković. Zvono je bilo teško 12 centi i 60 funti. (Otprilike 615 kg). Zvono je došlo iz ljevaonice **Johannesa Brunnera** iz Budima.

Dovršetak zvonika

Građu za gradnju kupole u zvoniku dovezli su Somborci iz Apatina 23. svibnja 1768. godine. Za pozlatu kiža na tornju župa je 4. lipnja iste godine jednom Apatincu isplatila 4 zlatnika. Tesari su 6. lipnja počeli svoje radove. Čim su tesari obavili svoj posao, limar **Ludwig Scharf** je s 19 limenih ploča pokrio kupolu tornja. Pročelje crkve je ožbukano i obje-ljeno istom 31. kolovoza 1769. godine. Veliki je strah pogodio franjevce i njihove župljane, kad je 2. srpnja 1770. godine grom udario u zvonik s njegove sjeverne strane. Udar groma je odvalio nekoliko opeka pod kupolom zvonika, dok su vrata na koru bila potpuno razbijena, grom je spalio pozlatu na oltarnoj slici svetoga Franje, a raspelo nad vratima sakristije ostalo je razbijeno u triješće. Tek dovršeni zvonik i nedavno završena crkva su ponovno naruženi i pogođeni znatnim oštećenjima. Jedan osječki limar je 1. lipnja 1771. godine počeo skidati stare limene ploče sa zvonika, da bi postavio nove. Uz stan i hranu limar je dobio 225. forinti. Ugovor s jednim zidarom da popravi zvonik od posljedica groma sklopljen je 31. svibnja 1771. godine. Zbog limarskih i zidarskih radova sav je zvonik bio u skelama, a onda je 24. kolovoza 1771. godine grad Sombor pogodila snažna oluja, koja je, oborivši skele na krov crkve, izazvala novu, veliku štetu. Današnja kupola zvonika somborske župne crkve nije ona koju su franjevci podigli. Još 1843. godine je somborska župna crkva imala staru, raskošnu, baroknu kupolu zvonika, koja je kasnije zamijenjena današnjom, znatno jednostavnijom.

Kripta crkve

Kao što su u Baču i u Subotici pod podom franjevačke crkve kripte, tako je i u Somboru. U kriptu su se sahranjivali ugledniji građani. O ljudima koji su sahranjeni u kripti somborske župne crkve svjedoče nadgobni spomenici u svetištu i u lađi crkve. Još 1762. godine je dovršena kripta somborske župne crkve. U novoj kripti je najprije sahranjen starac **Marko Bogešić**. Ulaz u kriptu se nalazio u apsidu svetišta, 24. siječnja 1776. godine je po kraljevskoj naredbi zatvoren, pa je otvoren novi ulaz iz samostanskog vrta. Po kraljevskoj naredbi 31. siječnja 1782. godine, svi do tada sahranjeni vjernici su ekshumirani i pokopani u zajedničku grobnicu uz sjeverni temelj crkve.

Budućnost Crkve

Odgovara: mons. dr. Andrija Kopilović

Krist je više puta uputio pitanje: „Hoće li Sin Čovječji kada dođe naći vjere na zemlji?“. Kako to protumačiti kada je on sam rekao da njegovu Crkvu ni vrata paklena neće nadvladati a danas postoji oko jedna milijarda kršćana?

Bogoljub A., Beograd

Hvala na pitanju. Moram odmah na početku upozoriti – ne želeći biti neugodan – Isus je tu tvrdnju izrekao samo jednom u evanđelju. Međutim, to ne umanjuje ljepotu i važnost Vašega pitanja. Upravo ovih dana smo slavili događaj Uskrsa. Nažalost, mnogi su ga slavili samo kao spomen, a ne kao događaj. Čak bih se usudio reći da je velika većina vjernika blagdan slavila više kao tradiciju nego kao vlastitu obnovu u vjeri krštenja. Stoga već sada jednom dubokom teološkom analizom možemo razlikovati više stupnjeva vjere.

Najmasovniji segment vjernika onaj dio koji se izjašnjava kao vjernici i de facto su kršteni. Krštenjem su postali članovi jedne određene zajednice vjernika – ovaj puta kršćana – ali često puta od toga nisu pošli dalje. Oni Boga priznaju ali vjeru ne poznaju dovoljno a kamoli da je životom svjedoče. Takva razina vjere više se može nazvati kulturno-teološkom ili tradicionalnom vjerom, ali ta vjera nije u teološkom smislu prava vjera. Vjera bez susreta i trajnoga svjesnoga odnosa prema Bogu i normama njegova zakona ne može biti vjera. Druga razina vjernika je također vrlo brojna, poznaje donekle bolje sadržaj vjere, napose moralna načela, ali logikom „selekcije“ odbacuje neke vjerske istine a napose moralne zakone. Ta skupina vjernika je čak najbrojnija. Primjerice, u nekim tzv. katoličkim zemljama ima čak 46% kršćana koji ne vjeruju u život vječni a još manje u uskrsnuće mrtvih. U mnogim „katoličkim zemljama“ doneseni su pozitivni državni zakoni koji se u biti protive vječnom Božjem zakonu. A oni koji u Parlamentu glasuju nisu ni ateisti ni pripadnici drugih konfesija, nego većinski vjernici – katolici. Dakle, zbrojimo onu prvu skupinu koja ima samo deklarativnu pripadnost vjeri, i ovu drugu koja selektivno odbacuje i neke vjerske istine i većinu moralnih zakona koji nisu crkveni nego vječni Božji zakon, kojega Crkva

nit je kada mijenjala niti će mijenjati. Brojka koju ste spomenuli ovim je već barem prepolovljena. Kao treću skupinu možemo spomenuti vjernike koji u načelu i prihvaćaju vjeru i pokušavaju prakticirati moralna načela, međutim to čine povremeno ili površno. I ta je skupina vrlo brojna. Da dalje ne nabrajam, trebamo postaviti temeljno pitanje što je zapravo vjera i tko je stvarno vjernik? Ponajprije vjera je „silazak“ Božji k čovjeku. Ako hoćete, „pružanje ruke“ kojom Bog ne samo da se objavljuje nego i nudi milost vjere. Radi se, dakle, o susretu milosne ponude – milosnoga dara – i čovjekovog slobodnog opredjeljenja za Boga. Jedno je vjerovati u Boga kao stvarnost prema kojoj se ne zauzima osobni stav nego se jednostavno priznaje da postoji, drugo je vjerovati Boga, to jest poznavati ono što je Bog o sebi objavio pa tako Bog postaje predmetom naše vjere i, konačno, posve je drugo vjerovati Bogu a to znači prihvatiti i otvoriti se, pun povjerenja, i reći „da“. Čovjek, da bi postao vjernik, treba proći sva ova tri puta: *vjera u Boga, vjera Boga i vjera Bogu*. Kako je to milosni hod, onda se taj susret događa Božjim darom koji se redovito kod nas

račuje iz naše povijesti, ali ostaju svjedoci njegova uskrsnuća koji su svi do jednoga to svoje svjedočanstvo platili krvlju – životom. Vjera se, dakle, ne navješćuje samo riječima ili još bolje – manje riječima – nego se vjera svjedoči. Sada se saberimo i zbrojimo brojku koju ste spomenuli i postavimo jedno pitanje: koliko je od tog broja krštenih stvarno svjedoka među nama? U tom času dobivate odgovor na Isusovo tjeskobno pitanje: „Hoće li kad dođe naći vjere na zemlji?“ Vama i meni je jasno da je to pitanje opravdano, jer smo svjedoci procesa o kome sam do sada govorio.

Drugo je pitanje o Crkvi. Crkva je božanska stvarnost koja je utemeljena na Kristu kao „zaglavnom kamenu“ i Petru kao „stijeni“. Crkva je Mistično Tijelo Kristovo – sam Krist. Pavao je stoga razvio teologiju Crkve kao organizma a ne organizacije. Kada ponestane u tom organizmu bitnih znakova života, onda taj dio umire. Uostalom, nije li Isus rekao: „Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta... ako sol obljetavi čime će se ona osoliti?“ Dakle, povijest poznaje događaje u kojima je u nekom razdoblju Crkva bila na određenom pod-

Mi smo upravo sada svjedoci kako Crkva na starom kontinentu umire ili se obnavlja. Poznati je biblijski pojam „ostatka“. „Ne boj se stado malo!“ Dakle, sigurno je da će Crkva ostati i kao takva dočekati Kristov drugi dolazak.

kršćana događa po sakramentima. Na ovom mjestu ne smijemo zaboraviti da bi svaki vjernik u prvom redu trebao postati ispravan čovjek da bi uopće imao pretpostavku moći biti vjernik. Kada dalje analiziramo prihvaćanje i povjerenje Bogu, čovjeka ne ostavlja indifereentnim nego ga mijenja u odnosu svakako prema Bogu, prema čovjeku i prema njemu samom. Ulazeći u taj proces – čovjeku „vjerovati“ – biva posve naravno kao i disati, hodati, jednostavno živjeti. Tek na toj razini se može govoriti o vjeri i vjerniku. Jasno da takav vjernik donosi „plodove“ vjere. U spomenutom citatu Isus je na to mislio: da li vjernik rađa „plodove vjere“. Još smo u Uskrsnom vremenu i vidimo kako je temelj Uskrsa događaj koji doduše isko-

ručju i živa i aktivna i plodonosna, a sada je više tamo nema. Mi smo upravo sada svjedoci kako Crkva na starom kontinentu umire ili se obnavlja. Poznati je biblijski pojam „ostatka“. „Ne boj se stado malo!“ Dakle, sigurno je da će Crkva ostati i kao takva dočekati Kristov drugi dolazak. O broju Isus ne govori. Doći će kao svoj svojima i započeti treće stvaranje – novo nebo i novu zemlju. Ne smijemo zaboraviti da je povijest Crkve kroz dvije tisuće godina mnogo više slavna negoli upitna. Nebrojeno je mnoštvo muževa i žena, pa i djece koja su dosegla i živjela trajno prijateljstvo s Bogom a jednako tako je nebrojeno mnoštvo svjedoka. Ostaje nam dakle izvršiti odgovor: trudimo se da kad dođe izađemo kao njegovi Njemu u susret.

Kršćanska tribina grada Subotice

Četvrtak, 29. travnja u 20 sati u Katoličkom krugu

Tema: „Skandali u Crkvi“

Predavač: mons. dr. Andrija Kopilović

* * * * *

Predstavljanje knjige i CD-a „Hajdemo zajedno“

Mirjane i Marije Jaramazović

Petak, 30. travnja u 19 sati

Velika vijećnica subotičke Gradske kuće

U programu nastupaju

tamburaški sastav „Ravnica“, VIS „Proroci“, Marija Jaramazović i Filip Čeliković, te recitatori Hrvatske čitaonice.

Knjiga je izašla u nakladi

Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ i Hrvatske čitaonice uz potporu autorice, a CD album izdaje Laudato iz Zagreba.

GIZA FRANCIŠKOVIĆ rođ. RUKAVINA

U utorak, 23. ožujka, u 82. godini života, poslije duge i teške bolesti, blago je u Gospodinu preminula naša draga mama, majka, pramajka, sestra, punica, tetka i ujna. Pokopana je 25. ožujka na blagdan Blagovijesti, na Bajskom groblju u obiteljsku grobnicu uz svog supruga Stipana. Sprovođne obrede predvodio je vlč. Lazar Novaković, đurđinski župnik, u zajedništvu s vlč. Josipom Kujundžićem, vajštanskim žup-

nikom i fra Marijanom, prijateljima naše obitelji, na što im ovom prilikom zahvaljujemo.

S ljubavlju se sjećaju i mole za nju njena djeca: sin **Ivica**, kćerke **Estera** sa suprugom **Markom**, **Kata** sa suprugom **Đurom**, **Rozika** sa suprugom **Stipanom** i **Ana** sa suprugom **Lazom**; unučad: **Mira**, **Jadranka**, **Sanja**, **Ljiljana**, **Biljana**, **Miroslav** i **Danijela** i praunučad: **Doris**, **Teodora**, **Nikolina**, **Sofija**, **David**, **Barbara**, **Ivona** i **Petar**.

Počivala u miru Božjem!

Kalman Žigmanov – Žigo

(1931.–2010.)

Tiho, kako je i živio, pomiren s ljudima, uzdan u Gospodina, okrijepljen svetim sakramentima, 16. travnja preminuo je nakon duge i teške bolesti. Pokopan je na Tavankutskom groblju 19. travnja. Hvala svima na riječima utjehe.

Ufani u vjeri u ponovni susret jednom u vječnosti, supruga Ruža, djeca Marija, Pere, Tome, Ana i Kata, s obiteljima.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.ZVONIK.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, s. Blaženka Rudić, Željko Šipek,

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10 – 14 sati

utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo

Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

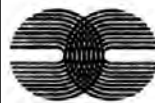
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad

Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info

Informativne stranice programa na hrvatskom jeziku

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz

Put Jovana Mikića 12,

Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a

tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme

radnim danom: od 9 do 19 sati

subotom: od 9 do 12 sati

HiZ

"HIDROIZOLACIJA"

ŽIVANOVIĆ

www.hiz.rs

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE

DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

27 GODINA ISKUSTVA

40 IZOLOVANIH CRKVI

- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,

063/440-470 Šeste Licke 25

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz

SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz

LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt: NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarijasrbije.org

Kontakt: SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tipnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

Dacia porodica na okupu!
Koji je Vaš izbor?

Dacia Logan već od **6.990 €**

Dacia Logan MCV već od **8.200 €**

Dacia Logan Van već od **6.900 €** bez pdv-a

Dacia Logan Pick Up već od **7.300 €** bez pdv-a

Dacia Sandero već od **6.990 €**

3 GODINE GARANCIJE III 100 000 km!

www.dacia.rs Think big

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, SUBOTICA

Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA

Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs

E-mail: funero@funero.co.rs

WiFi face Najpovoljniji Internet paket

5GB mjesečno! 2048kbps simetrična brzina (i kod upload-a!)

999 dinara

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa... nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

TIPONET INTERNET

Subotica, Karadorđev put 2, 024 / 555-765, www.tipnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

dsjednici Tadić i Josipović u Bačkom Monoštoru

Mladi polivači na stari način

posle hrvatska čitaonica gostovala u Zemunu

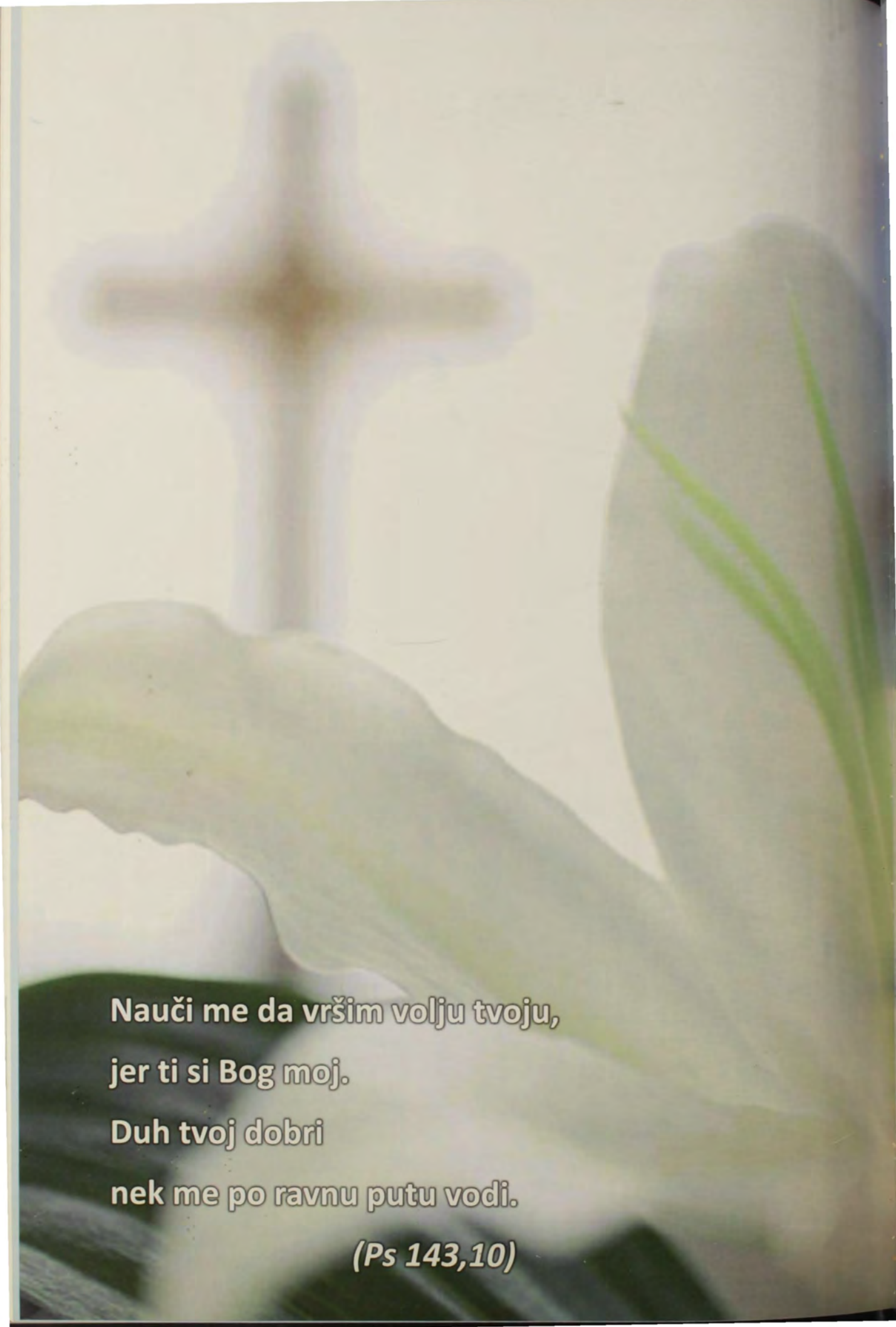
CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ
AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobilni: 064 26 444 58

Unjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG
ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

24100 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

A white cross is positioned in the upper left quadrant of the image. To its right and in the foreground, a white lily flower is in bloom, with its petals and green leaves clearly visible. The background is a soft, out-of-focus light color.

Nauči me da vršim volju tvoju,
jer ti si Bog moj.

Duh tvoj dobri
nek me po ravnu putu vodi.

(Ps 143,10)